

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 6382/29. — В справі місяця католицької преси.

Наші, католицькі видавництва й установи як у мину-
лім так і в біжучім році проголосили місяць січень міся-
цем католицької преси. Витаючи цей благородний почин
з радого серця пригадуємо Всеч. Духовенству наш зазив
у цій справі випечатаний в Епарх. Відомостях Ч. I/1929
і заряджуємо слідує:

1) В останню неділю місяця січня б. р. при кінці спі-
ваної Служби Божої по отпусті належить відмовити спільно
з вірними з коліноприклоненням три рази „Отче Наш“,
і три рази „Богородице Діво“ на інтенцію розвитку като-
лицької преси;

2) в часі Служби Божої тоїж неділі виголосити про-
повідь про значінне і потребу католицької преси та про
обовязок католиків попірати єї;

3) в часі Служби Божої урядити збірку на ціли като-
лицької преси а зібрані гроші вислати відтак до Епп. Кон-
систерії;

4) поручити вірним слідуєчі часописи і видавництва
як беззастережно й виразно католицькі:

а) „**Нова Зоря**“ — часопис для інтелігенції, вихо-
дить два рази в тиждень;

б) „Правда“ — ілюстрований тижневник для народа (передплата на чверть року 2'50 зол).

в) „Бескид“ — двотижневник (річна передплата 5 зол.) — адреса тих трох часописів: Львів, ул. Кльоновича 8/II.

г) „Місіонар“ — місячник Жовква, Видавн. ОО Василяян, річно 2 зол.

г) „Наш Приятель“ — місячник для дітей (Львів, ул. Сикстуська 39а) річно 2 зол.

Видавництва:

1) Видавництво ОО. Василяян у Жовкві.

2) Бібліотека Української Християнської Організації, Львів ул. Кльоновича 8/II.

3) »Добра Книжка« — Львів почт. скр. 11.

Для влєкшення цієї акції належить, де на це зівольють обставини, завязати спеціальный комітет з ціллю успішної пропаганди. О скільки переведення акції задля яких небудь причин небулоб можливе в січні годі можна її продовжити на першу половину лютого.

До кінця лютого б. р. перешлють Всеч. ОО. Душпастирі зібрані складки до Епп. Консистерії.

Повисше зарядження відноситься до ОО. Парохів, завідателів і самост. сотрудників.

Ч. 6383/29. — Речинець іспитів конкурсних о душпастирські бенефіції в р. 1930.

Іспити конкурсні о душпастирські бенефіції відбудуться цього року в днях 13 і 14 мая і 16 і 17 жовтня.

До іспиту конкурсного належить зголоситися на пів місяця перед речинцем іспиту.

Священики, що перший раз здають іспити, обовязані зазначити в поданню чи і коли зложили іспит з догматики, моральної і церковного права, а перед самим іспитом предложити письменно вироблені проповіді згл. егзорти.

Ч. 6384/29. — Речинець іспитів з догматики, моральної і церковного права в р. 1930.

Іспити з догматики, моральної і церковного права відбудуться цього року в днях 27 мая і 21 жовтня.

До іспиту з догматики приступають священики висвячені в р. 1929, до іспиту з моральної священики висвячені в р. 1928, а до іспиту з церковного права священики висвячені в р. 1927. В тих самих речинцях є обов'язані приступити до іспитів зі згаданих предметів ті священики, що були до цього покликані в попередніх роках, а ще доси їх не зложили.

В кінці пригадується, що священики, які не зложили повисших іспитів, не будуть допущені до іспиту конкурсового, хиба що предложилиби умотивоване оправдання, для яких причин до згаданих іспитів не приступили.

Ч. 6385/29. Конкурс на опорожненні парохії.

З речинцем до 28. лютого 1930. виставляються на конкурс слідуєчі опорожненні парохії:

- Деканат **Балигородський**: 1) Горянка 2) Рябе.
 „ **Бірчанський**: Грозьова.
 „ **Бориславський**: Рибник.
 „ **Буківський**: Карликів.
 „ **Баряжський**: Нисмичі з дол. Ниновичі.
 „ **Великомостенський**: 1) Боянець, 2) Любеля.
 „ **Височанський**: Висоцко нижне.
 „ **Горлицький**: 1. Боднарка, 2. Гладишів, 3. Долини, 4. Крива, 5. Ліщини, 6. Новиця, 7. Рихвалд, 8. Смерековець.
 „ **Грибівський**: 1. Баниця, 2. Фльоринка, 3. Ізби, 4. Королева руська.
 „ **Динівський**: 1. Павлокома.
 „ **Добромільський**: Тарнава.
 „ **Дуклянський**: 1. Воля цеклинська, 2. Гирова, 3. Дошниця, 4. Крамна, 5. Поляни, 6. Радоцина, 7. Ростайне, 8. Святкова, 9. Тиханя, 10. Тилява, 11. Чорне.

- Деканат Жукотинський: 1. Галівка, 2. Дністрик дубовий,
3. Липе.
- „ Комарнянський: 1. Конюшки кор. 2. Монастирець
- „ Короснянський: 1. Близянка, 2. Чорноріки.
- „ Куликівський: Ременів.
- „ Лежайський: Дубрівка.
- „ Ліський: Ліщовате.
- „ Лупківський: 1. Воля мигова, 2. Манів, 3. Солин-
ка, 4. Явірник.
- „ Лучанський: 1. Биків, 2. Сілець.
- „ Любачівський: 1. Милків, 2. Синявка.
- „ Лютовиський: 1. Береги горішні, 2. Поляни,
3. Хміль.
- „ Мединицький: Криниця.
- „ Медицький: Барич.
- „ Мостиський: Хлиплі.
- „ Мушинський: 1. Матієва, 2. Ростока вел. 3. Явірки.
- „ Немирівський: 1. Магерів, 2. Улицько.
- „ Перемиський: Вірко.
- „ Підбужський: Свидник.
- „ Порохницький: Крамарівка.
- „ Равський: 1. Белзець, 2. Голе равське.
- „ Радимнянський: Остріз.
- „ Риманивський: 1. Завадка, 2. Ясель.
- „ Рудецький: 1. Підгайчики, 2. Шоломиничі.
- „ Сінявський: 1. Майдан сінявський, 2. Пискоровичі
- „ Сокальський: Тартаків.
- „ Старосамбірський: 1. Білич гор., 2. Лінина мала.
- „ Тіснянський: 1. Ветлина, 2. Криве ад Тісна 3.
Лопінка, 4. Терка, 5. Яблінка, 6.
Яворець.
- „ Турчанський: Яблінка вижна.
- „ Угнівський: Угнів.
- „ Устрицький: Старява сянїцька.
- „ Чесанівський: 1. Крупець, 2. Плазів.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, з особливо без свідoctва з конкурсового іспиту як і ті, котрі вплинулиби по дни 28. лютого 1930, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО. що одержать презенту

на таку парохію, яка крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кождім часі на жадання перемиського Еписк. Ординаріяту згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о приняття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату:

Ч. 6386/29. — Передплата за Епархіяльні Відомости на рік 1930.

Передплата за Епархіяльні Відомости на рік 1930 вносить 10 зл. Квоту сю дозволяється побрати з церковної скарбони, а канцелярія Еп. Консистерії вітягне її з платні за лютий.

Всч. ОО., які платні не побирають, як також Всч. ОО. катехити обов'язані повисшу належність надіслати до канцелярії Еп. Консистерії.

Х Р О Н І К А.

Канонічну інституцію одержали :

- Ч. 6110/29. о. Кабаровський Евстахій — Бориня.
- Ч. 6187/29. о. Паславський Михайло — Попелі.
- Ч. 6188/29. о. Мацюрак Василь — Лютовиска.

Завідательства одержали :

- Ч. 5463/29. о. Горчицький Роман — Пискоровичі.

Померли :

- о. Давидович Омелян, парох в Тартакові 17/XII. 1929.
- о. Очабрук Алексей, парох в Яблінці вижвій 25/XII. 1929.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консистерії.

Перемишль, дня 2. січня 1930.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Дванадцять способів як попірати католицьку пресу. Німецькі, католицькі часописи поручають слідуєчі способи попірання католицької преси:

- 1) передплата для себе та других осіб (пресовий фонд, завіщанне, жертви союзів, товариств та фінансових установ);
- 2) порученне католицьких писемь (на засідавнях виділів, сходах товариств, при столі в товаристві);
- 3) жаданне катол. писем у кіосках і ресторанах;
- 4) уміщуванне оголошень у католицьких часописах;
- 5) попіранне купців, які анонсуються в католицьких дневниках;
- 6) оборона часопису, якщо його нападають;
- 7) поученне окруження про вагу католицької преси;
- 8) утворенне в парохії постійної пресової комісії, якої завданням булаби дбайливість про пресу;
- 9) уладжуванне рефератів з ціллю пропаганди катол. преси;
- 10) уділенне катол. пресі скорих і точних звітів та инша співпраця;
- 11) порозумітись з редакцією в справі евент. улпшень і переказувати їй бажання читачів;
- 12) внутрішня участь у великім, культурнім ділі нашої преси.

Якщо кождий передплатник стосувавби бодай один з тих засобів, поступ бувби незвичайний.

О співпраці католиків в протикатолицькій пресі. — Обговорюючи значінне католицького пресового союзу в Баварії „Osservatore Romano“ висказуєсь в той спосіб про співпрацю католиків з часописами ворожо настроєними до Церкви: „Факти доказують, що навіть католицькі священники, на щастє відокремлені, дописують у денниках, які служать не нашої не католицькій справі. Звичайно такі статті дотичать актуальних однак рівнодушних справ. Не

підпадає сумнівови що того рода денники не прийняли би співпраці тих дописувачів, якщо вони бажали би забирати голос в обороні католицьких засад, безсмертності душі, в справі подружжя й розводу, палення тіл і т. п.

О скільки в дорозі виїмку католицький голос буває справді деколи узгляднений на стовпцях некатолицьких газет то певно з великими обмеженнями поруч інших статей (в тімсамім числі або в других), які голосять щось зовсім противне й подаються читачам як кінцева мудрість. Прізвища таких, католицьких співробітників служать некатолицьким часописам як рекляма, яка влекшує їм підхід до католицьких читачів, з помічю котрої вони стараються доказати, що в усіх ділянках є інтересні і міродайні.

Обовязком священиків та осіб світських є попірати передовсім власних одновірців і свої часописи та видавничі інституції, тимбільше що ці останні приневолені поносити великі фінансові жертьви, які для некатолицької і релігійно рівнодушноі прямо не існують.

Те саме в еше більшій мірі відноситься і до співпраці католиків згл. катол. священиків в інституціях та товариствах ворожо настроєних до Церкви.

Церква і економічні проблеми. — Недавно оголосила Конгрегація св. Зібрання своє рішення в справі професійних союзів. Орган католицькоко університету в Медіоляні подав до того власний коментар, який обговорює в окремій статті „Osservatore Romano“ такими словами:

»Церква обмежує свій учительський уряд до релігійно-моральної ділянки; однак ніяка справа, що має вплив на духовну сферу життя отже дотичить інтересів душі, не може бути трактована як така, що стоїть поза обсягом єї (Церкви) авторитету. Якщо ходить о справи економічних користей або о чисто технічні явища, тоді Церква зголошує свою некомпетенцію і безінтересовність. У виключно матеріальні справи Церква не мішається. Церква не займаєсь тим, що більш гідне поручення, як моторова сила, пара чи електрична енергія, не студіює метод управи рілі, продукції стали або використання жерел нафти тільки полишає господарським силам спромогу автономічного розвою в бажаному напрямі. І тільки одну осторогу має також у тім обсягу, що, єї сформулував сам Спаситель, як

виховавець душ: »Стережіться всякої захланности«. В справах, які дотичать відношення між працедавцями і робітниками виступають рівнож завсіди чинники моральні. Католики мали не раз спромогу вказувати на ріжнородні позаекономічні входячі в гру чинники тай сама Церква признала се у своїх виясненнях. Впрочім, аби зрозуміти журбу церковного авторитету, вистане пригадати собі, що існують теорії, що домагаються зруйновання суспільного ладу відкидають християнський лад і ширять протирелігійні засади. Не можна подумати собі фахової організації, особливож професійного союзу, котрий хоч у засаді неутральний або покликаний тільки до оборони матеріальних інтересів своїх членів, вирікавбися в дійсности оживлення своєї програми ідеями, які виходять поза сферу економічну. Нема таких союзів, які не виходилиби поза загальний погляд на світ і життя. А що той погляд ніколи не може бути неутральний, тому союзи мусять ставати або на основах християнства або звернутись проти нього. В обох випадках авторитет Церкви знаходить точки, що межують з Єї учительським урядом.

Католицька Акція в Мехіко. — „Ліга оборони релігійної свободи“, яка в останніх трох роках причинилася так дуже до утвердження Католицької акції, стремить нині до того, щоби нарід безпосередно висказався що до своїх релігійних прав. Справа стоїть так, що є повна надія на успіх того рода акції. Поправились значно відносини між Церквою і державою а трилюдна опінія дала вислів власних бажань і почувань у численних петиціях в справі скасування протирелігійних законів. Петиції предложено урядови зі сотками тисяч підписів; підписували їх навіть люди, знані дотепер як заїлі вороги католицизму. Зміну свого становиска пояснюють тим, що переслідування релігії принесло для краю прямо необчислимі шкоди.

Новий президент Швайцарії католик. — Президентом Швайцарії вибрано в друге п. Mussy, члена національної ради і міністра у швайцарським уряді. П. Mussy походить з кантону Фрайбурського і є знаним і загально ціненим, католицьким діячем.

Навернення знатних англійців. — В останніх часах прийнято на доно католицької Церкви духовного англійської церкви Ralph-a Unterwood з Brigstock, приятеля славного конвертита о. Vernon, який, сейчас виїхав на богословські студії до Риму.

Недавно навернулася рівнож славна англійська письменниця Sheila Key-Smith разом зі своїм мужем, англійським пастором Penrose Fry. Конвертитка випустила дотепер 20. томів своїх творів. В звязку з тим часопис „Universe“ пригадує інтересну листу.

В 1909 р. перейшов на католицизм Маврикій Baring, якого уважають першим споміж живучих стилістів. Три роки опісля навернувся славний І. К. Честертен. 1917 р. Ronald Knox, співробітник „Evening Standard“, далі Compton Mackensic, D. B., Wyndham Lewis і J. B. Morton гумористи, та Evan Morgon, один з найбільших сучасних письменників й один з найбогатіших людей Англії. В решті 1927 р. навернулися поет Alfred Noyes і князь Malborough.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

Шеста заповідь церковна.

О. Андроніка зовуть кондеканальні апостолом преси. Дехто висказує се не без іронічної усмішки а то й у формі доскульного жарту, чим о. Андронік почував себе найбільше діткненим, бо кромі доброї волі й ідейного запалу нічим в цій взнеслій пресовий акції не кермувало. О. Андронік ніяк не міг погодитися з фактом, що у нас не то рядові а чолові сини Церкви себто священики не розуміють гаразд небезпеки лихого часопису. Цього духа ревнування набрався він ще в часі великої війни й опісля побуваючи довший час на еміграції, де мав нагсду приглянутись життю і праці католиків чужих народів. Тут пізнав могутність католицької преси, побачив успіхи і засоби апостоляту доброї преси, сильні католицькі організації, жертвенну працю одиниць. Тут і набрався нераз стида не могучи дати відповіді на запити чужинця, кільки власних денників поси-

дають українні католики. Ще більше приниження почув сам перед собою, коли згадав, що у него дома ліберальна преса живе тільки завдяки фінансовій і моральній піддержці з боку духовенства. Коли відтак вернувши з чужини покінчив богословські студії і став священиком, сейчас кинувся до ревної праці на зарослій буряном ниві української, католицької преси. Протягом несповна трох років душпастирювання на біднім підгірським селі о. Андронік осягнув прямо блискучі результати: 50 передплатників »Місіонара«, других стільки »Нашого Приялеля« двадцять-кілька чисел „Правди“ й звиш триста томів у ним таки основаній братській бібліотечі.

Знають о. Андроніка як ревного в тім згляді робітника не лиш у деканаті. Він ніколи не пропустив конференції „Епархіяльної Помочі“, хоч дорога далека і не вигідна. Не обійшлась туь ніяка пресова резолюція без окремого підчеркнення о. Андроніка а клич „Всі фонди в пресу!“ уважав він наче собі зі серця винытий. Не диво отже, що молодого й охочого до праці священика радо витали ОО. сусіди як проповідника в часі місій і празників а у відмолодженім ерархічно даканаті заняв скоро уряд актуара. Надто окружна У. Х. О-ія назначила його своїм пресовим референтом.

Будучи оноді з титулу свого уряду разом з о. деканом на слідстві у о. Харлампія запримітив о. Андронік уже після залагодження урядових справ безпосередно перед виїздом у парохіяльній канцелярії поодинокі числа часописів: „Русській голосъ“ „Голосъ Народа“, „Земля і Воля“ в виразною адресою о. Харлампія. Переглядає один, другий і аж остовпів. З поодиноких статей бе їддю ненависти до католицьких установ і ерархії, всюди радість з масових відступництв на Лемківщині, плеканне духа релігійного та національного зрадництва. Ті самі часописи бичив о. Андронік також у читальні, якої головою був о. Харлампій а на стіні виднів портрет Наумовича з хрестом на грудях з часів, коли зрадив св. католицьку Церкву. В розмові з поодинокими парохіянами вичув атмосферу більше ворожу до Риму і католицизму як у якій корінно схизматицькій місцевості. Зі своїми поміченнями звірився о. деканови та просив його видати з місця відповідне зарядженне. Але о. декан преспокійно відповів:

— Не хвилюйтесь Отче, Андронік, тут нічо не може, шкода слів!

— Якто! Таж народ пропадає — каже о. Андронік.

— Господь ласкав, відповідає старенький о. декан; хоронив нас до тепер, не полишить і на далі своєї опіки. Коби лиш горсточка тих, що свідомі грози взялась за совісну працю а ми вратовані. Задля кількох праведних хотів колись Бог пощадити Содому.

Тимчасом в канцелярію ввійшов о. Харлампій та згосив, що коні готові до відїзду. Оба отці ждали на це вже добру хвилю. Та о. Андронік не міг видержати, щоб не порушити болючої справи. Таки передпрацаннем звернувся до о. Харлампія вказуючи на розложені газети:

— Оці часописи вам даром насилають, Отче Харлампій, чи ви платите за них?

— Плачу, Отченьку любий, за кожду точно що місяця для себе і за два примірники для прихожан — відповідає о. Харлампій.

— Якаж у вас совість, кидати таку пресу між народ, в ній аж кипить від ненависти до католицизму! — завважив знова о. Андронік.

Тут вже о. Харлампій трохи обрушився і почав піднесеним тоном.

— Ви Отченьку трохи ще молодий, щоби в моїй хаті мені звертати увагу а впрочім скажу вам, що я не хочу бути mehr päpstlich... так як ви. Ви читайте собі українську „Нову Зорю“ а я буду триматися моєї русскої газети „Голос Народа“; духовні власти сего не заборонюють читати.

— Простіть, Отче парох, але я не можу мовчати там, де ходить о справи Церкви. Таких часописів церковна власть не заборонює поіменно таксамо як не заборонюється соціялістично-радикальної і комуністичної чи іншої ворожої Церкві преси, бо вона заборонена загальним правом.

о. Х: — Ви вмієте аргументувати з теології моральної і канонічного права а забуваєте, що кодекс канон. права до нас не відноситься; для нас мають видати окремий орієнтальний кодекс.

О. декан перервав цю безцільну диспуту, попрощав господаря і пішов до коней. За ним ввійшов розгорячений о. Андронік. По дорозі завели оба інтересну дискусію на

тему того що зайшло в канцелярії о. Харламція. Старались знайти вдоволяючу розвязку на слідуочі актуальні питання:

1) Чи часописи що їх передплачує о. Харлампій належить вважати забороненими? Чому?

2) Яке в тім згляді становиско канонічного кодексу і львівського Собора?

3) Як осудити діяльність о. Харалампія?

(Розвязка слідує)

(Редакція прохає Всч. ОО. надсилати їй розвязки повисших питань до кінця січня б. р.)

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 230. — В справі святкування річниці вступлення на Папський Престол св. Отця Папи Пія XI.

Як всім відомо, припадає дня 12. лютого річниця коронації св. Отця Папи Пія XI.

З сеї причини, як що року, так і тепер заряджуємо, щоби кожного року в дни 12. лютого відправлявано у всіх парохіяльних церквах благодарне богослуження з відповідною проповіддю і піснею »Тебе Бога хвалим« при кінці Служби Божої. Рівночасно висказуємо бажання, щоби Всч. ОО. Душпастирі в неділю перед 12 лютого повідомляли нарід о сім богослуженню і заохочували його до прийаття св. Тайн в наміренню св. Отця.

Вказаним булоби також на честь св. Отця уряджувати в згаданий день і інші торжества.

Поручаєся Всч. ОО. Душпастирям користати з цього дня для утверджування наших вірних в любові і привязанню до св. Кат. Церкви і Єї Намісника.

Ч. 229. — В справі предложення звітів з відбутих ювілейних обходів.

З покликом на тутешний розпорядок ч. 4269/202 (Епарх. Відом. 1929 ч. VIII. ст. 155) поновно поручаємо найбільше

до місяця від дня отримання сего числа Епарх. Відомостей предложити тут звіти з відбутих ювілейних обходів.

Ч. 418. — В справі продажі ерекц. ґрунтів.

Від часу, коли увійшов в життя Конкордат і справа парцеляції ерекц. ґрунтів стала актуальною, Всч. ОО. Душпастирі засипують Еписк. Консистерію проханнями о позволення на продаж ерекц. ґрунтів, щоби придбати фонди на різні будови, перебудови, адаптації чито церков чи приходських будинків.

Еписк. Ординаріят позваляв до тепер на продаж ерекц. ґрунту на сю ціль в наслідок виїмкових обставин. Дальша продаж ерекц. ґрунтів на згадані висше ціли показуєсь недоцільною а навіть в своїх наслідках шкідливою.

Ерекціональні ґрунти дані приходству на це, щоби доходи з цих ґрунтів служили на удержання душпастирів, і тому їх продаж на відбудову противиться ціли, на яку вони призначені. Якщо отже ерекц. ґрунти мусять бути продані, то капітал з продажі одержаний повинен становити фонд, підходячий під повисшу ціль.

Во виду сказаного Еписк. Ординаріят повідомляє, що не буде на будуче давати дозволу на продаж ерекц. ґрунту на відбудову церков згл. приходських будинків і поручає Всч. ОО. Душпастирям не вносити в цій справі ніяких подань, бо вони не будуть мериторичво трактовані і остануть без відповіді.

Ч. 231. — Поновна пригадка в справі обовязку Всч. ОО. Деканів предкладати звіти про релігійно-моральний стан вірних в дотичних деканатах і про відправу Служб Божих.

З покликом на тутешний розпорядок ч. 2435 з р. 1929 (Епарх. Відомости з р. 1929 ч. V. ст. 81) поновно пригадуємо обовязок Всч. ОО. Деканів кожного року найдальше до кінця жовтня предкладати звіт про релігійно-моральний стан вірних їхніх деканатів, та про відправу Служб Божих до кінця червня.

Всч. ОО. Деканів, котрі ще доси сего не зробили, звиваєся, щоби предложили згадані звіти найдальше до місяця від дня одержання сего числа Відомостей.

Ч. 59. — Поручаєся книжочка св. Альфонса Лігорового: „Як годитися з Божою волею“ в перекладі о. В. П.

Видавництво Чина ОО. Редемптористів видало книжочку св. Альфонса Лігорового: »Як годитися з Божою волею«, яку на українську мову переклав Впр. о. Володимир Порошко.

Є се одно з найкрасших діл св. Альфонса, особливо цінне в нинішніх тяжких часах, в котрих в особливий спосіб треба себе призвичаювати до віддання Божій волі у прикрих хвилях. Тому горячо поручаємо сю брошуру до масового поширення в сій надії, що многим причиниться до облекшення їх тяжкої долі і до зібрання обильних заслуг.

Ч. 94. — До Всч. оо. Парохів в повіті Ніско.

Хто з Всч. ОО. парохів в повіті Ніско знавби, де перебуває Петро Кречка згл. Кртюка, родж. около 1886—1889 в тамошнім повіті — зволить подати вистку до Епп. Консистерії. Згаданий Петро Кречко був робітником в броварі в Пряшеві (підкарпатська Русь) в р. 1902—1906.

Ч. 37. — В справі збірки на будову гр. кат. церкви в Липівці.

Село Липовець, деканату Риманівського, на Лемківщині, потребує конечно нової церкви.

З огляду на се, що з цього приводу заведено православному агітацію та що будова церкви шляхом конкуренції не є до здійснення, а місцевий парох в Липівці з причини постійної недуги сею справою зайнятися не може, Епп. Ординаріят визначив найблизшого душпастиря до переведення будови згаданої церкви. Сей по розслідуванні справи на місці, вівнісся тут з проханням, щоби Епископський Ординаріят відкликався о поміч в сій справі до цілої Епархії, мотивуючи своє прошення тим, що се є одинокий спосіб прийти в поміч бідним нашим вірним в Липівці.

З огляду отже на висше згадані виїмкові обставини Еп. Ординаріят прихилився до повисшого прохання і звертаєся отсим до всіх ОО. Душпастирів Епархії, щоби щиро занялися збіркою на будову церкви в Липівці.

Зібрані жертви належить присилати до канцелярії Еп. Консистерії в Перемишлі.

Ч. 139. — Усталенне назв місцевостей.

При краківським Воевідстві повстала комісія для усталення назв місцевостей, яка буде звертатися до парохіяльних урядів за посередництвом догичних староств з просьбою о потрібні їй інформації. Ходить о вичерпуючі дати й скоре полагоджуванне справи.

Поручається Всеч. Парохіяльним Урядам піти на зустріч бажанням згаданої Комісії.

Х Р О Н І Қ А.

Канонічну інституцію одержали :

Ч. 3. о. Артимович Михайло — Махнів.

Ч. 4. о. Бубняк Михайло — Березець.

Ч. 30. Курилло Василь — Подемщина.

Завідательства одержали :

Ч. 3. о. Кузик Корнило — Чирна.

Ч. 89. о. Фацієвич Йосиф — Боянець.

Ч. 108. о. Масляник Франц — Волоща.

Ч. 6269/29 о. Бортник Тома — Тартаків.

Ч. 6103/29 о. Яремко Іван, доїздж. — Биків.

Сотрудництва одержали :

Ч. 109. о. Хрущ Павло, неопрезв. — Краків.

Померли :

о. Созанський Іван, парох в Волощі 3/І. 1930.

о. Мрозовський Михайло, в Заліській Волі 12/І. 1930.

о. Бордун Дмитро, експозит в Викотах 18/І. 1930.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консистерії.

Перемишль, дня 3. лютого 1930.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Еп.

II. ЧАСТЬ.

Св. Служба Божя.

(Від Іже Херувими до Вірую).

Коли Спаситель готовився до відбуття Тайної Вечері, післав своїх учеників, щоби винайшли гостинницю та приготували всьо потрібне до вечері. А вони положили хліб на стіл, чистим обрусом покритий і поставили чашу з вином. Не прочували великого Божого чуда, яке мало довершитись небавом на хлібі і вині.

На трапезу Господню у великім вході, несе ученик Христа хліб і вино, щоби з ними зробити те, що Ісус Христос зробив і йому дав власть творити на свою пам'ятку. Він священик приготував їх вже на проскомидії, зовсім укрито, як Христос в тишині і укритю Вефлеєму і Назарету готовився на Голгогську жертву. Священик приготував хліб і вино на евхаристійну жертву через те, що нарізав на хлібі, а вино поблагословив знаком хреста. Сей благословений символ жертви уділився хлібови і вини. Вже сі дари посвячені Господеви, не до профанного ужиття. Тепер підніс сі дари до неба. Око священика глядить за Тим, що сі дари перемінить у своє Тіло і Кров. Він свідомий сего, що є зрядом Христа. Згадує у вдячній пам'яті, що ся власть бути співосвятителем Насв. Тіла Христового перейшла на нього через Римського Архієрея, митрополита і єпископа. Тому молиться голосно за них. Якже однак гарно настроїла його громада вірних до Служби страшної ангельським чинам! Вона заявила, що образує Херувимів, що перед принесеннем жертви Тіла і Крови Христової, жертву своїх уст животворящей Трїці три-святую піснь припівающе але не самих уст лише. Ні! Сі люди не чтуть Бога самими устами, їхнє серце горяче для Нього. Вони приносять Йому жертву сердець »Всякую нині житейскую отвержим печаль«. Сі слова для жертвуючого священика є острим мечем, що перетинає узи життєвих клопотів, що привязували його душу до землі і не дали їй взноситись до херувимської Служби. Так і він, священик

себе втягає в сю жертву загалу і Христа. Під спів вірних, що відкидають від себе всяку житеву печаль, священник простерши руки говорить: »Никтоже достоїн от связавшихся плотскими похотми і сластями, приходити іли приблизитися, іли служити Тебі, Царю слави... очисти мою душу і серце от совісти лукавья... К Тебі прихожду приклонь мою вию... За не отвратиши лица твоего от мене«. А відтак для поглиблення, череняття сим пожертвоуванням себе три рази повторив пісню вірних Іже херувими — три рази протинав свої звязи зі землею, щоби заінтонувати Алилуя — Хвалите Господа. Як утроба Пренепорочної Диви мусіла бути чиста, щоби Св. Дух спричинив невидане Воплочення, так і серце священника мусить бути чисте, свобідне від земних почувань, щоби породити в чистім хлібі і вині Христа, спричинити чудо переестествлення, що переходить всяке понятє. Посередником є він, новим Архангелом, новим Гавриїлом, Божою силою. — Тому ангельське, херувимське серце у нього.

Акція стає поважнійшою, святійшою чим дальше поступає в перід. Тому у священника таке бажання як найбільшої чистоти і святости, яка належиться Престолови Господньому. Сеж місце, де святі співи і молитви вірних довкола нього гомонять, де святий Дух до нього промовляє »воздиханії неізглаголаними«. Сете місце, до якого привязане його серце, яке він украшує чим лиш може найкращим але передусім красою своїх чеснот, щоби — бити благопріятній жертві нашої і вселитися Духу благодать... в нас і предлежащих даріх... і всіх людех.

Ще одна просьба до розмолених вірних: »Ісполним молитви ниша Господеви«. А відповідь вірних »Господи помилуй—каже йому уповати на плодоносну жертву. Мусимо признати, що на сій ектенії лежить якийсь мелянхольний сентименталізм. З чувством св. суму завзиває священник до просьби »дне всего совершенна, свята мирна і безгрішна«: Ангела — мира вірна наставника, хранителя душам... З прилюдною розжаленою сповідею »Прощенія і оставленія гріхов і прегрішеній наших«. З якоюсь тугою просить »добрих і полезних душам нашим, прочее время живота нашего в мирі і покаянії скончати, християнськія кончини живота нашего і добраго отвіта на страшнім судищи Христові...«. Побожний священник, хочби дотепер не

був по херувимськи розположеним, хочби не робила на нім вражіння, зазив вірних »всякую нині житейскую отвержим печаль«, то однак сими зворушаючими прощеньми очиститься, заки приступить до освячення. З великим знанєм душі, великою мудростію св. Церква розревнює і розжалює ось на сім місці Сл. Божої душі священика і вірних. Коли однак се осягнула, каже священикови оглянутись на своє розжалене стадо і успокоїти його словом Бога мира »Мир всім«. — А вірні розуміючи, що і священик переживає те саме що вони відчули се в самім голосі священика. Знають бажання його серця. Тож успокоють свого пастира... — І духови твоему.

Та не гасить священик жевріючого огня в серцях своїх овечок. Лиш скеровує єго на тори, на які Ісус при Тайній Вечері скермовував серця своїх учеників. Заповідь нову даю вам — да любите друг друга... »Возлюбим друг друга да єдинодумієм ісповіми... Не сказав ще священик, що маємо ісповідати, але вірні вже самі знають, тому не дають докінчити священикові... Переривають йому речення й у відповідь йому відгадують його бажання, що є самим вже визнанєм, до якого їх пастир завзивав:—Тройцу Святу єдиносущную і нераздільную«. Серце священика переповнене радостію, що між ним а вірними така однозгідність вже по тихо обціловуючи св. покривала принесних дарів собі шепче: »Возлюблю тя Господи кріпосте моя..., Господь утвердження і прибіжище моє...«.

Господь для нього всім, а він все Господеві віддасть, його палить горячка ще подрібнійше висказати свою віру, та краще получити визнанє з визнанєм цілої маси. Яке се будуюче, коли маса грімким голосом закличе Вірую! Та знає священик, кілько ворогів чатує на загладу сеї віри... Як бажалиб горячо, не менше як він визнання, вони знищення! Тому старе катакомбове Двери, двери премудростію воньним не є пережитком. Раз враз Церква мусить ховатись в какакомби... Мексик, Большевія... у нас сельробівські кпинки, штундівська рухливість та схизматицький фанатизм завзиває священика, щоб завизвав вірних держатись сього символа віри, віри єдиної, святої, соборної і апостольської Церкви... а проти всіх інших премудростію пильнувати дверей душі.

І нарід щиро, простенько, мірно, наче журчанне потоку рецитує всьо, в що вірить. В єдиного Бога Отця, якого Ёму сельроби намагаються вирвати. І в єдиного Господа Ісуса Христа, що вийшов від Отця, прийшов до нас через Пречисту Діву, гріха ради нашого умер, воскрес з гробу. Вірить в св. Духа, що оживляє св. кат. Церкву, що заперечують або перекручують схизматики і протестанти. Вірить й у безсмертність душі, чекає воскресення мертвих. Отворилось в душах жерело св. переконань. Не зміг їх ніхто видерти. Перлами сипляться Христові правди з уст нашого стада.

Вірую є се величний привіт наближаючомуся Господеві — Царю. Він стоїть вже перед брамами. Готується відбути свій тріумфальний візд... Станім добрі, станім со страхом... воньмим...

МЕТОДИЧНІ ЗАМІТКИ

до навчання

БІБЛІЙНОЇ ІСТОРІЇ В ШКОЛІ*).

(Плян праці).

Праця по згори наміченому пляну це необхідна умова успіху в кожній царині нашої діяльності, у внутрішнім, духовнім життю та в хатнім господарстві, в індивідуальних і в громадянських відносинах, в церкві й у школі. Успіх праці залежить не так від суми вложеної енергії як радше від того, який ми надали їй напрям, або чи усвідомивши собі провідну ідею ділання, доцільно та консеквентно до неї стреміли. Провідна ідея і програма єї переведення це два найважніші моменти, що їх належить узгляднити в кожному ділі, отже й у виховній праці, з окрема в навчанні.

В катедральній церкві в Chartres**) знаходиться плоско-різьба, яка в п'ятих образах зображує педагогічні чесноти Божої Матери. На першому образі Богородиця щось думає і молиться держачи в руках зачинену книгу, на другім отвирає її з повагою, далі читає уважно, відтак розва-

*) Реферат о. П. Голинського на сходинах Кружка Катихитів в Перемишлі 10. січня 1930.

**) Гл. Przegląd Pedagogiczny за р. 1921. Nr. 8—10.

жає тримаючи палець на отвертій сторінці, врешті на п'ятім приступає до діла: учить Дитину і Ісуса. І справді, виховна праця, це праця дуже важна і не диво, що мистець навіть Божій Матері велить до неї так солідно приготувитися. Без підготовання нема пляну а без пляну буде безладде і хаос у всякій праці. Навчання теоретичне чи практичне це найважнійша часть виховної праці, до якої вимога солідного приготовання мусить бути примінена з цілою строгістю. Відома і зрозуміла річ, чому між засадами загальної дидактики найбільшу вагу покладено на приготовання лекції учителем. Катихит як найбільш авторитетний і перший виховавець обов'язаний цю засаду зберігати з найбільшою точністю. Міністеріяльна програма для науки римо-католицької релігії середних шкіл каже так: »В опрацюванні поодиноких тем належить усвідомити собі ясно ціль, що єї маємо осягнути в даній лекції та вишукати для лекції одноцільий заголовок, щоби його вписати до лекційного денника. Далі належить обміркувати спосіб переведення лекції, вибрати форму, ток лекції, приготувити все, що до лекції потрібне та застановитись над практичним застосованнем даної лекції. Найкрасше виписати собі повисший лекційний плян в окремім зшитку. Досвід вкаже на похибки, поповнені при укладанні пляну, відкриє нові дороги. Таким чином справлюваний і доповнюваний зшиток, плід многолітної праці, може стати знаменитим провідником у навчанні«.

Але не тільки кожда поодинока лекція як методична цілість має бути точно приготовлена. Катихит повинен ще приватно для себе зладити подрібний плян навчання на цілий рік шкільний зглядно на піврік залежно від того коли має бути вичерпана цілість предмету. Це річ дуже важна, при тім вона оплатиться, бо облекшить працю йому самому і дітворі, зробить єї приємною і займавою, дасть змогу устроїтись економічно так, аби не перетяжуючи над міру дітвори при найменшій витраті часу й енергії осягнути якнайбільші результати. Такий плян цілорічної праці катихита виходить як необхідна потреба ще з того титулу, що в нас дотепер нема подрібних програмів науки релігії для шкіл.

Передтим одна важна пригадка: ціллю навчання релігії в школі є виховати дітвору до християнського жит-

тя і плекати те життя в молодих душах; отже не збогатити релігійне знання а розбудити й скріпити релігійні почування та католицьку свідомість. Катихит стремить до того, щоби дитина в будучности стала свідомим і практикуючим христіянином католиком. Сухе вивчення історії Об'явлення чи катихизмових правд становить хиба конечну основу і середник до цілі. Не стремимо до того, щоби дитина знала правди релігійні, але щоби їх знала так, аби вони оформили зміст єї життя. Засада „non scholae sed vitae discimus“ відноситься передовсім до науки релігії і вона повинна бути програмовою засадою цілоти педагогічної праці катихита в церкві, школі й поза школою.

Вертаємо до нашої теми, а саме як належить зладити плян навчання для цілоти предмету біблійної історії. Тут одна замітка: ходить нам о діввору тих кляс (річників), які не в перше а в останнє побирають науку того предмету. Є ними є по думці наших ординаріятських плянів п'ятий зглядно також шестий рік науки шкіл вселюдних¹⁾ та перша і друга кляси середних шкіл. Діввора тих річників вже з грубша ознакомлена з матеріялом, має набуті відомости не так поширити як радше поглибити й завершити.

При укладанні пляну поступаємо менше більше так: Вишукуємо провідну ідею предмету, відтак розкладаємо матеріял навчання опираючись на шкільнім (приписанім) підручнику відповідно до диспонуваного часу так, аби він був розміщений доцільно довкола провідної ідеї як осередка і всеціло служив до єї ілюстрації. Для заощадження труду ділимо цілість на менші самостійні групи а ті на поодинокі лекції. Так групи як лекції будуть творити кожда для себе льогічну цілість. Такий плян повинен бути раціональний, розроблений до деталей та узгляднювати по можности усі подробиці, звязані з предметом на протязі цілого часу навчання а саме приблизну скількість годин науки, добір научного матеріялу, степень інтелектуального розвою діввори, середовище з якого діввора вийшла, важність поодиноких партій матеріялу, нзвість предмету, по-

¹⁾ Гл. Перем. Епарх. Відомости Ч. II. за рік 1923 „Розклад науки релігії по всенародних школах“.

требу рекапітуляції, річи перворядні і побічні (гляди Dr. K. Sośnicki i Zarys dydaktyki, Lwów 1925, V Organizacja nauki szkolnej). Катихит переводить се скрупулятно, з олівцем у руці записуючи кожду річ в належнім порядку до зшитка. Поодинокі лекції зазначає порядковими числами з лівої сторони з поанням призначеного матеріялу, наведенням уступів з підручника та інших потрібних заміток. Записки вказано робити на половинці сторінки лишаючи другу незаписаного на ев. пізнійші замітки, зміни, тощо. В тім самім зшитку зладить катихит плян навчання на кожду клясу в подібний спосіб так, що зшиток стане йому найкрасшим методичним підручником і невідступним провідником на протяг цілого року. Маючи в руці власний свого рода підручник катихит зможе відтак в році легенько приготувити методично поодинокі лекції, форму і спосіб навчання, помічні середники як біблійні образи і т. п.

Приступаємо до біблійної історії. Яка єї провідна ідея? Як зладити плян праці для цілости предмету?

Старий Завіт.

Провідною ідеєю Старого Завіта а рівночасно методичною точкою виходу для катихита є: **Старий Завіт підготовляє людство на прихід Спасителя.** Вельми влучно висказує це св. Ап. Павло в листі до Галатів (3,24): »Закон був нашим підготовним учителем в Христі«. В грецькім оригіналі думка ця відана о скільки краще: »го νόμος *пайдатотός* гемόν гέγονεν *εις* Χριστον« — закон, це є Старий Завіт виховний провідник до Христа. З тої точки погляду належить відповідно до диспонуваного часу зладити плян навчання і розділити матеріял але так, аби провідна думка була консеквентно переведена до кінця. В практиці плян цей буде інший у першій клясі середніх шкіл, де цілий рік посвячується на Старий Завіт, інший у пятій клясі школи семиклясової, де програми передбачують половину року на науку того предмету. В другім випадку можна полишити на боці все, що не вяжеться стисло з провідною ідеєю цілости, як надто точне пояснювання діла сотворення, подробиці з доби патріархів, суддів і царів і ін. Плян на:

лежить уложити так, аби дітвора не була переладована пам'ятевим, сухим матеріалом. Діти повинні знати, що це свята історія а не світська, що інакше треба глядіти на особи і події. Катихит постарається вибрати самі чільні річи й подати їх дітворі у відповідній формі як образи викроені з життя, повні одушевлення, які булиби в силі розбудити релігійні почування у доростаючої дітвори, ублагороднити її подив та замилювання до всього, що націховане героїзмом. На героїчні постаті Старий Завіт є дуже багатий. Авраам, Мойсей, пророки, браття Макавейські і многі інші це зразкові постаті, довкола котрих дадуться згрупувати всі події Старого Завіта. Німецький учений U. Peters в творі *Geschichtlicher Arbeitsunterricht* каже: „Psychologisch richtig ist der Gedanke die geschichtlichen Ereignisse nach Möglichkeit um die Schicksale der Einzelpersönlichkeiten zu ordnen; ... sie (diese Einzelpersönlichkeiten) müssen die geschichtlich gegebenen, grossen Träger der Gedanken und Tatenwelt sein, in die man die Schüler einführen möchte“. Коли світські історики так глядять на факти минувшини, то оскільки вище буде ставити заслуги одиниць катихит при навчанні історії Об'явлення?

В подрібностях плян навчання історії біблійної Старого Завіта повиненби виглядати так :

Старий Завіт підготовляє людство на прихід Спасителя.

(Провідна ідея цілості).

I. Первісна історія — Бог Творець бажає щастя сотворінням (провідна ідея I-ої групи).

Сотворенне світа, в якій ціли Бог об'явив се людям, сотворенне чоловіка, первісний стан чоловіка, гріх перших людей і його наслідки, Каїн і Авель, Потоп як наслідок гріха, Ной як побожний, кріпкий духом і вдячний патріарх. На закінченне додати загальний погляд на первісні часи, їх значінне в історії Об'явлення; вони подають нам найважніші відомости про Бога, світ, чоловіка, відкупленне і моральні обовязки. Об'явленне затіснює свій круг: Спаситель вийде з поміж людей — з потомків Сима.

Важніші рiчи як слова протоевангелiя, месiйнi пророцтва i прообрази дiти записують щильно в окремих зшитках. Число лекцiй 5.

II. Патрiярхи — Бог опiкується праведними (провiдна iдея II-ої групи).

1. Авраам. При будовi вавилонської вежi упадає єднiсть батькiвщини, мови i релiгiї. Покликаннє Авраама. Його особливи чесноти як прородича Божого Народу: вiра, наiя, любов, послух. Три обiтницi данi Богом Авраамови, прообрази.

2. Iзаак i Якiв. Бог вiдновляє обiтницi данi Авраамови в користь Iзаака i Якова та досвiдчає їхню вiрнiсть. Обiтниця численного потомства сповняється вже на дiтях Якова. Прообрази.

3. Йосиф i його браття. Тут вказати на дивнi дороги Божого Провидiння. Йосиф прообразом Спасителя.

4. Йов. Проблема терпiння взагалi i його значiннє в iсторiї вибраного народу, воскресеннє тiл.

Короткий погляд на iсторiю патрiярхiв. Число лекцiй 4.

III. Iзраiльтяни вибраним народом — Слухай Iзраiлю, Господь Бог наш Господь один єсть". (провiдна iдея III групи).

Iсторiя iзраiльського народу вiд виходу з Єгипту до здобуття обiтованої землi обнимає 50-лiтний протяг часу, який для Божого пляну Вiдкуплення посiдає велике значiннє i тому вимагає солiдного оброблення в школi. Подiї належить трактувати як продовженнє того, що започатковано в попередних групах. Бог заключає завіт вже не з одним чоловiком а з цiлим народом, який в сiмi народiв стає божим народом. Осередком i найважнiйшою точкою цєї групи буде проголошеннє закону на горi Синай, а героєм i найважнiшою особою, довкола котрої групуємо подiї, Мойсей. Число лекцiй 5. Можнаби їх розложити так:

1. Мойсей, провiдник народу
2. Мойсей як посередник (Синай)
3. Мойсей як батько
4. Поглядове повтореннє роздiлу о законi
5. Исус Навин.

На першiй лекцiї: приготованнє Iзраiля i його провiдника Мосея на вихiд. Тут згадати про два прообрази:

пасхальне ягня і перехід через червоне море. Друга лекція: проголошення закону на горі Синай. Ізраїльтани одержують окреме, відмінне від других народів релігійне, суспільне й державне законодавство, силою котрого народ є посвячений Богу а Бог стає найвисшим небесним і земним володарем Ізраїля. Завданням катихита виказати, що Закон Мойсея був для Ізраїля в данім часі й серед даних обставин найбільше підходячим, що се був дар Провидіння. З другої сторони був він обчислений на дальшу мету, бо так змістом як і формою сягав у далеке майбутнє, у Царство Месії так ясно й виразно, що враз з св. Павлом сміло можемо його назвати «нашим підготовним учителем в Христі».

Третя лекція: Сорок літ мандрівки в пустині се школа й досвід для Ізраїльтян. Тут треба вже більше дещо сказати про будучого Месію, його учительський, священничий і пастирський уряд (Пророк як Мойсей, мідяний змії, Валаам). Звернути увагу молоді на пращальні слова і смерть Мойсея, де він виходить як добрий батько, якому доля народу лежить на серці.

Четверта лекція: Тут належить повторити найважніші річі з цілого розділу про Мойсея, вихід з Єгипту, проголошення закону, представляючи його як провідника, посередника і батька. Тут випадалоби показати дітям образ Мойсея і навчити їх вчитати з него те, що було найважнішим завданням Мойсея-учителя «Слухай Ізраїлю Господь Бог наш Господь один єсть... Не будете ходити за иншими богами, за богами народів, що навкруги вас» (Чис. IV гл).

Пята лекція: Ісус Навин впроваджує наріч до обітованої землі. Сповняється друга обітниця, дана Богом Авраамови. Значінне побуту в пустині для Божого пляну Відкуплення. Порівнянне: мандрівка в пустині й наше життє. Останні слова Ісуса Навина і його смерть.

IV. Від теократії до царів — Хто вірний Богу, не повстидається перед людьми. (провідна думка IV групи).

1. Ізраїльтяни під суддями. Доба суддів має в історії вибраного народу величезне значіння. З педагогічних мотивів не можна поминути історії Рути.

2. Самуїл і Савло. Перший, неначе другий Мойсей, старається захоронити свій народ перед релігійним і державним упадком. Ізраїльтяни відкидають теократію.

3. Давид. Не зважаючи на це Боже Провидіння опікується народом. На царя вибирає собі слабенького, простодушного, нікому незнаного але чесного Дадида наче на те, щоби доказати, що „Божа сила в немочі звершається“.

4. Соломон. Храм. Вершок могутности і земної слави — початком духово - релігійного занепаду.

5. Повторення доби царів, псалми і притчі читати й пояснити в виїмках. Месійні пророцтва й прообрази з цієї доби. — Число лекцій 5.

V. Поділ царства — Ізраїльтяни відпадають від Бога. Не тільки одиниці але також цілі держави і народи мусять понести кару за переступлення Божих законів.

1. Ізраїльське царство (релігійно-політичний стан).

2. Ілій і пророки.

3. Юдське царство (релігійно-політичний стан.)

4. Ісаїя, месійний пророк.

5. Єремія і Езекиїл, свідки упадку.

В міру занепаду держави зростає бажання царства Месії а пророки щораз виразнішими красками малюють Його образ. — Число лекцій 5.

VI. Часи неволі — Божа справедливість і милосердя.

Користи неволі для жидів і поган, єї значіння для історії Відкуплення. Висказує це влучно книга Товит (13,3): »Тому розсіяв вас Бог поміж поганами, які Його не знають, щоби ви їм голосили й розказали про Його чудеса, що не має другого Всемогучого Бога, тільки Він один.« Користи неволі для жидів були: скріплення монотеїзму, зріст побожности, щоденні молитви, богослуження і жертви, ціпка організація в розсіянню. Часи асирійської неволі дадуться доцільно згрупувати довкола особи Товита, вавилонської довкола Даниїла пророка. — Число лекцій 2.

VII. Старий Завіт добігає кінця — Дивні дороги Провидіння.

1. Поворот з неволі, відбудова храму й держави (починають від храму і служби Богу).

2. Знова під панованням чужих.
3. Юда Макавей.
4. Повнота часу.

Часи героїчних подвигів Макавеїв надаються особливо до розбудження в молодих душах ідеалістичного світогляду. Запал для ідеалу гасне. Світ дозрів на прийняття Спасителя.

На останній лекції повторити найважливіші речі зі старозавітньої історії а на кінець зілюструвати провідну ідею при допомозі біблійних образків і т. п. — Число лекцій 5.

Новий Завіт.

Провідною ідеєю цілості буде тут „Царство Христа“ а осередком особа Спасителя як обіцяного Месії, Царя, Божого Сина, Богочоловіка, Відкупителя світа, Провідника і Приятеля наших душ. Відповідно до того треба розложити матеріял навчання з узглядненням поділу на самостійні групи. За взірець при укладанні пляну може нам послужити Евангеліє Матея, якому присвічувала менше-більше та сама провідна думка, а саме виказати, що Царство Боже вже прийшло. Придержуватись хронологічного порядку це добра річ, але ніколи зі шкодою для провідної ідеї цілості.

ЦАРСТВО ХРИСТА.

Порядкове
число
лекцій

I. Повнота часу.

1. На основі месійних пророцтв і прообразів повторити Старий Завіт.
2. Релігійні й політичні відносини (фарисеї, садукееї, есеї, зельти, іродіяни очікують приходу Месії, усі инакше його розуміють).
3. Св. Іван Предтеча (народження), народження і молодість Ісуса Христа.

II. Царство Боже в Ізраїлі.

а) Месія іде:

4. Виступ св. Івана Предтечі і перший виступ Ісуса хрещення в Йордані.

5. Ісус в пустині, покликання учеників, перші чуда.

б) Приготовання людей :

6. Ісус в Юдеї і Самарії (розмова з Никодимом, Ісус проганяє купців з храму, uzдоровлення недужого від 38 літ, розмова зі Самарянкою).

7. Ісус в Галилеї (в Назареті і Капернаумі, uzдоровлення біснுவатих, сина царського урядника, уздор. розслабленого).

8. Чудесна ловля руб (від тепер будеш людей ловити), покликання Матея („не треба здоровим лікаря а недужим“), покликання 12. апостолів.

в) Програма Христового Царства :

9—10. Нагорна проповідь, uzдоровлення прокаженого і слуги сотника, воскресення молодця з Наїн.

г) Суть Христового Царства :

11—12. Ісус учить в притчах, притчі про царство (сівач, пшениця і кукіль, зерно пшениці, квас, скарб, перла, невід), буря на морі, воскресення доньки Яіра, розіслання апостолів („Ідіть до овець, що загинули з дому Ізраїлевого... на дорогу поган не ходіть і в міста самарянські не заходьте“).

г) Жиди відкидають Царство Христа.

13. Чудесне накармлиня п'ятох тисячів людей, обітниця Пресв. Евхаристії, жиди кидають Ісуса.

14. Uzдоровлення поганки і глухонімого в околиці Тиру і Сидону, Ісус в Єрусалимі в часі празника обнови храму, жиди хотять його каменувати, повторити другий розділ — Царство Боже в Ізраїлі.

III. Царство Христове поза Ізраїлем.

а) Розбудова Церкви :

15. Петро годовою Церкви, Ісус в храмі в часі празника кучок, uzдоровлення сліпородженого, притча про царське весілля.

16. Ісус в домі Симона прокаженого, Ісус заповідає терпіння і смерть, притча про винаймлений винограцник, Ісус плаче над Єрусалимом.

б) Дух Христового Царства:

17—19. Віра (поганка, сліпець в дорозі до Єрусалима), невинність (приятель дітей), покора (митар і фарисей), вдяка (10. прокажених), любов ближнього (заповідь любови, милосерний Самарянин), жаль за гріхи (блудний син), земні добра (богач і Лазар, багатий молодець) молитва і и.

в) Горожани Христового Царства:

20. Усі люди запрошені погани й жида, багаті й убогі, митарі й грішники (Матей, Закхей, невіста грішниця...)

г) Будівничий — Ісус Христос:

21. Прикмети: Приятель дітей, приятель грішників, добрий пастир для всіх, спаситель у кожній потребі.

г) Вороги Христового Царства:

22. Грішники, горді, ліниві і и. (притча про таланти, про митаря і фарисея, про 10. дів).

д) Кінцева борба о побіду Христового Царства:

23—25. Візд до Єрусалима, пророцтво про збуренне Єрусалима і кінець світа, про страшний суд, »Сторожіться отже, бо не знаєте в котру годину прийде ваш Господь«.

IV. Кінець і завершення будови.

26. Пращальні слова Спасителя, первосвященнича молитва, пресв. Евхаристія.

28. Завершенне будови царства, „Ідіть отже і навчайте...“ Вознесенне, зісланне св. Духа.

29. Христос Царем у своїй Церкві, розвій Церкви за часів апостольських, Христос опікується нею.

30. Повторити цілість, представити Христа як осередок всесвітної історії. »Головна річ — каже Kreutzwald*)

*) Н. Kreutzwald („Zur Methodik des kathol. Religionsunterrichtes auf der Unter- u. Mittelstufe“) кінчає свій плян науки бібл. історії на воскресенню. Діяння апостольські велить пересунути до історії Церкви.

щоби при кінці науки біблійної історії в душі дозріваючоко чоловіка лишився образ Христа в світляних красках, щоби він радо і з вдякою признався до нового Царства і нового Духа».

Після повисшої схеми матеріял цілої історії можна вичерпати на протязі одного шкільного року, призначуючи клугло по 30. лекцій на Старий і Новий Завіт, час вповні вистарчаючий на те, щоби дітвора могла повторити найважніші відомости з предмету і навчилася орієнтуватися в цілості. В крайній потребі і се число годин можна буде з меншити але так, аби на тім не терпіла провідна ідея цілості та орієнтація. Ці два моменти мусять бути за всяку ціну збережені і їх виключно мав я на думці подаючи повижший начерк пляну праці. Начерк цей є лиш загальною схемою а не подрібним, детальнішим пляном, який буде инакше виглядати у кожного учителя релігії, тому що мусить узгляднити за багато моментів індивідуальної натури. Дидактика полишає тут учителям багато свободи уважаючи всякі трафаретні програми в деталях недоцільними.

В практиці можна користуватись повисшою схемою в той спосіб, що поодинокі лекції виписуюмо собі у власний зшиток добираємо уступи з підручника, виписуючи з боку заголовков, творимо подрібний плян даної лекції. Де тільки один рік треває наука предмету, там узгляднюємо хіба найважніші річи призначуючи прочі дітвори до до хати на приватну лектуру. В середних школах і декотрих сільських з дворічним розкладом пляну ділимо кожду лекцію з повисшої схеми на дві одиниці. В самій схемі можна перевести незначні зміни, особливо в межах поодиноких груп і їх підподілів та в порядку поодиноких лекцій, о скільки серед даних обставин така зміна покажется з огляду на провідну ідею більше доцільною.

Важною в нашому пляні є справа підручника. Котрий з істнуючих у нас найбільше відповідний? На се відповідь: Для катихита надається кождий, бо він маючи перед собою готову схему може в однаковий спосіб користуватися кождим. Для учнів бувби найвідповідніший такий, котрий узгляднювавби нашу провідну ідею з відповідним розміщенням матеріялу. Такого покищо нема. За найкрасші вважаю

оба підручники старо- і новозавітної біблійної історії о. Дра Левицького Ярослава, призначені для першої і другої кляси середних шкіл. Їх можнаби рівнож з добрим успіхом уживати на п'ятим згл. також шестім році науки вселюдних шкіл. Катихит буде брати лиш вибрані уступи і вкаже їх по переробленні кожної лекції дитворі полишаючи прочі приватній праці бодай спосібнійших і пильнійших в клясі. Підручник повинна мати кожда дитина і всі підручники в клясі повинні бути однакові. Він має служити дитворі не тільки як помічний середник до упорядкування, відсвіження й утрєвалєння набутих відомостей але на ньому має дитвора привчитися в будуччині самостійно користати з книжки і цінити її. З педагогічного боку річ що найменше невказана маловажити підручник при науці в школі, або усувати його. Без него діти привикають легенько набувати готове знання, вони готові вірити кому небудь тай ніколи не привикнуть до самостійности в думанні.

* * *

Кождий вік має свої ідеали, свої кличі, свого духа часу в усіх ділянках діяльности і життя людини. І наш вік церковно-релігійного життя має свій власний клич. Його висказав теперішний Папа Пій XI проголошуючи обнову Христового Царства. Цій ідеї мусить бути підчинена праця душпастиря і виховна праця катихита, якщо вона має числити на успіх і не наразитись на згїрдну назву непотрібного пережитка. Стара, відвічна Божа Правда глядає нових шляхів до людських душ. Наше завдання промостити Їй нову дорогу, новим модерним оружжам не лиш відбивати ворожі удари але побїдно наступати. Історія Церкви знала ріжні форми пояснювання релігійних питань як поняття Бога, діла сотворення, відкуплення і и. Раз розважала Їого як Мудрість то знова як Любов, Красу, Милосерного Вітця, Справедливого Судію і т. п. Нині, в часи ідолопоклонського обожання колективу з цілковитим убиттям індивідуальности при рівночаснім, пляновім руйнованню всякого авторитету оглядаємо і голосимо Бога як Царя і Робітника. Нині йде борба на життє і смерть між двома світоглядами спіритуалістичним і матеріалістичним, між двома царствами в суспільнім життє та двома прапорами: Христа і діавола. Противник атакує сьогодні не масу а кожду одиницю

з окрема стараючись не тільки позискати її симпатії а радше сили до активної праці. Сини темряви вчать нас, як треба боронитися. Кожда одиниця в Царстві Христа мусить бути не лиш свідома але активна. Ідея Христового Царства криє в собі могутню силу, яка може розбудити в серці молодой людини взнеслі почування а волю заґріти бажанням святого чину.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Лист св. Отця о Католицькій Акції. Св. Отець Пій XI. вистосував до Кардинала Segu-ra у Sanez, примаса Еспанії такий лист о Католицькій Акції:

Пій Папа XI. Улюбленому Синові Нашому поздоровленне й апостольське благословенне.

Радісна вістка прислана нам у Твоім гарнім листі о першій народній конґресі Католицької Акції, який має відбутися в Еспанії, справила нам велику радість, не лиш тому, що сей конґрес причиниться богато до розвою і скріплення католицької справи але також тому, що попираючи установа, яка лежить Нам глибоко на серці, жертвуєш Нам, як сам пишеш, урочистий доказ Твоєї почеси й віддання спільному Вітцеві всіх вірних у цій ювілейній році Його священства. А ми приймаючи батьківським серцем цю нову ознаку пошани та синівського привязання зі сторони Наших улюблених синів католицької Еспанії, користаємо радо з доброї нагоди, щоби ще раз висловити Нашу гадку й Наші вказівки для такої важної справи в тій певности, що в той спосіб робимо милу річ Тобі й Твоім товаришам в Епископаті та що таким чином співділаємо з Нашого боку для успіху праць конґресу.

Гене́за Католицької Акції. — Як Ми вже се нераз підчеркували в подібних сему документах, користаючи з кожної даної нагоди, Католицьма Акція не є зовсім нова річ але по своїй суті вона така стара як сама Церква, хоч теперішню форму приняла з бігом часу чим раз виразнійше в останніх роках. Впливає вона з одного боку з потреби, що єї відчуває Церковна Єрархія, щоби мати

своїх співробітників серед вірних католиків, з другогож, з бажання, щоби таким способом вірні католики самі в своїх серцях виявили й доказали, що хочуть власною добровільною співпрацею довести до мирового тріумфу Царства Ісуса Христа. Писав о тім вже Апостол народів у своїм посланню до Филиппеїв (4,3), домагаючись від своїх співробітників, щоби спомогали побожні невісти, які в порозумінні з ним «працювали для евангелія».

І Наші Попередники на протязі цілих довгих століть многократно вже зверталися зі зазивом до учинної ревности вірних, завзиваючи їх відповідно до умов часу й обставин, щоби співпрацювали зі запалом для тріумфу католицької справи; і «чим більш важкі хвили приходили для Церкви й людської суспільности, тим горячіше взивано вірних, аби під проводом єпископів боролись у святій борні й по силам працювали для спасення ближніх» (лист Пія XI. до Кард. Бертрама).

Вправді Католицька Акція — як ми це зазначили — по своїй суті є так давна, як сама Церква, однак нинішню свою форму прийняла й зорганізувалася в останніх часах, по вказівкам Наших найблизших попередників і по директивам, що Ми їх уже багато разів самі давали.

Природа. — Вже на самім початку Нашого понтифікату в енцикліці „*Ubi Arcano*“ вияснили Ми прилюдно, що Католицька Акція полягає на участі вірних католиків в апостольстві церковної єрархії; те саме потвердили Ми також в інших документах вияснюючи, що ті, котрі працюють в Католицькій Акції «є покликані особливішою Божою ласкою до повнення тих обовязків, які є близькі обовязкам священика, бо властиво Католицька Акція полягає на апостольстві вірних, котрі під проводом єпископів співпрацюють з Церквою і виконують під деяким зглядом єї пастирський уряд» (лист Пія XI. до Кард. Van Rosy).

Аби ще виразніше означити природу Католицької Акції, повторюємо тут ще раз слова, звернені до Нашого, другого сина, кардинала Бертрама, архиєпископа бреслявського в тій самій справі.

«Католицька Акція полягає не тільки на тім, аби вірні дбали о свою власну звершеність, що є річю першорядною дуже важною, але рівнож на правдивім апостольстві, до-

ступнім для всіх католиків на всіх суспільних шаблях, а котрих думки й діла винні бути завжди злучені з тими наче огнищами здорової науки і різнородної чинної акції, якими керують і яких спомагають авторитети єпископів. Отже тим вірним, які так єднаються й організуються, щоби віддати себе під накази церковної єрархії, ця єрархія уділює наче свою місію, заохочуючи й побуджуючи їх одночасно до чину.

Отже так як післанництво Церкви, дане від Бога і зорганізоване єрархічно апостольство, подібно й акція того рода є не тільки чисто зовнішною, але духовою, не земською тільки небесною, не політичною тільки релігійною. Рівночасно можна її слушно й справедливо назвати акцією суспільною, бо має на цілі поширення Царства Христа Господа, через що причинюється до позискання найбільшого добра для суспільности а відтак глядає також інших дібр, які від него походять, а саме тих, котрі належать до державних завдань, а котрі зовемо політичними добрами в тім значінню, що це не є добра приватних одиниць, тільки спільні всім горожанам; все те Католицька Акція може й повинна осягнути, о скільки руководиться правами Бога й Церкви, буде завсігди держати себе здалека від усякого рода партійної роботи».

Економічно - суспільні стоваришення. — На тій точці, яка є причиною многих недорозумінь, мусимо зазначити, що стоваришення, котрі опирають свою діяльність на релігійній і моральній програмі Католицької Акції, а рівночасно розвивають свою працю безпосередно на терені економічним і професійним, остають незалежними в тих точках, які дотичать справ чисто економічних і є за всяку ініціативу й чини того рода самі відповідальні, а що дотичить релігійно - моральної сторони, залежать вони від Католицької Акції, якій повинні служити як середник до християнського апостольства.

З того виходить зовсім ясно, що церковна влада не може оминати тих організацій, але повинна також серед них дати відчутти свій спасенний вплив і довести до того, щоби вони були проникнуті християнськими засадами і наукою Церкви. В той спосіб рівнож і Католицька акція, користаючи з тих дібр, що їх релігійні й економічні сто-

варишення можуть собі здобути, буде їх піддержувати і справить, що не лиш між ними запанує згода й зичливість але обидва роди будуть зі собою взаємно співпрацювати для спільної користи Церкви і людської суспільности. (Ibidem).

Поза і понад політичними партіями. — З огляду на свою природу і ціль, які ставлять її поза й понад всяку партійну діяльність, Католицька Акція не може бути також ніколи мішана з організаціями, які поредовсім мають цілі чисто політичні. Не значить воно зовсім, щоби поодинокі католики не могли інтересуватися і займатися всілякими проблемами політичного життя, опираючи завсіді свою особисту акцію на засадах католицької науки і вказівках Церкви, ані не значить воно, аби поодиноким католикам було заборонено належати до партій, яких програма й діяльність не мають нічого противного правам Бога і Церкви. З другої сторони Католицька Акція, будучи як така понад політичними партіями, буде працювати для спільного добра через поширюванне й актуалізованне католицьких засад, які є основою і гарантією всякого дочасного добробуту, або через старанне і християнське образование сумлінь, що забезпечить краєви цілі ряди зразкових горожан, дбайливих не тільки о добро Церкви але також о добро суспільне а разом з тим о індивідуальне і домашнє.

Наколиб зі справами політичними одночасно виступили справи релігійні й моральні, тоді Католицька Акція буде в можности й обовязку так впливати, щоби всі католицькі сили понад усі особисті погляди зібрати в одно й спільною а карною роботою перепровадити висші добра душ і Церкви.

Одноціла католицька ортанізація. Врешті тому, що Католицька Акція має свою власну природу і ціль, повинна вона теж мати свою власну організацію злучену, підпорядковуючу та удержуючу в карности всі католицькі сили так, аби кождий зі своєї сторони сторожив і виконував совісно обовязки й завдання, які йому доручено, а всі разом лучили діяльність в тісній залежности від Церковної Влади. Повинна вона творити велику родину мужчин і жінок як також молоді обох полів, одушевлених одиноко бажаннем, участвовати в святім післанництві Церкви й у єї дору-

ченнях та співпрацювати в ділі поширення Царства Ісуса Христа серед одиниць, родин і цілого суспільства. І тому якраз, що Католицька Акція має на меті поширення Царства Ісуса Христа в одиницях, родині й суспільности, кождий розуміє, що необхідною передумовою успішности Католицької Акції мусить бути виразне й наскрізь християнське вироблення єї членів як також глибока побожність, досконаліше пізнання Божих річей, несплямлені обичаї, беззастережне підчинення Папі й єпископам і гаряча але чинна ревність; ось і ціле те вироблення й духове виобразування, на яке повинні передовсім звернути увагу організації молоді.

Таким способом Католицька Акція започаткує серед тих рядів правдиве апостольство молитви, доброго приміру й харитативної діяльности, підготовлюючи на будуче людей, так проникнутих духом християнства, щоби вмiли в кождій нагоді приватного і публичного життя знайти дороги, які відповідалиби засадам католицької науки й правдивому добру Церкви і краю.

Є вона мировою армією апостолів, які бажають здобути душі для Христа і католицької Церкви. Католицька Акція це стійка, зєдинена і карна армія. Бо велике число організацій собі противних у тім самім середовищі горожан і многородність напрямів, які ріжняться поміж собою, вичерпалиби сили тої армії й зруйнувалиби всяку згоду та благі овочі, що належить за всяку ціну виминути.

Необхідність акції. А тепер, Наш Улюблений Сину, коли Ми означили в той спосіб природу, цілі і єдність організації Католицької Акції, не остає Нам нічо иншого, як візвати Тебе, щоби за Твоім почином розвивалася вона в католицькій Єспанії чим раз більше, добуваючи чим раз більш блескучі побіди, які певно прийдуть, якщо всі єпископи, підпомагані радою співпрацею свого клира, починаються до повстання, чито серед ріжних діл і інституцій, відданих праці для добра душ і процвітаючих своєю діяльністю суспільного апостольства, чито в парохіяльних організаціях, мужних формацій злучених католиків, а головно хлопячої і дівочої молоді, оживлених тим самим духом побожности й висшеприродної ревности.

Та Ми знаємо, що Вас не треба заохочувати,

знаємо добре шляхотну душу того, так нам дорогого Народу, завсіди радого сповнити Наші доручення й охотно здійснити Наші бажання. Знаємо рівнож усильну діяльність клиру та апостольську ревність еспанського Єпископату.

Самі бачите добре, які тепер часи, серед котрих живемо й чого домагаються від католицьких сил. З одної сторони не можемо доволі жаліти й плакати над тою суспільністю чим раз більше поганствующою, в якій душі слабне світло католицької віри й — що за тим іде в слід — гасне в ній цілковито в спосіб справді застрашуючий, християнський змісл, чистість і непорочність обичаїв. З другої сторони стверджуємо з бодем факт, що клир, будь тому, що зістав чисельно дуже проріджений, будь тому, що багато людей виломлюється з під його добродійного впливу, не може піднести голосу ані показати сили своїх зазивів і є вже надто часто невистарчаючим на необхідности і потреби наших часів.

І тому конечною річю є, щоби всі стали апостолами, конечною річю є, щоби вірні католики не стали безчинні, але зединені з Церковною Єрархією й готові на єї зазиви, взяли чинну участь у святій борні й з повним відданнем себе, молитвою та охотною прцею співілали в розквіті віри й зреформовання християнських звичаїв.

Такими будуть певно Наш Дорогий Сину, заміри й ціли конгресу, що його маєте неловзі відбути, й такими — в цьому ми глибоко увірені — будуть численні овочі, що їх принесе для добра Церкви і для правдивої успішности дорогого Нам Вашого Народу.

Бажаємо Вам того з цілого серця і просимо «Князя Пастирів й Єпископа наших душ», щоби Вам уділив необхідних ласк для осягнення щасливих і тревалих овочів. В тій думці на знак Нашої батьківської зичливости пересилаємо Тобі, Улюблений Наш Сину, Твоїйому клирови і Народови Наше апостольське благословенне.

Дано в Римі, 6. листопада 1929 р. (КАР).

Св. Отець а католицька преса. — Св. Отець прийняв делегацію міжнародного бюра денникарів разом з президентом союзу католицьких денникарів Delfolge'ом. У відповідь на вислови вірности Папа подякував денникарам й усім, що причиняються до розвитку католицької преси,

яка при належнім веденні стає незрівнаним скарбом Добра і Правди. Висловивши признанне для країв, де католицька преса добре зорганізована, св. Отець зазначив, що такий стан річей бажавби бачити в цілім світі. В звязку з тим Папа покладає великі надії на міжнародний конгрес католицької преси, який відбудеться в найблизших літніх місяцях.

Висказавши похвалу для міжнародного бюро католицьких дневникарів, якого діяльність вповні відповідає не лиш думкам але найгарячішим бажанням Папи, св. Отець висловив надію, що згідна співпраця представників преси причиниться до розвою Католицької акції. На закінченне візиту св. Отець уділив благословення членам міжнародного бюро преси, які для утревалення цеї авдієнції вручили йому статую Христа-Царя, вирізблену в дереві Бенедиктинами з Maredsous.

О Г О Л О Ш Е Н Н Ё.

Конференція членів П. Е. П. відбудеться вівторок 25. лютого 1930. о год. 11. передпол. у великій салі Духовного Семинара в Перемишлі. На порядку дня справи фондів: позичкового, похоронного і допомоги церквам.

Виділ V секції.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

ПИСЬМО СВЯТІЙШОГО ВІТЦЯ ПАПИ ПІЯ ХІ.

ДО ЙОГО ЕМІНЕНЦІЇ

КАРДИНАЛА ВАСИЛІЯ ПОМПІЛІ

в справі релігійних переслідувань в Росії.

До Вельмидостойного Нашого Брата,
КАРДИНАЛА ВАСИЛІЯ ПОМПІЛІ,
Епископа і Нашого Генерального Вікарія в Римі.

ВАША ЕМІНЕНЦІЄ!

До глибини зворушують Нас терпіння, та жахливі й святотатські злочини, які повторюються і зростають кожного дня проти Бога і проти всіх дорогих Нашому серцю душ нечислимого населення Росії, серед котрих є так багато побожних і шляхотних синів і служителів святої, католицької, апостольської, римської Церкви, побожних і шляхотних аж до геройства і мучеництва.

Від першої хвилі Нашого Понтифікату, ідучи слідами Нашого Попередника бл. п. Венедикта XV, помножували Ми Наші зусилля, щоби здержати це жахливе переслідування

і віддалити великі нещастя від тих народів. Ми звернулися також з внеском до репрезентованих на Конференції в Женеві держав і запропонували, щоби за спільною згодою видано декларацію, яка заощадилаби Росії і цілому світові многих нещастя, тобто щоби в тій цілі поставлено спільно, як попередне услівє до визнання радянського Уряду, пошанованне через него сумлінь, свободи культів і дібр Церкви.

На жаль сі три точки, які у першій мірі мали бути дошкою ратунку для тих нещасливо відлучених від католицької єдності церковних єрархій, зістали зі зглядів дочасних відкинені; вони булиби певно поставлені, якщоб різні уряди вшанували були на першому місці права Бога, права Його як Царя і Його справедливість. На жаль і другим разом відкинено Наші безпосередні старання підприняті в цілі ратовання перед знищенням і збереження для їхнього традиційного і релігійного вжитку святих посудин та ікон, що творять дорогу серцям усіх в Росії скарбницю побожності й мистецтва.

Ми зазнали однак радости, коли повелось Нам уратувати від грозячого смертю процесу і запомогти успішно Голову цеї, на жаль розлученої від єдності з Нами, єрархії, Патріярха Тихона, коли то в тім самім часі жертвами цілого католицького світа ратовано від голоду і страшної смерти більше як 150.000 дітвори, що її кожного дня кормили наші висланці так довго, аж ці останні були приневолені залишити свою шляхотну працю, бо там воліли видавати присуди смерти на тисячі безвинних істот, як зізволити, щоби з любови християнської кормлено їх.

Та святотатська безбожність звернулася у своєму шалі не лиш проти священиків і дорослих вірних, — серед котрих, крім многих інших жертв, що були вірні Божій справі, в особливий спосіб згадуємо Наших найдорозших синів, католицьких священиків і монахині, вязнених, засиланих, присуджуваних на тяжкі роботи, з двома їхніми Єпископами, Нашими Достойними Братами, Болеславом Сльосканом і Олександром Фрісоном і з Нашим представником славянського обряду, Ексархом католицьким Леонідом Фйодоровим; але організатори атеїстичної боротьби й »протирелігійного фронту« захотіли передовсім зіпсути молодь. Використуючи єї наївність і несвідомість і замість

дати їй науку, виховання і культуру, — які впрочім як шляхотність, справедливість і добробут, не можуть розвинутись ні процвітати без релігії, зорганізовано її в «лігу боєвих безбожників», бажаючи закрити упадок моральний, культурний і економічний безплідною і нелюдською діяльністю, в якій діти склонювано до обжаловування власних родичів, до профановання і нищення релігійних будівель і прапорів а передовсім до плямлення власних душ всілякого рода проступками і найбезстиднішими, матеріялістичними баламуцтвами, а єї провідники, намагаючись знищити Бога і релігію в їх душах, довели до руїни їх розумну а навіть саму людську природу.

Супроти тих зловживань, що Ми їх не один раз підчеркували з болем у Нашій промові на Консистері а в послідне в Нашій Енцикліці о вихованню молоді, не залишили Ми кожного дня самі молитись і накликувати до молитви за ці міліони душ, відкуплені кровію Ісуса Христа й змушувані та приневолювані до профановання свого хрещення, традиційної побожиости в родинах до Пречистої Діви, а навіть останніх слідів почеси та пошановання, належного родинній святині. Пізнійше, шоби мати запевнену співпрацю в наших зусиллях проти так великого лиха, утворили Ми спеціальну комісію для справ Росії, доручуючи єї управу, як Вашій Емінінції добре відомо, Нашому улюбленому Синові, Кардиналові Альойзієви Сінчеро. Сейчас у перших тижнях Нашого Понтифікату затвердили Ми й заосмотрили у відпусти стрілистий акт: »Спасителю світа, спаси Росію«, а тепер ще в останніх місяцях два тексти молитов, в яких російський народ поручаєсь благій опіці чудотворної святої Тереси від Дитяти Ісуса. Затвердили Ми рівнож повзату минулого листопада ініціативу Нашого Інститута для Студій Орієнтальних, шоби уладжувати наукові й оперті на документах відчити, з ціллю запізнати широкий загал з деякими святотатськими наступами, що їх переводить ліга боєвих безбожників на незміримім, радянським просторі, виходячи далеко поза й проти приписів, вже і так протирелігійних, революційної конституції.

З вдоволенням ствердили Ми, що примір даний в Римі, наслідуювано в місяць опісля уладжуванням відчитів і подібних сходин у Льондоні, Парижі, Женеві, Празі та других містах.

Однак прилюдне й урядове згіршення, що пливе зі стільки звірств і безбожності, вимагає ще більше загальної і торжественної наприви та надоложення за ті нечувані кривди.

В часі останніх свят Христового Різдва не лиш замкнено сотки церков, спалено цілі маси образів, приневолено до праці всіх робітників й учнів у школах та знесено святкування неділь, але посуненося так далеко для зневолення фабричних робітників, мужчин і жінок, до підпису деклярації стверджуючої їхню формальну апостазію і ненависть до Бога, що загрожено їм, що будуть їм в противнім випадку відібрані карти на хліб, одяг і мешканне, без чого кождий житель того нещасного краю мусівби розуміється вмерти від голоду, нужди і зимна. Крім цього зорганізовано в усіх містах і многих селах ганебні, карнавалові видовища, подібні до тих, які закордонні дипломати бачили в самій Москві, в центрі столиці, в часі свят Христового Різдва; бачено переїзджаючі вози на котрих зібрана товпа, прибрана в літургічні ризи безчестила і плювала на хрест; на великих, тягарових автах обвожено великі деревця на яких висіли повішені за шию манекіни, зображуючі католицьких і православних єпископів. В самім центрі міста инша група покидьків молоді довершувала всякого рода святотатські наруги над хрестом.

Тому, бажаючи самі в спосіб можливо найкрасший довершити акту надоложення за всі ці злочини й святотатства, як рівнож і в тій ціли, щоби візвати до надоложення вірних усього світа, рішили Ми візвати Вашу Еміненцію на день торжества св. Йосифа 19. березня до Нашої базилики св. Петра і просити о відправу на гробі Князя Апостолів св. Служби Божої надоложуючої, благальної і винагороджуючої за так численні і страшні зневаги Божественного Серця Христового, як рівнож о спасенне тих душ так важко тепер досвідчуваних та о піднесенне на дусі дорогого Нам населення Росії, щоби нарешті устали ці страшні його терпіння та щоби одиниці й народи вернули чимскорше до єдиного стада одинокого Спасителя і Ізбавителя Господа Нашого Ісуса Христа. Після молитви до Найсвятійшого Серця о прощенне і милосердіє для жертв і для самих катів, благатимемо Найсвятійшу і Непорочну Діву Марію, Божу Матір і єї Пречистого Обручника св.

МОЛИТВА

надолуження Г. Богу за релігійні переслідування на Радянщині.

Наймилийший і Найсолодший Ісусе, Спасителю людського роду! Зглянь ся ласкаво на нас, що серцями повними вдячності за безконечну Твою любов до наших душ, клонимо ся в покорі перед Тобою.

Прости нам, Предобрий Ісусе, всі наші гріхи, якими ми Тебе дотепер ображали, — подай нам щирий жаль і сильну постанову, щоби ми більше не грішили, — пошли нам всім Твою небесну силу, щоби ми поконали всіх ворогів нашого спасення і витревали в добрім аж до смерті!

Ми припадемо сьогодні перед Твій жертвенник з любови і послуху для Твого Заступника тут на землі, Святейшого Отця Пія Папи Римського, щоби переблагати Тебе і надолужити Тобі за всі нечислимі обиди нанесені Твоєму Святому Імени, за безпримірні богохульства і засліплену ненависть до Твоїх Святих правд, за потоптання Твого Божого Закону, за святотатську наругу над видимими знаками Твоєї безконечної любови до людського роду — Св. Тайнами, за безчещенне святих Твоїх Божих храмів, за невинно мучених Твоїх священників і вірних, за згіршенне дітей що Ти їх так дуже любиш, за всі ті нечувані страшні беззаконня — поповнені проти Тебе на величезних просторах України, Росії і усіх держав Радянського Союзу!

Найсолодший Ісусе! Благаємо Тебе через заступництво Пречистої Твоєї Матери, Безпорочної Діви Марії і Єї Обручника Св. Йосифа, за молитвами безплотних небесних Сил, св. Йоана Хрестителя, святих Отців наших Николая Мир Лик. Чудотворця, Василя Великого, Йоана Золотоустого, Кирила і Methodія і всіх небесних Опікунів сеї не-

шасної країни, — умилосярдися над цими страдальними народами, вкороти дні їх тяжкого досвіду, просвіти незрячі уми гнобителів, щоби вістре своєї ненависти замінили знаком любови, — дозвожь, щоби знова, як колись в часи св. Володимира, засіяла над ними Твоя благодать, щоби вони всі, освободжені в Твоїй Правді вернули скоро назад у вітцівські обняття Пресвятого Твойого Серця, щоби вернули скоро назад до Твойого Царства під управу єдиного видимого Пастиря Твойого Намісника на землі.

Найдорожший Ісусе! Христе! Царю і Господи наш! Вислухай ласкаво сі щирі благання наших сердець. Прийми їх разом зі всіми добрими нашими ділами як надолуження за всі зневаги, яких дізнаєш на сьому світі!

А Ми негідні прирікаємо Тобі, Царю наш Неба і землі, за Твоєю помічю від нині більше і горячійше ревнувати за поширенне і укріпленне правди Твойого Святого Євангелія в нас самих, в наших сінях, громадах і у цілім нашім народі, — і обіцюємо від сегодня рішучійше і відважнійше поборювати це страшне лихо нинішних днів, яке за почином російської країни заманює так многих у страшні сіти царя тьми, — щоби в сей спосіб Твоє Божественне Серце, що дає Нам спасенне, було за Твоєю ласкою через всіх належно знане і люблене, та щоби від кінця до кінця світа розносився один клич: честь, сила і слава Божественному Серцю Ісуса, всегда нині і присно і во віки віков. Амінь.

(5. Отче наш і 5. Богородице Діво).

Йосифа, Опікуна вселенської Церкви, особливих опікунів Росіян, св. Ангелів і св. Івана Хрестителя, св. Николая, св. Василя, св. Івана Золотоустого і св. Кирила і Методія як також усіх інших Святих, а особливо св. Тересу від Дитяти Ісуса, якій у спеціальний спосіб поручили Ми будучність тих душ.

Просячи Вашу Еміненцію видати відповідний розпорядок в цілі приготування цього торжественного набоженства, Ми є певні, що не лише духовенство і населення Нашого Риму, але також усі Наші Достойні Браття в католицькій Єпископаті й увесь християнський світ злучиться з Нашими благаннями того самого дня або в інше свято заздалегідь оголошене.

Будучи певними, що Боже Провидіння, в хвилі Ним назначеній приготує й уживе всіх потрібних середників для направи морального і матеріального знищення тих незмірних просторів, які творять шесту часть земної суші, з цілим запалом душі будемо тревати в тій надолужуючій і благальній молитві, яка — маємо цю надію, — порушить Боже милосердіє для всего народу заселюючого Росію.

В тій надії уділюємо з цілого серця Вашій Еміненції й усім тим, які злучаться з Нами в тім хрестнім поході молитов, Апостольське Благословення, як за поруку небесних ласк.

Дано в Римі у св. Петра, дня 2. лютого в Свято Очищення Марії Діви року 1930, осмого Нашого Первосвященства. Пій ПП. XI.

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престола

Е П И С К О П

ПЕРЕМИСЬКИЙ, САМБІРСЬКИЙ і СЯНІЦЬКИЙ

**Всечесному Духовенству й усім вірним Епархії
Мир в Господі і Архієрейське благословення!**

Відвічний ворог Христової Правди в ніякій добі історії не залишав нагоди, щоби ставити забору єї доступови до людських сердець, щоби не вирвати її з корінням і стерти з лиця землі там, де вона прийнялася і стала процвітати. В засобах злоби й ненависти невичерпаний той, що »в правді не стоїть« а заєдно придумує нові удари, готує нове оружа, щоби ним одолити єдину учительку Правди на землі, св. католицьку Церкву. Та даремні його зусилля, марні надії! Церква збудована на неодолимій скалі має запевнену поміч Неба так, що самі »врата адові не переможуть її«.

Та хоч ворог не здавить ніколи Христової Обручниці, хоч їй самій ніякі удари нестрашні, всеж таки в цій вічній метушні Правди й ложі, Любови й ненависти, Добра і зла падають многі жертвою діявольських підступів і таким чином не лише запропащують добро власних душ, але рівночасно утруднюють працю над спасенням душ ближніх та готують міліонам безвинних пекло вже тут на землі. Сповняючи заповіт Спасителя католицька Церква докладує всіх зусиль, щоби усіх людей без виїмку »привести до пізнання правди«, розпростирає свої опікунчі крила навіть над невірними і заблудшими дітьми, з особливою однак дбайливістю печалиться тими, що спрагнені надприродного корму наче напотемки глядають світла правди, та під ударами гнобителів безвинною кровю значать шлях мученицького життя за віру.

Пишучи це маємо на думці жахливий стан переслідування за віру на просторах України і Росії. Те, що під теперішню пору там діється, переходить людські поняття про злобу й ненависть до всего, що носить на собі печать Божої правди. Богохульство, наруга над святощами,

масові переміни Божих храмів на доми забав і розпусти, заборона науки релігії і релігійного виховання дівчорі, вязнення священиків, стають не то масовим явищем, але прийняли вже форму публично ніби правного законом хороненого ладу, так що виступити проти него значить тільки, що присудити себе що найменше на вязницю.

Кілька літ тому відбилася страшним відгомоном сумна вість про знуцання над католицьким духовенством. На лаві обжалованих засідали тоді католицькі Єрархи і священики а навчанне молоді релігійних правд, до чого душпастир з титулу свого уряду обовязаний, ставлено обжалованим серед инших закидів в вину, при чому поплила мученицька кров одиноко за працю над спасеннем душ. Десятки тисяч невинних жертв без ріжниць стану ба навіть віроісповідання, католиків і незединених, єпископів, священиків і вірних караються в тюрмах на засланні серед виїмкових тяжких умовин, переносячи прямо надлюдські страдання за віру. Що найгірше то се, що переслідованне Церкви католицької і незединеної не є хвилеве чи то льокальне, але загальне, постійне і послідовне, з обміркованнем усіх прямо діявольських засобів до найменших подробиць. Там у т. зв. Союзі Радянських Республік виповіджено страшну війну на житте і смерть вже не лиш тій або тамтій церкві чи віроісповіданню, але самому Божому Імени. В останніх часах наспіли певні вістки про переміну неділь і свят на робочі дні, щоби таким чином відібрати працюючим можливість сповнити релігійний обовязок, про святотатське безчещенне храмів, організованне соромницьких богохульних маскарад в часі великих празників християнських як Різдво, Велика Пятниця, паленне прилюдне релігійних ікон і хрестів, викиданне з гробниць і храмів на поругу моців почитаних незединеними святих і подвижників, збезчещенне Печерської Лаври в Києві, святотатські наміри осквернення дорогого серцю кожного віруючого Українця старинного і історичного храму Десятинної Церкви в Києві і багато ще подібних примірів знуцань над християнськими святощами.

Ледви проминув один десяток літ, а вже дались відчути погані наслідки цієї діявольської роботи. Розбитте огнища, християнського подружжа, витворило явище не видане до тепер у християнському світі, жахом пронимаюче: громади

безпритульних на пів здичілих дітей, які не зазнали тепла домашнього огнища ані не одержали найпотрібніших релігійних засад, які ведуть розгульне життя на подобу двоногих звірят — грабують у білий день прохожих по містах. Зноваж виховувана у безбожницьких школах молодь, ця надія кожної християнської сімі, народу і Церкви, замість стреміти до вершин ідеалу, там позбавлена всяких засад етики, творить санкціоновані і підпирані законом організації т. зв. комсомолів (комуністичних Союзів молоді), які сповняють сумну роль передової гвардії янічарів у цім страшнім поході проти церкви і християнської цивілізації. Кров ціпеніє в жилах, коли читати або слухати про протирелігійні виступи цієї остої большевизму, який в ній і через неї бажає осягнути свої низькі наміри, визволити звірюку в людині і переміняти людство в зорганізовану череду звірят.

Наслідки того поневолення духа людини і послідовного культивування злоби й ненависти з рівночасним поборюванням релігії й етики, дались скоро відчуті у виді не лиш морального занепаду, але й повної матеріяльної руїни. Ця найурожайніша земля, колись молоком і медом текуча — як звали її наші предки, перемінилася в пустиню, а населення тисячами гинуло й гине від голоду і холоду. Чужі народи, ведені почуттєм християнського милосердя, спішили з помічю нещасним.

Події на Радянщині, переслідування за віру, голод, терпіння і слези невинних жертв діявольських експериментів, спонукали Христових Намісників Венедикта XV., а тепер Пія XI., до пороблення заходів, щоби зарадити лиху. Св. Отець Пій XI., в часи найтяжшого голоду, закликав увесь християнський світ до харитативної акції в користь голодних Радянського Союзу, а спеціальна комісія повнила з успіхом діло милосердя на ріжних місцях Союзу, ратуючи тисячі головно дітей від голодової смерти. Заходи св. Вітця, щоби припинити переслідування за віру, не віднесли у міродайних чинників успіху.

Ниві, коли положення населення Радянських держав стало ще тяжше, Святійший Отець закликає весь католицький світ на ратунок нещасних жертв сатаниної ненависти і просить о молитву.

Дошукуючись причин цього, кожного віруючого хри-

стіянина жахом пронимаючого явища, можнаби сказати, що воно не прийшло нагло а було протягом ряду літ планоно підготовлюване, що виною тут довоєнні правлячі сфери давньої Росії та їм в осяганні дочасних цілей повільна й у всьому всеціло віддана на услуги ерархія православної незєдиненої зі св. Ап. Престолом церкви. Не відмовляючи рації цьому твердженню, хочемо одначе пригадати, що понад звичайним, природним ладом існує. инший надприродний порядок річей, який незримою ниткою вяжеться з першим, неначе посуваючи природні причини по непрослідним плянам Божого Провидіння. Боротьба проти Церкви на Радянщині це один з більш яскравих проявів відвічної борби князя темряви проти Божого Агнця. Лиш під тим кутом можна зрозуміти це вперте і послідовне валенне релігії та плеканне богохульства, якому рівного не переказала нам історія.

Невжеж ми, Всечесні Отці й Дорогі Епархіяни, маємо бути нечулі на це безпримірне безчеленне християнських святощів та на стогін невинно катованих жертв? Ні! Сомість сама домагається від нас дати поміч нещасним таку, на яку нас стати. Голос Христового Намісника, Святійшого Вітця, завзиває нас до того, вказуючи заразом на молитву, як на найбільш успішний орудник. Молитва перших християн вратувала колись князя Апостолів св. Петра з вязниці; благальні молитви усеї вселенської Церкви на зазив Св. Вітця кілька ліг тому назад, злагодили переслідування за віру в Мексику. Молитву поручив колись сам Божественний Спаситель своїм Апостолам як наймогутнійший середник у поборюванні власти злого духа: »Сеї рід ніяк не може вийти, тільки молитвою і постом« (Мар. 9, 29). Спасений час Великого Посту, який саме розпочинаємо, надається найкрасше до того, щоби сповнити бажання Св. Вітця. Усі Наші молитви, всі умиртвлення, що їх накладає на нас св. Церква в тому часі, жертвуймо Пресвятому Серцю Ісуса в дусі надоложення за богохульства і наруги над Божим Іменем.

Благаймо Всевишнього, щоби вкоротив тяжкі дні досвіду всіх терплячих у Радянщині: католиків і незєдинених, віруючих і тих що не знають чудодійного впливу Божої Правди. Заносім благальні молитви передовсім ми, бо ми більше по природньому закону до цього обовязані, бо нас

більше чим інших католиків з многими нещасними там братами лучили й лучать тисячні узи крови, обряду і історії.

Один день цього блаженного часу, а саме другу неділю Великого Посту, день 16-ого марта, присвятім особливо на сповненне бажань Святійшого Вітця. Наші молитви, св. Службу Божу, св. Причасте й усі наші діла того дня жертвуймо на Його інтенцію. Цей день призначений на всенародні молення для цілої Католицької Церкви. В усіх храмах цілого земного гльобу заносити муть вірні благальні молитви до Царя Небес о красшу долю нещасної Радянщини. Лучім наші молитви й намірення з молитвами і наміреннями св. Церкви й усіх католиків світа в одну, спільну молитву мільонів християнських сердець.

А й у свобідній хвилині поза церквою чи тогож дня чи других Вел. Посту, не забудьте, дорогі Браття і Сестри во Христі, дати вислів цим Вашим шляхотним почуванням на численних зібраннях у брацтвах та інших організаціях. Один одного освідомляйте в тяжкому положенню мільонів страдаючих під страшною кормигою, і збірно при тому отверто осудіть зло. Коли як громадяни осуджуєте публично всякого рода питання, нераз навіть незначні, то в тій справі заняти рішуче становиско домагається від нас природний закон.

Не забувайте рівночасно обміркувати спільно засоби, як належалоб поборювати небезпеку подібного лиха й серед нас самих. Бож відома річ, що й у нас не бракує людей збаламучених злочинною агітацією, даром надсиланими часописама і книжками, які ширять ненависть до св. Церкви і католицької віри, а те що діється в радянськїм пеклі, наче на глум »раєм« називають.

Розважте точно у Великїм Пості, як зарадити у себе дома, як захоронити перед ним ваших дітий. Господь Милосерний нехай просвітить ваш ум і загреє серця, щоб ви зрозуміли в чому лежить небезпека, та гідно їй протиставились; своєю ласкою нехай захоронить вас від усякого лиха!

І Ми в Наших Молитвах о це в Бога для Вас благаємо та уділюємо Вам Наше Архієрейське благословенне.

Благодать Господа Бога Всемогучого, Бога Отця, Бога Сина і Бога Духа Святого, нехай буде завсігди зі всіми Вами.

Дано в Перемишлі, в неділю о Блуднім Сині, 1930 р.

† ЙОСАФАТ Епп.

МОЛИТВА.

Наймилийший і Найсолодший Ісусе, Спасителю людського роду! Зглянь ся ласкаво на нас, що серцями повними вдячності за безконечну Твою любов до наших душ, клонимо ся в покорі перед Тобою.

Прости нам, Предобрий Ісусе, всі наші гріхи, якими ми Тебе дотепер ображали, — подай нам щирий жаль і сильну постанову, щоби ми більше не грішили, — пошли нам всім Твою небесну силу, щоби ми поконали всіх ворогів нашого спасення і витревали в добрім аж до смерти!

Ми припадаємо сьогодні перед Твій жертвенник з любови і послуху для Твого Заступника тут на землі, Святійшого Отця Пія Папи Римського, щоби переблагати Тебе і надолжити Тобі за всі нечислимі обиди нанесені Твоєму Святому Імени, за безпримірні богохульства і засліплену ненависть до Твоїх Святих правд, за потоптання Твого Божого Закону, за святотатську наругу над видимими знаками Твоєї безконечної любови до людського роду — Св. Тайнами, за безчещенне святих Твоїх Божих храмів, за невинно мучених Твоїх священиків і вірних, за згіршенне дітей що Ти їх так дуже любиш, за всі ті нечувані страшні беззаконня — поповнені проти Тебе на величезних просторах України, Росії і усіх держав Радянського Союзу!

Найсолодший Ісусе! Благаємо Тебе через заступництво Пречистої Твоєї Матери, Безпорочної Діви Марії і Єї Обручника Св. Йосифа, за молитвами безплотних небесних Сил, св. Йоана Хрестителя, святих Отців наших Николая Мир Лик. Чудотворця, Василя Великого, Йоана Золотоустого, Кирила і Методія і всіх небесних Опікунів сеї нещасної країни, — умилосярдися над цими страдальними народами, вкороти дні їх тяжкого досвіду, просвіти незрячі уми гнобителів, щоби вістре своєї ненависти замінили знаком любови, — дозволь, щоби знова, як колись в часи св. Володимира, засіяла над ними Твоя благодать, щоби вони всі, освободжені в Твоїй Правді вернули скоро назад у вігцівські обняття Пресвятого Твого Серця, щоби вернули скоро назад до Твого Царства під управу єдиного видимого Пастиря Твого Намісника на землі.

Найдорожший Ісусе! Христе! Царю і Господи наш! Вислухай ласкаво сі щирі благання наших сердець. Прийми їх разом зі всіми добрими нашими ділами як надолуження за всі зневаги, яких дізнаєш на сьому світі!

А Ми негідні прирікаємо Тобі, Царю наш Неба і землі, за Твоєю помічю від нині більше і горячійше ревнувати за поширення і укріплення правди Твого Святого Євангелія в нас самих, в наших сінях, громадах і у цілім нашім народі, — і обіцюємо від сьогодні рішучійше і відважнійше поборювати це страшне лихо нинішних днів, яке за почином російської країни заманює так многих у страшні сіги царя тьми, — щоби в сей спосіб Твоє Божественне Серце, що дає Нам спасення, було за Твоєю ласкою через всіх належно знане і люблене, та щоби від кінця до кінця світа розносився один клич: честь, сила і слава Божественному Серцю Ісуса, всегда нині і присно і во віки віков. Амінь.

(5. Отче наш і 5. Богородице Діво).

Ч. 853. — Зарядження дотично змісту листа Свят. Вітця й Епп. Послання.

Поручається Всеч. ОО. парохам, завідателям і самостійним сотрудникам відчитати отсе Наше послання в неділю сиропустну на св. Літургії замість проповіді, додаючи від себе потрібні пояснення і заохоту, щоби вірні громадно взяли участь у спільній молитві цілого католицького світа в дні 16. марта 1930 се є в другу неділю Великого Посту в наміренні вказанім через Святійшого Вітця Пія XI. Те саме належить зробити і в неділю І-шу Вел. Посту.

В назначений день се є в другу неділю В. Посту на Літургії, — до котрої Всеч. ОО. долучать ектенії «о умирнені Церкве», належить виголосити відповідного змісту добре опрацьовану проповідь, по Службі Божій відправити суплікацію перед виставленими Найсв. Тайнами, а безпосередно перед благословенням відчитати навколішки в голос повисше випечатану Молитву, додаючи 5. Отче наш і 5. Богородице Діво. Після благословення належить оставити Найсвятійші Тайни на престолі так довго, як довго

будуть ще в церкві вірні, щоби їм дати нагоду також з окрема помолитися в наміренню Св. Вітця.

Де на це зізволяють обставини, там зволять Всч. Отці взяти участь у спеціально ad hoc скликаних сходах церковного брацтва згл. інших подібних організацій, вияснити свобідно зібраним гірке положенне католицької і незедненої церкви в Радянськїм Союзі, дійсне відношення більшовицького комунізму до всякої релігії та небезпеку подібної агітації і у нас, а відпис протоколу з порядку сходин, числа зібраних і ухвалами, надіслати негайно враз зі звідомленням до Епп. Ординаріату.

В інші неділі В. Посту на проповідях і катехизаціях вертати до теми порушеної в повисшїм листі Свят. Вітця і Нашім посланню, подаючи вірним ради і вказівки, як належить хоронитися, особливож недосвідну молодь, перед отруєю погубної комуністичної агітації, при чім позваляється по суплікаціях відчитувати на голос висше згадану молитву.

Всч. ОО. Катихити виголосять в другу неділю В. Посту відповідну егзурту на тему порушену в посланню, евент. де вважати муть вказаним, прочитають мблді Наше посланне заохочуючи її до молитов у висше згаданім наміренні Святійшого Вітця і, якщо це можливе буде, до взяття участі в прилюдній експіації в церкві. По Службі Божій відчитають в голос повисшу Молитву.

Звідомлення з виконання повисших заряджень перешлють Всч. ОО. Душпастирі за посередництвом дотичних Деканальних Урядів Епп. Ординаріатови негайно, згл. найдалі до дня 10. квітня б. р.

Ч. 854. — Продовженне загального надзвичайного ювілею проголошеного з нагоди пятьдесятьліття священства Св. Отця Папи Пія XI.

Милостиво св. Церквою управляючий Св. Отець Папа Пій XI видав під днем 23. грудня 1929 Енцикліку „Quinquagesimo ante anno“ о щасливо покінченім пятьдесятьліттю свого священства.

Дякуючи в ній Господу Богу за всі добродійства, якими Його обсипував в ювілейнім році, підносить також сі світлі хвилі, яких зазнав, коли побачив коло себе пер-

ший раз разом зібраних всіх наших Архієреїв, що зіхались до Риму, щоби там коло гробу верх. Апостола св. Петра нарадитись у важних справах і в імени українського народу зложити св. Огцеви найширші побажання, а також і сю світлу хвилю, що Бог дозволив Йому з власних фондів основати для нас в Римі духовну семинарію.

Сею самою енциклікою *продовжує* св. Отець до кінця червня 1930 р. *надзвичайний ювілейний повний відпуст* уділений Ним Найвищою Апостольською Конституцією „*Auspicantibus Nobis*“ під дн. 6. січня 1929 р. а оголошений Еп. Ординаріатом в Епарх. Відомостях розпорядком ч. 12/орд. з р. 1929 (Епарх. Відом. з р. 1929 ч. III ст. 33 і сл.), а се під умовинами, які були подані у висше названій Конституції.

Ділячися з Всч. Духовенством сею радісною вісткою поручаємо в найблищу неділю по отриманню сего числа Епарх. Відомостей оголосити се вірним, пригадати їм ще раз точно всі услівя осягнення того відпусту і горячо їх заохотити, щоби і на дальше ревно користали з ласк ювілейного відпусту.

Таксамо поручаємо Всч. ОО. Душпастирям частійше устроювати ювілейні походи. Рівночасно повідомляємо, що тут. розпорядок ч. 2678 з р. 1929 (Епарх. Від. 1929 ч. VI ст. 107) і на дальше остає в своїй силі.

Ч. 855. — Зарядження на час постів в р. 1930 згл. до Великого Посту в р. 1931.

Дотично постів поручаємо придержуватись постанов Львівського провінціального Собора з р. 1891 (Титул XI ст. 240. О постах).

Де би однак заходила потреба розрішення, уділяємо Всч. ОО. Душпастирям, Катехитам і Сповідникам власть, по совісім провіренню причин при узглядненню обставин, розрішати від посту, з виїмком п'ятниць.

Особи користаючі з розрішення, відмовлять звичайно приписані в таких разях молитви. Рівночасно звертаємо увагу, що особи хорі, або ослаблені в наслідок недуги, жебраки, тяжко працюючі, жінки бременні і кормлячі діти, родини, що їх голова дому не допускає иньших страв, не є обовязані до посту.

На пасхальну сповідь визначуємо, подібно, як в минувших роках, час від понеділка І. Седмиці В. П., аж до Празника Пресв. Тройці.

Всч. ОО. Душпастирі і Катехити нехай доложать усіх старань, щоби як найлучше приготувати вірних до достойного прийняття св. Тайн.

Пригадуємо, що иньшим Нашим розпорядком уділили ми всім сповідникам власть розрішати від гріхів задержаних в Нашій Епархії (1. добровільне чоловікоубійство, 2. тіл. змішанне в перш. ст. спорідн. або посвояч., 3. кривоприсяга в суді церк. або світськім 4. битте батька або матери, діда або бабки) аж до кінця ювілейного відпусту с. е. до кінця червня с. р., але рівночасно звертаємо увагу, що крім повисших гріхів задержаних без цензури задержує само право Конституція Апост. „*Apostolicae Sedis moderationi*“ з р. 1869) Ординарієви ще 3 гріхи задержані получені з клятвою, в які впадають: 1. *Clerici in sacris constituti vel Regulares aut moniales post votum solemne castitatis matrimonium (etiam quod dicitur civile) contrahere praesumentes; nec non omnes cum aliqua ex praedictis personis matrimonium contrahere praesumentes.* 2. *Procurantes abortum effectu secuto.* 3. *Litteris apostolicis falsis scienter utentes, vel crimini ea in re cooperantes.*

В справі розрішення від сих 3-ох послідних резерватів належить удаватися до Еп. Ординаріату. Але в наглих случаях, як що цензур виданого вироку не можна заховати на вні без небезпеки тяжкого згіршення або неслави, або як що каючомуся прикро би було оставати в стані гріха черев час потрібний до сего, щоби вистаратися о розрішення у компетентного наставника, тоді, подібно як у всіх папських случаях — може розрішити від згаданих цензур в таїнственній сповіди кожний сповідник, але при тім має наложити каючомуся обовязок удатися до Апост. Престола о поручення. Колиб до місяця каючийся не віднісся о поручення, впадає в ту саму цензуру. (Це є по мисли лекретів Апост. Престола, які служили за основу виданого в Новім Кодексі церк. права канону 2254).

О скільки дехто з вірних старавсяби о доступленне ювілейного відпусту перший раз, належить користати з Апостольських властей, які надав Св. Отець Конституцією

„Ausplicantibus Nobis“ з дня 6. січня 1929 (Епарх. Відом. 1929, ч. III. ст. 33. і сл.).

Власть уділена всім ОО. Сповідникам в р. 1921 розпорядком Ч. 40/орд. (Епарх. Від. 1921 Ч. I ст. 12) привертати каючимся утрачене право *petendi debitum conjugale, cuius jus amisit per supervenientem affinitatem e copula carnali habita cum consanguinea vel cum consanguineo sive in primo sive in secundo gradu suae uxoris resp. sui mariti*, остає і на дальше в силі.

Х Р О Н І Қ А.

Іменовання :

Ч. 346. о. Бардахівський Андрій, парох в Татарах містодеканом лучанським.

• Завідательства одержали :

Ч. 307. о. Погорецький Антін — Фльоринка.

Померли :

о. Падох Юрій, парох в Мокротині 20/I 1930.

о. Ясеницький Петро, парох в Одреховій 11/II 1930.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консистерії.

Перемишль, дня 20. лютого 1930.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Святочні желання.

З нагоди Світлого Празника Пасхи шлю Вам, Дорогі Отці, й усім вірним щирі бажання Веселих Свят — Христос воскрес!

Гомін воскресної пісні і звук дзвона, який рікрічно в тім часі пригадає світови побіду Спасителя над силами ада, сповнятимуть Ваші серця таємною, неземською радістю. Ця радість о скільки пливе з чистої совісти й виростає з надприродної основи, становить вельми милий Богу стан душі, що його так дуже поручає нам св. Церков у воскресних богослуженнях, піснях, обрядах. Чоловік забуває тоді на земські клопоти і легко підносить духа до Бога, садинокого жерела всякої радости. Радісним окликом «Христос воскрес» здоровимо тоді садинок одного й складаємо собі взаїмні бажання. Се час великих ласк від Бога!

Сеї найбільшої, надземської радости побіди Правди над ложю, Добра над злом, Чесноти над гріхом, — всім щиро від Бога бажаю в день Христового Воскресення.

А у ваших молитвах в день Празника не забудьте згадати ваших страдальних братів з Великої України, Білоруси, Росії і всеї Радянщини, щоби й їм завитала скоро радість відродження до повного життя з віри, щоби звеселила їхні серця радість побідників Світла над тьмою, щоби

і над тими великими просторами залунав веселий звук воскресного дзвона.

Христос воскрес!

† ЙОСАФАТ Епп.

Ч. 2021. — Канонічні візитації в р. 1930.

До переведення канонічної візитації в р. 1930 іменуємо і назначуємо отсих Впр. ОО. Візитаторів:

о. Міграта Дра Василя Пинила на деканат Сокальський,

о. Пралата Володимира Гмитрасевича на деканат Добромильський,

о. Крилошанина Д-ра Романа Решетила на деканат Дрогобицький,

о. Крилошанина Кипріяна Хотинецького на деканат Жовківський,

о. Крилошанина Омеляна Мартиновича на деканат Сінявський,

о. Крилошанина Івана Пастернака на деканат Чесанівський.

Ч. 2364. — Архієрейські посіщення.

Всеч. ОО. Душпастирі що з нагоди більших празників, посвячення Церкви, деканальних Зборів, улаштування місій в парохії і т. п. відносяться до Епп. Ординаріату з проською о Архієрейське посіщення, роблять се нераз в останній хвилі, коли Єпископ, хоч і радби прибути не може, бо вже задалегідь инакше задиспоновано часом. Буває навіть, що Отці приготовляють вірних на приїзд Єпископа, хоч що до того не одержали певної рішучої відповіді.

В ціли отже управильнення справи Архієрейських посіщень, зволять Всеч. ОО. Душпастирі задалегідь писемно відноситися до Еписк. Ординаріату, представляти точно о яке посіщення ходить і не запевнювати нікого про приїзд Єпископа так довго, поки не наспіє на се від нього виразна згода.

Ч. 48/орд. — Утворення „Епархіяльного Фонду“ гр. кат. перемиської Епархії.

Згідно з постановами Конкордату, Еписк. Ординаріат, по вислуханню суду Катедральної Капітули і Еписк. Кон-

систорії видає отсим слідууючий, для Перемиської Епархії обов'язуючий закон:

§ 1. Всі гроші узискані з винайму приходських ґрунтів в часі *intercalare*, з евентуальної їх продажі при виконанню арт. XXIV. Конкордату і інших надпорядочних доходів з тихже ґрунтів, впливають до каси Епископської Консисторії.

§ 2. З тих грошей твориться окремий »Епархіяльний фонд« гр. кат. Перем. Епархії, ведений фахово в окремих книгах.

§ 3. »Епархіяльний фонд« призначається на покривання потреб Перемиської Епархії.

§ 4. Епархіяльним фондом завідує Епархіяльна Адміністраційна Рада вибрана для ведення справ маєткових Епархії.

Від гр. кат. Епископського Ординаріату
Перемишль дня 18. лютого 1930 р.

† ЙОСАФАТ Епп.

Ч. 2032. — В справі коліноприклонних молитов по читаній Службі Божій.

Еп. Ординаріят заряджує і подає отчим до відома Всч. Духовенству, що в ціли узискання богослужбової однообразности, котрої брак є в нас дуже помітний, коліноприклонні молитви по читаній Службі Божій належить на будуче залишити.

Ч. 2365. — Зарядження в справі деканальних зборів.

Пригадаючи Всч. Духовенству рішення Перемиського Епархіяльного Синоду з р. 1898. в справі деканальних Зборів духовенства (Собор перемиський, 1898 р. стор. 61—76), Епп. Ординаріят звертає увагу на деякі точки його рішень:

а) Ціллю деканальних зборів є образование душпастирів, пізнання церковних і епархіяльних приписів, однообразність в обрядах, взаємна любов між духовенством.

б) Деканальні Збори мають відбуватися три рази до року; одні з них мають бути присвячені духовним впра-

вам кондеканальних священників а одні відправленню місій для мірян.

в) На Зборах належить залишати справи, які можуть порушувати взаємну любов, як рівнож справи політичної натури.

г) На Зборах має бути визначений час і місце найблизших дек. Зборів.

г) Звіт з відбутих Зборів враз з рефератами і протоколом відсилає декан чимскорше до Епп. Ординаріату.

д) Якщо декан в порозумінню бодай з більшістю деканальних душпастирів признає потребу скликати надзвичайні, добровільні, деканальні Збори, має о тім донести до Епп. Ординаріату, предкладаючи відповідні причини, а одержавши дозвіл і потрібні вказівки, повинен запросити всіх душпастирів деканату до участі в цих зборах.

До повисших точок ухвалених епархіальним Синодом завважується слідує:

1) В рефератах і дискусії на дек. Зборах належить передовсім узгляднювати актуальні теми і практичні річи як: загальний стан віри й релігійности в деканаті, небезпеки і перепони в душпастирській праці взагалі в деканаті і зокрема по парохіях, як їм запобігти і т. и.

2) Не залишати реколекційних Зборів а поставити їх на належній висоті через покликання згл. визначенне відповідного духовного провідника, добір тем реколекційних наук, стисле відбування духовних розважань і духовного читання, св. сповіди.

Близші пояснення як цього рода реколекційні Збори відбувати належить, будуть подані в найблизшому часі.

3) Речинець і місце деканальних Зборів належить передтим подати до відома Епп. Ординаріату разом з порядком дня, який мусить бути апробований і лишень тоді деканальні Збори можуть відбутися.

4) Заборонюється ОО. Деканам скликування чито Зборів деканальних чито якого небудь рода конференцій духовенства без попередного дозволу Епп. Ординаріату.

Ч. 391/12. — В справі заміщування посад катихитів іспитованими кандидатами.

Епп. Ординаріат подає отсим до відома інтересованих, що при заміщуванні етатових посад катихитів усіх кате-

горій шкіл при рівних даних першенство матимуть ті кандидати, які викажуться відповідними іспитами, зложеними перед окремою Епп. Ординаріатом назначеною іспитовою Комісією.

На біжучий рік визначається реченець іспиту на катихитів вселюдних шкіл на день 8 і 9 вересня; кандидатам на катихитів середних шкіл будуть в кождім окремім випадку визначені окремі реченці.

Подання о допущення до іспиту належить вносити найдалі до кінця мая 1930 р.

Що до вимогів ставлених кандидатам при іспитах, полишається на разі дотеперішну практику.

Замічається, що ті ОО. Катихити, які дотепер без іспитів повнять шкільні обовязки, обовязані чимскорше, а найдалі до кінця місяця червня 1931. р., піддатися приписаному дієцезальними законами кваліфікаційному іспитови.

Ч. 2121. — Осторога перед небезпеками для емігруючих на Волинь.

Всеч. ОО. Душпастирі з яких парохій люди переселяються на Волинь, звернуть своїм емігруючим парохіянам увагу на небезпеки, які загрожують їм на новім місци і серед нового окруження.

В першу чергу належить обучити їх точно в справах віри, щоби остали вірними дітьми св. католицької Церкви й свого обряду і в дусі сеї вірности своїх дітей виховували.

Заразом належить остерігати так тих, що емігрують як тих, що остають дома, головнож дівчат, перед підступом несовісних спекулянтів, які посередничать в справах подруж. Буває, що такий посередник привозить з Волині жениха, який переходить навіть на католицьку віру, щоби міг повінчатися з греко-католицькою дівчиною а відтак забирає її разом з посагом до себе на Волинь. По якімсь часі зуживши або задержавши для себе єї придане, проганяє жінку, яка зруйнована морально і матеріально чує нераз слухний жаль до тих, що повинні були остерегти її перед нещастем. Бувають і такі, що вертають назад до схизми, а одержавши там без більшого труду розвід, полишають нещасну жертву, а самі женяться з другою.

Саміж Всч. ОО. Душпастирі винні трактувати дуже обережно справи вінчань Волиняків з нашими дівчатами.

Ч. 832. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 20 го мая 1930 р. виставляються на конкурс слідуєчі опорожнені парохії: Дек. Грибівський: 1. Чирна. Дек. Жовківський: Мокротин. Дек. Жукотинський: Дністрик головецький. Дек. Лучанський: Волоща, Пруси. Дек. Радимнянський: Заліська воля. Дек. Старосільський: Воютичі. Дек. Сяніцький: Одрехова.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва з конкурсового іспиту як і ті, котрі вплинулиби по дни 20. мая 1930, будуть уважані яко бездредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО. що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кождім часі на жадання перемиського Еписк. Ординаріату згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріат повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о прийяття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату.

Ч. 348. — Про утворення нового Розлуцького деканату.

Преосвящений Епископ Ординарій видав грамоту слідуєчого змісту:

«Узглядняючи слушні причини предложені Нам ОО. Деканами: Самбірським, Підбужським і Турчанським, отсею грамотою утворюємо в Нашій Епархії новий деканат під назвою «Розлуцький» і приділюємо йому від 1. квітня 1930 слідуєчі парохії, відділюючи їх рівночасно від дотичних деканатів а це:

1. Головсько; 2. Ясінку масьову; 3. Ластівки; 4. Свидник; 5. Ісаї; 6. Туре — з Підбужського деканату; 7. Явору; 8. Волосянку велику; 9. Розлуч — Турчанського деканату і 10. Топільницю з Старосамбірського деканату.

Дано в Перемишлі дня 26. марта 1930.

† ЙОСАФАТ Епп.» (в. р.)

Це подаєся до відома Всечесному Духовенству.

Ч. 2026. — Пересторога перед уживанням денатурованого спіритусу.

Міністерство Віроісп. і Просв. повідомляє, що в декотрих околицях уживання денатурованого спіритусу до питя так поширилося, що Дирекція спіритусового монополію уважала за вказане домішати до нього трійливих складників котрі викликувати будуть негайно наслідки, і в тому виді денатурований спіритус знаходиться тепер в торгівлі.

Всеч. Отці перестережуть своїх вірних, щоби знали, що пите денатурованого спіритусу наражає їх на смерть або що найменше на досмертне каліцтво.

Ч. 2025. — Управа Українського протиалькогольного Т-ва „Відродження“ з осідком у Львові вул. Гродзіцких Ч. 4/III прохає Всеч. Духовенство о матеріальну поміч і моральну співпрацю в акції поборювання алькоголізму в широких масах нашого народу. Товариство ширить свідомість алькогольного лиха словом і ділом, основує протиалькогольні філії і гуртки, уладжує відчити та закликає до протиалькогольного плебісциту. Т-во видає власний, місячний орган «Відродження» у Львові, якого передплата виносить 3 зол. річно.

Т-во має на складі брошурки та летючки протиалькогольного змісту по дуже дешевій і приступній ціні.

З огляду на вельми хосенну діяльність, що її згадаве То-во розвинуло в останніх часах, може Всеч. Духовенство знайти в ньому доброго помічника в душпастирській праці.

Управа То-ва уділює радо інформацій, як належить перевести протиалькогольну акцію на місцях.

Ч. 20. Товариство Опіки над осліплими в Варшаві ул. Польна 40 подає до відома, що в інтернаті є вільні місця та що приймається туди дітий від 3—15 року життя. Діти мають запевнене удержання і фахову науку.

Рівночасно То-во прохає ОО. Душпастирів о заподання йому імен і назвиск отемнілих дітей в їхніх парохіях.

Ч. 2024. — В справі брошури: „Царство сатани наступає на нас.“

Канцелярія Еписк. Консистерії розіслала в перших днях місяця марта до всіх урядів парохіяльних брошуру:

»Царство сатани наступає на нас« з дозволенням ужити матеріялів у ній зібраних до проповідий і рефератів в 2-гу неділю В. Посту.

Належитість 1 зол. за повисшу брошуру, котру по-звляємо побрати з церковних грошей, Канцелярія стягне з платні на квітень, а евентуальна надвижка буде призна-чена на фонд будови церквей.

Х Р О Н І Қ А.

Іменовання :

Ч. 348. о. Козбур Степан, парох в Ясінці масьовій, завідателем деканату Розлуцького.

Ч. 1838. о. Кушлик Євген парох в Пяновичах, П. Ор-динарятським Шкільним Комісарем для вселюдних шкіл.

Ч. 1912. о. Стеранка Александер, парох в Тарнавці, містодеканом риманівським.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 892. о. Кончило Віктор, парох в Луковім.

Ч. 1131. о. Пясецький Зенон, парох в Стефковій.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 1161. о. Федоряк Антін — Лісковате.

Ч. 2291. о. Бак Михайло — Звертів.

Ч. 2292. о. Гут Алексій — Смолин.

Завідательства одержали.

Ч. 4. о. Толпорівський Микола — Ростока велика.

Ч. 1350. о. Крупський Зенон — Манів.

Ч. 1675. о. Вовчик Михайло — Яблінка вижна.

Ч. 1675. о. Добрянський Михайло ехсигг. в Лопушанці хоминій.

Ч. 1983. о. Яремко Іван — Пруси.

Померли :

о. Тимчишин Михайло. парох в Воютичах 2/ІІІ 1930.
о. Скобельський Василь, парох в Прусах 17/ІІІ 1930.

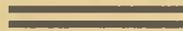
Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 2. квітня 1930.

о. *Микола Грицеляк*
канцлер.

† **ЙОСАФАТ**
Епп.

II. ЧАСТЬ.

Служба Божа

(від Вірую до Освячення).

Коли земський вельможа зближаєсь, то з першим сигналом його близькості якийсь ляк обнімає знетерпеливнену очікуванем масу. Такий сигнал прийшов. Перший священик виявив свій ляк возгласом: »Станім добрі, станім со страхом воньним святоє возношеніє в мирі приносити«. Товпа своєю відповідю успокоючо впливає на священика, свого речника перед Святим Святих: „Милость мира, жертву хваленія“. Сі слова мав договорити священик. Його возглас нескінчений словом: »приносити...« лиш »приносити милость мира, жертву хваленія« жертву помирєннє і прославленнє. Маса однак так перєнята тими чувствами, які їй впоїв єї речник, що сама договорює за заляканого речника, що „со страхом“... хоче приносити »святоє возношеніє«. З вдячності за договорєне масою своїх почувань священик звертаєсь до неї зі словами відради: »Благодать Господа нашего Ісуса Христа і люби Бога і Отца і причастіє Святого Духа, буди со всіми вами...«. Спрямовує чувства народу, наповняє їх надією: »Горі імієм сердца«... На своє вдоволенє і щастя, якого може дізнати лиш серце ревного і удуховненого пастиря довідуєсь, що його стадо переповненє тими чувствами. »Імами ко Господу«. Щож природнійше, як на таку вість закликати священикови: »Благодарим Господа«. Якже зовсім на місци се чувство. Чиж Ісус Христос не був переповнений тим чувством коли відправляв пріміцію в салі Тайної Вечері? Євангелисти згідно кладуть слова »хвалу воздав«, а св. Василій Вел. і Йоан Золотоустий слово »благодарив« перед самими словами освяченнє. Якже були переповнені Христовим Духом св. Отці! — І знова священик довідуєсь що праця його не пішла на марно. Народ віруючий розуміє вагу хвилі. — Признає слушність і актуальність настрою душі, який виробляє душпастир... „Достойно і праведно єсть поклонятися Отцу і Сину і Св. Дуду...“.

Торжественна тишина залягає престол, на яким вже відкриті види сходячого Спасителя. Се св. мовчане лиш тут і там перериває в зітхненю і з намащенем вимовлене слово тихої молитви священника.. а молитви благодарення... за те що „от небитя в битіє нас привел, і отпадшія возоставил паки і не отступил вся творя... дондеже на небо возвел... і царство даровал... О сих всіх благодарим... о всіх іхже віми і іхже не віми, явлених і неявлених благодіяніих бивших ни нас“... Кількож то тих укритих, внутрішних ласк, праці Спасителя в нашій душі і апостольстві, яких плоди ми собі приписуємо, а про яких правдиву причину довідаємося у вічності. Ісус є укритим, тихим а ревним апостолом... »Благодарим тя о службі сей«... Боже, що за служба тримати Тебе на своїх руках, освячувати Твоє Пресв. Тіло, родити Тебе евхаристийно — своїм язиком і Твоїми словами... і то від кого приймаєш сю службу... »тоже от рук наших« сплямлених гріхом... »пріяти сподобил еси, аще предстоят тобі тисящі Архангел і тьми Ангел, Херувими і Серафіми« Як згідна східна церква зі західною в подиві величи священника. Praetulit vos angelis et archangelis! (св. Вернарц). Ся мовчанка треває лиш хвилю. Перериває її сам священник, голосить чинність ангелів, яких він враз з вірними зображує. Вони займаються одним: »Побідную піснь поюще, вопіюще, взивающе і глаголюще...« Нарід знова знає який зміст і форма сеї побідної пісні. Тому знова не дає священникови докінчити, лиш сам кличе: «Свят, Свят, Свят... Господь Саваот». Се вже найблище приготування на приявність Господа на престолі святині, якому співають ангели в небі. Маса народу мішає своє »Свят« з піснями ангельських хорів..., що визнає священник в дальшій молитві«... С сими і ми блаженними силами, Владико, чоловіколюбче вопієм і глаголем: Свят еси і пресвят...«. В хори ангелів вступає і священник як відпоручник землі і просить, щоби Цар віків, коли входить поміж свій нарід, ласкаво вислухав пісню потребуючого спасення народу. Тимчасом народ піднімаєсь душею і вірою, клонить свої коліна на голос дзвінка і як колись народ на вулицях Єрусалиму, так і сей народ хвилюєсь, погляди скермовуються на престол звідки пливе спасення, а відтак клонить голову на другий дзвінок перед Всесвятим, якого маєстат виповняє небо і землю: „ісполнь небо і земля слави твоєя“. Ледви скінчиться

отся адорація, повторюються сцени і одушевлення з дня пальм. Гремлять оклики Осанна!... по склепіннях святині. Громада вірних благословить, витає „Грядущаго во імя Господне“. Осанна!... оклик привіту старого народу при вступі пануючого до міста... сей оклик осанна є ніколи не вгаваючим окликом Церкви, перед евхаристийним сходом Царя — милосердія і жертви.

Ті голосні оклики, одушевлення і почитання заставляють священика в його молитві. Він здержуєсь, складає руки, клонить голову перед тим вічним Огнищем Любви, Серцем св. Літургії, Освяченням. Він майже в екстазі. Забуває на себе, відтепер стаєсь Церквою, в якій імени має принести жертву. Всіх потребуючих на душі і на тілі пероносить він думкою до сеї Витесди, щоби тим новим чудом небес їх потішити і іспілити. Колись зношено хорих до дому де Господь затримувався, кладено їх на скрутах улиц щоби тінь Апостола їх осінила і уздоровила. Священику ласки! Затримайся хвилю! Згадай і помяни перед Господом тих, що поручилися твоїм молитвам і тих, яких Тобі повірено. Конаючих і хорих, твоїх пенітентів, шкільну дітвору, доростаючу і дорослу молодь, що виставлена на небезпеку втрати віри і невинности, тих що є в покусах, налогових грішників. Згадай всі потреби, на які тобі вказано в надії, що ти за них згадаєш і помолишся. Згадай потреби Церкви, св. Отця, Єпископа, колибаючихся у вірі і тих, що поблудили в ній. Всіх їх збери коло себе, щоби їх Господь »грядий, благословив, наверхнув, освятив, спас. При збуджуваню наміру бажаєш хліб в Тіло Христове а вино в пресв. Кров Христову замінити. Плодивитість і успішність цього акту безмірна для цілої Церкви. Передовсім для тебе самого, для предстоящих в церкві, для спеціально поручених і їх родин, для спасення їх душ, для піддержання надії на спасення і остаточної побіди; початок, продовження і кінець життя для Христа і вічного щастя. Тож молися!

Спис і ціни книжок видання ОО. Редемптористів.

На запити Всч. ОО. Душпастирів повідомляється, що у ОО. Редемптористів в Станиславові можна набути слідуєчі книжки по нисше поданих цінах: Моя небесна ненька 1'50 зл., Ісусе люблю Тебе 1'50, Апостол любови 1'25, Лютер чи Христос 0'15, Місійний відгомін 0'25, Місійний дарунок для дітей 0'20, Як годитися з Божою волею 0'40, Памятка із св. місії (вичерпана і друкується другий раз) 4'00 зл.

З огляду на багатий і прегарний зміст наведених книжок, як також і на дуже дешеvu ціну горячо поручаємо Всч. ОО. Душпастирям масово поширювати тіж поміж народом.

Книжки сі можна замовляти у ОО. Редемптористів в Станиславові ул. Голуховського ч. 61.

О. ГОЛИНСЬКИЙ ПЕТРО.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ.

(Значінне, дефініція, роля світських)

Католицька Акція стала першим кличем Церкви в повоєнних літах. Від 20 літ накликають до неї Христові Намісники у своїх енцикліках подаючи чимраз яснійше обсяг і зміст цього нового по назві хоч старого по сути поняття, яке остаточно кристалізується у висловах теперішнього Папи Пія XI. Цей Св. Отець не залишує ніякої нагоди, щоби не згадати про Католицьку Акцію в своїх енцикліках, промовах, листах до єпископів і світських так, що здобуває собі ще за життя почесний титул папи Католицької Акції*). Вже в енцикліці „*Ubi arcano Dei*“ з дня 23. грудня 1922 р. каже він, що »хочби праця (в К. А.) видавалася тяжкою, полученою з трудом для пастирів і вірних то однак без сумніву є вона потрібна і належить до головних обовязків пастирського уряду і християнського життя«. Як велику вагу привязує Св. Отець до Католицької Акції, свідчать серед многих інших висказів слова Його листа

*) Гл. Ks. Dr. Bross: *Akcja Katolicka w orzeczeniach Stolicy Apostolskiej* Poznań 1929.

до Кардинала Бертрама: „Католицьку Акцію повинні обняти опікою нелиш єпископи і священники, які найліпше знають, що вважаємо її наче зіницею Нашого ока, але також керманічі та урядовці кожної держави“ — як рівнож бесіда до духовних асистентів Жіночого Згромадження з дня 9. лютого 1924 р.: »Знають се всі і Ми радіємо, що всі знають, що дбаємо про Католицьку Акцію як про зіницю ока«.

Заклики Апостольської Столиці в справі К. А. відбилися сильним відголосом в цім католицьким світі. Свідчать о тім пастирські листи і промови поодиноких єпископів, зїзди, наради і курси а вкінці дуже богата як на короткий час література.

Що се таке Католицька Акція?

Найкрасшу, бо повну й ясну дефініцію К. А. подав Святійший Отець Пій XI. в листі до провідниці Міжнародної Унії Католицьких Жінок п-ні Steenbergh Engeringh: *„Католицька Акція це участь світських в єрархінім апостольстві католицької Церкви для оборони релігійних і моральних засад як також для розвою здорової і пожиточної суспільної праці під проводом церковної єрархії, незалежно і понад усякі політичні партії, в ціли обнови католицького життя в родині й суспільности“.*

Для пояснення цієї дефініції належить додати, що підметом К. А. є світські католики, які беруть участь в апостольстві під проводом церковної єрархії, тереном праці є родина і суспільність, середниками: оборона релігійних і моральних засад та розвій пожиточної, суспільної праці, а найвисшою ціллю привернення католицького життя.

Ясно означене є тут відношення світських з К. А. до церковної єрархії. Нема К. А. незалежної від церковної влади; навпаки основною прикметою організації К. А. є її підчинення влади єрархії се є єпископа. Гурток світських католиків стає складовою частиною Католицької Акції щойно тоді, коли офіційально й організаційно се є статутново підпорядкуєся влади свого єпископа як слухняний відділ світської армії Церкви.

Не треба утотожнювати праць К. А. з релігійно-душпастирською працею Церкви. Остання має на меті вишколити діячів для першої. Католицька Акція сягає глибше, в душу одиниці, родини і суспільности, вона піднімає бор-

бу з впливами, ворожими Христовій науці, зводить її от-верто і стає наче пробоевим курінем так в оборонній як у наступаючій борбі за католицькі ідеали. Само собою зрозуміле, що того рода праця вимагає великого запалу й духа посвяти від боєвиків Католицької Акції. До зтяжної борні спосібні тільки ті, що самі живуть правдиво Христовим, надприродним життям, в якого серці палає огонь святої любови до Христа. Ці прикмети становлять наче оружжє, що вони його одержують в школі релігійної праці під проводом ревного душпастиря.

По словам Св. Вітця суспільна праця грає в К. А. дуже важну, суттєву ролю, так що без неї цілковите сповнення завдань К. А. є не до подумання. Як належить виконувати цю суспільну працю, в яким напрямі її повести, о тім трактує обширно славна енцикліка Папи Льва XIII. „*Rerum novarum*“.

Найважнійша ріжниця між Католич. Акцією а релігійною працею Церкви лежить в ролі світських католиків. В релігійній акції Церкви світські католики є предметом старань духовенства. Ціла управа цієї ділянки праці спочиває в руках церковної влади і духовенства беззастережно так що навіть у церковних брацтвах, які є організаціями світських людей ерархія має рішаючий вплив на хід нарад і праць; відома річ, що без священика не існує братство церковне. Натомість у Католич. Акції провідниками мають бути світські католики. Вони заступають організацію на вні, беруть на себе відповідальність за її працю, удержують лад і дисципліну внутрі. (Д. б.)

ЗАКЛИК!

Управа другої секції Епархіяльної Помочі просить Всечесних Отців візвати вірних з нагоди Христового Воскресення до складок на сироти, які є на удержанні Товариства. В часі воскресної радості не забувайте на слези найбідніших, безпомічних дітей народу. Жертви проситься слати на адресу канцелярії Еп. Консистерії.

Перемишль, в квітні 1930.

За Управу П. С. Еп. Пом.

о. Гриник Василь.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Український фонд воєнних вдов і сиріт у Львові просить
о поміщення слідуєчого письма.

О т в е р т а р а н а.

Зпоміж усіх ран, які завдала нам визвольна війна залишається одна дуже болюча, не лиш незагоєна, але навіть нелікувана рана. Є це вдови й сироти по борцях Української Галицької Армії.

До цього часу Українське Громадянство майже не займалося ними, хоч вони зі всіх жертв війни може найбільше потребували й потребують помочі. Їхні батьки і мужі не завагалися жертвувати своє життя за Українську Націю, бо вірили, що як їх не стане, то Нація заопікується тими, яких вони залишають, що не дасть загинути їхнім дітям і жінкам.

Віддаючи життя за Націю, віддаючи все те, що мали найдорожше — віддали їй також свої діти й жінки.

Нація прийняла їх жертву, кроваву жертву, але рівночасно мусить і переняти обовязок зглядом вдов і сиріт по поляглих, обовязок, який виповнити мусить, бо обовязок цей наложили на Неї ці, яких воля і пам'ять для нас свята.

Товариство Українських воєнних вдов і сиріт відновило свою діяльність і звертається отсим з закликом до всіх Українських Громадян вступати в члени Товариства та складати добровільні датки на вдови й сироти по Українських Героях.

Членська вкладка виносить 50 грошів місячно, тож не повинен ніхто відмовитися від зложення цієї малої квоти, якою не зрівноважить жертви життя, але хоч одну сльозу зітре з віч сиріт і вдов по членах У. Г. А. Є це не жертва, але сповнення обовязку, який тяжить на всіх членах Нації.

Жертви й вкладки слати на адресу: Український фонд воєнних вдов і сиріт — Львів, Руська ч. 3. П. поверх, або — «Дністер» у Львові, Руська 20. вкладкова книжка фонду воєнних вдов і сиріт.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 1974. — Участь ОО. Душпастирів як учителів релігії
в засіданнях Педагогічних Рад.

Правильник виданий Міністерством ВР. і ОП. для існуючих у поодиноких школах Педагогічних Рад, передбачує участь у засіданнях тихже Рад також священників уділюючих науку релігії.

З огляду на те, що на засіданнях Педагогічних Рад бувають обговорювані важні педагогічні справи, висловлювані помічення про виховну працю й обмірковувані середники виховання дітвори, як зарадити лихим впливам і т. п., при чому порушується і релігійно-моральну сторону, участь дотичних Отців являється вже сама собою як необхідна.

Св. Отець Пій XI. в Енцикліці про християнське виховання молоді каже: »Церков має право, якого не може зречися, а рівночасно обовязок, від котрого не може бути звільнена, берети цілоти виховання своїх дітей, віруючих, у всякому заведенні публичному чи приватному, не лиш що до науки релігії, що її там подаєся, але таксамо що до всіх інших наук й усіх заряджень, о скільки вони з релігією і моральністю мають якийнебудь звязок«.

Виконуванне цього обовязку Церкви тяжить в першій мірі на тих священниках, які з титулу уділювання науки

релігії в школі стали членами збірних виховних тіл, в данім випадку Педагогічних Рад.

Пригадуючи повисше Епп. Ординаріят взиває так ОО. Катихитів як і всіх Отців Душпастирів уділюючих науку релігії в школах, де існують Педагогічні Ради, до участі в засіданнях, виховних конференціях і т. п.

Ч. 3282. — Реченець іспиту на дяків.

Іспит на дяків відбудеся в Перемишлі в Дяківському Інституті дня 4. липня с. р. о 10 годині рано.

Приватисти, які бажалиби бути допущені до сего іспиту мають внести свої подання через власний Уряд парох. до гр. кат. Капітули в Перемишлі найдалше до 20 червня ц. р.

Всч. ОО. Парохи зволять при тих поданнях зазначити моральне поведення дотичного кандидата.

Реченець до вношення подань о прийняття до Дяківського Інституту в Перемишлі.

Кандидати, які стараються о прийняте до Дяківського Інституту в Перемишлі на шк. р. 1929/30 мають внести свої подання через власний Уряд парох. до гр. кат. Капітули найдалше до кінця вересня ц. р.

Услівя прийняття слідуєчі:

1) Добре моральне поведення кандидата стверджене власним Урядом парохіяльним.

2) Добрий чистий голос.

Перед прийняттем до Інституту відбудеся вступний іспит в Дяківському Інституті для 3. жовтня ц. р. о. год. 10 рано, на котрий всі кандидати мають явитися.

Ч. 3335. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 30 червня 1930 виставляються на конкурс слідуєчі опорожнені парохії:

Деканат Балигородський: 1. Горянка, 2. Рябе. — Деканат Бірчанський: 1. Грозьова, 2. Ліцава горішна. — Деканат Бориславський: Рибник. — Деканат Височанський: Гусне вижне. — Деканат Горлицький: 1. Боднарка, 2. Гладишів, 3. Долини, 4. Ліщини, 5. Новиця, 6. Рихвальд, 7.

Смерековець. — Деканат Грибівський: 1. Баниця, 2. Фльоринка, 3. Ізби, 4. Королева руська. — Деканат Динівський: Павлокома. — Деканат Дуклянський: 1. Воля цеклинська, 2. Гирова, 3. Дошниця, 4. Крамна, 5. Поляни, 6. Радочина, 7. Ростайне, 8. Святкова, 9. Тиханя, 10. Тилява, 11. Чорне. — Деканат Жукотинський: 1. Галівка, 2. Дністрик дубовий, 3. Липе. — Деканат Короснянський: 1. Близянка, 2. Чорноріки. — Деканат Лежайський: Дубрівка. — Деканат Ліський: Ліщовате. — Деканат Лупківський: 1. Воля Мігова, 2. Солинка, 3. Явірник. — Деканат Любачівський: 1. Милків, 2. Синявка. — Деканат Лютовиський: 1. Береги горішні, 2. Поляни, 3. Хміль. — Деканат Мединицький: 1. Криниця. — Деканат Медицький: Барич. — Деканат Мушинський: 1. Матієва, 2. Ростока велика, 3. Явірки. — Деканат Перемиський: Вірко. — Деканат Порохницький: Крамарівка. — Деканат Равський: 1. Белзець, 2. Голеравське. — Деканат Радимнянський: Острів. — Деканат Романівський: 1. Вороблик корол., 2. Дошно, 3. Ясель. — Деканат Сінявський: Майдан сінявський. — Деканат Сокальський: Сокаль. — Деканат Старосамбірський: 1. Білич горішний, 2. Лінина мала, 3. Стрільбичі. — Деканат Тіснянський: 1. Ветлина, 2. Криве ад Тісна, 3. Лопінка, 4. Терка, 5. Тісна, 6. Яблінка, 7. Яворець. — Деканат Турчанський: Лосинець. — Деканат Угнівський: Домашів. — Деканат Устрицький: Коростно. — Деканат Чесанівський: Плазів.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідoctва з конкурсового іспиту як і ті, котрі вплинулиби по дни 30. червня 1930, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО. що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кождім часі на жадання перемиського Еписк. Ординаріятy згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з грунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о приняття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату.

Ч. 3524. — В справі стипендій на Служби Божі у відпустових місцях.

Щоби забезпечити правильну відправу Служб Божих у відпустових місцях, заряджуємо слідує:

1. Наставники церков у відпустових місцях є обов'язані, чи то самі чи через упрощених священиків згл. кандидатів духовного стану, точно записувати в особні книги кожду жертву на Служби Божі згл. иньші богослуження враз з наведенням імени і назви жертвуючої особи та намірення, в яким має відправитись Служба Божа згл. иньше богослуження. Світських осіб а тим менше жінок парох до сеї цілі уживати не може.

2. Священики, що прийняли на себе обов'язок відправи Служб Божих у відпустовім місці, а не моглиби їх там відправити, є обов'язані постаратися о дозвіл своєї дух. Власти на відправу тих Служб Б. в иншій церкві.

3. ОО. Душпастирі що просять о редукцію Служб Б. відпустових є обов'язані предложити Еписк. Ординаріатови точний виказ прийятих жертв згл. і понесених видатків.

4. Евентуальна редукція Служб Божих є важною доперва від дня її уділення через Духовну Власть.

Самовільна редукція є неважна і тяжко грішна.

5. Служби Божі повинні бути чим скорше відправлені. Відкладати відправу Служб Божих поза приписаний час можна лишень за окремим дозволом Духовної Власти.

Впрочім відсилаємо в сій справі до Теології моральної, до Нашого розпорядку з дня 7. червня 1919 (Епарх. Відомости з р. 1919 Ч. II ст. 15) згл. і до дотичних рішень Львівського пров. Собору з р. 1891 титул IV гл. VIII) Всч. ОО. Декани є обов'язані як найсовіснійше чувати над сею дуже важною справою так, що за кожду неправильність у відправі Служб Божих в деканаті відповідають не лишень дотичні наставники церков, але і дотичні Наставники деканатів.

Ч. 2028. — В справі видачі свідоцтв моральности для робітників-емігрантів в Голяндії.

Його Емініенція, Примас Польщі, прислав тут під днем 20. лютого 1930. ч. 774/30. Пр. письмо О. В. Гофманна (Gasthuisstr. 3. — Heerlen Limburg — Nederland), душпастиря для емігрантів з Польщі, слідує змісту:

»Часто лучаєся, що голендерські дирекції копалень-домагаються від зголошуючихся гірників свідоцтва моральности, виставленого власним парохом. Тимчасом оо. парохы не хотять їх видавати заслонюючись тим, що ся чинність належить до компетенції світських властей (поліції, вйта) В виду сего, що посіданне свідоцтва моральности виставленого о. парохом у великій мірі влекшує прийяття гірника до праці, чемно прошу о жичливе полагодженне сеї справи«.

Подаючи повисшу відозву до відома Всч. Духовенства, поручаємо до неї примінитись.

Ч. 3336. — Подається до відома Всч. ОО, що надвишку з розпродажі книжочки »Царство сатани наступає« в сумі 93. золотих як різнож з кн. »Мати Божа в Люрц« 61 зол. призначено на фонд будови церкви в Липівци, Риманівського деканату.

Х Р О Н І К А.

Іменовання:

Ч. 3051. о. Галушка Ігнатій, парох в Брунарах, завідателем деканату Грибівського.

Ч. 3175. о. Стеранка Александер, парох в Тарнавці, завідателем деканату Риманівського.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 1613. о. Чайківський Теофіль, парох в Яжові новім.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 2410. о. Мигаль Василь — Камінка Старе село.

Ч. 2884. о. Ломницький Евген — Ольшаниця.

Ч. 2885. о. Кміцикевич Володимир — Біла.

Завідательства одержали.

Ч. 469. о. Зелений Теодор — Дубецько.

Ч. 2082. о. Метелля Стефан — Крупець.

Ч. 2311. о. Кулинич Стефан — Тиханя.

Ч. 2411. о. Горечко Михайло — Гирова.

- Ч. 2414. о. Кузьмінський Дмитро — Волоща.
 Ч. 2434. о. Булат Іван — Лівчиці.
 Ч. 2435. о. Козак Микола — Ветлина.
 Ч. 2436. о. Давидович Олексій — Биків.
 Ч. 2438. о. Бень Василь — Вороблик корол.
 Ч. 2439. о. Ковальчик Михайло — Одрехова.
 Ч. 2440. о. Юрчинський Іван — Більцарева.
 Ч. 2443. о. Кебуз Іван — Горбачі.
 Ч. 2441. о. Волошин Микола — Ліщава горішна.
 Ч. 2537. о. Паславський Василь — Павлокома.
 Ч. 2653. о. Мартинюк Ярослав, доїздж. — Домашів.
 Ч. 2677. о. Савицький Дмитро — Коростно.
 Ч. 2758. о. Солтикевич Іван — Стрільбичі.
 Ч. 2838. о. Кулинич Григорій — Сокаль.

Сотрудництва одержали :

- Ч. 6240/29. о. Федунь Стефан, управ. доїздж. — Камяна.
 Ч. 1378. о. Хробак Василь — Орове.
 Ч. 1570. о. Масляник Франц, самост. — Сушиця рикова.
 Ч. 1705. о. Кондрацький Василь — Туре.
 Ч. 2041. о. Боровець Володимир, самост. — Погірці.
 Ч. 2317. о. Кот Андрій — Токарня.
 Ч. 2412. о. Сенета Діонізій, самост. — Шляхтова.
 Ч. 2437. о. Стахняк Йосиф — Бабина.
 Ч. 2413. о. Шевчук Василь — Дорожів.
 Ч. 2442. о. Худик Володимир — Гусаків.
 Ч. 2444. о. Новосільський Олександр — Угерці незаб.

Померли :

- о. Саламон Онисим, парох в Вороблику корол. 2/4 1930.
 о. Колодій Симеон, парох в Коростні 5/4 1930.
 о. Сиротинський Іван, парох в Домашеві 13/4 1930.
 о. Яворський Іван, парох в Стрільбичах 22/4 1930.
 о. Волосянський Іван, парох в Сокалі 19/4 1930.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 12. травня 1930.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Епп.

II. ЧАСТЬ.

ЗАГАЛЬНІ ПРИПИСИ

що до проповідей і практичні вказівки.

(Реферат о. М. Дороцького на декан. зборах в Раві Руській
28. XI. 1929).

„Подобалось Богу простотою проповіді
спасати віруючих“. — I. Кор. 1, 21.

Що неділі, що свята проповідуємо по церквах слова Божої Науки нашого найвисшого Учителя, Господа Ісуса Христа, та добрих плодів бачимо за мало. Люде, вислухавши наче з уряду Божого слова в церковній науці, розходяться по домах і далі живуть у своїх давних гріхах і блудах. Боже слово не видає в них доброго плоду, не поправляє їхнього життя, не робить їх щасливими.

Чому це так діється? Невжеж Боже слово не в силі сьогодні, як то було колись за часів апостольських, обновити лице землі? Ні! Боже слово не могло і ніколи не може втратити своєї благодатної сили! То якаж тому причина? Між іншими причина тому буде й така, що не все і не всюди памятаємо про найголовніші приписи, яких треба держатись при проповіданню Божого слова.

А ті приписи відносяться: одні до особи проповідника, другі до самої проповіді, а треті до слухаючих.

Цілком так, як є господарські приписи що до господаря-сіяча, що до зерна й що до рілі. Інакші будуть плоди, коли сіє господар, що розуміється на сіянню, а інакші, коли господар не знає господарських приписів сіяння, а ще інакші, коли сіє недбалий наймит. Інакші будуть плоди, коли сіється зерно чільне, вибране, відповідне, а інакші, коли сіється будь яке насіння. Інакші нарешті будуть плоди на рілі занедбаній, недбало управленій, а інакші на рілі управленій і справленій по вимогам агрономії.

Таксамо і в проповідництві.

І. Які отже є приписи що до самого проповідника ?

Проповідник мусить мати дещо від Бога, дещо від своєї дух. влади і дещо від себе самого. Від Бога мусить мати ласку покликання та дар проповідання, як то сказано в св. Письмі: „Ніхто сам по собі не приймає тої чести, лиш хто покликаний Богом, як і Аарон“ — Евр. 5, 4. — та: »Не ви бо будете промовляти, а Дух святий — Мар. 13, 11. Тож о сю ласку і о той дар мусимо повсякчасно Г. Бога просити.

Від своєї Дух. Влади мусить мати проповідник післанництво, місію ц. є. власть проповідання, а то по словам Спасителя: »Як послав мене Отець, так я посилаю вас« — Іо. 20, 21. — та по словам св. Ап. Павла: »Як же проповідатимуть, коли не будуть послані? — Рим. 10, 15. — Тому то є строгим обовязком дух. влади глядіти на це, кому дає власть проповідання.

Від себе самого мусить проповідник доложити усіх зусиль, щоб придбати собі як найбільше знання всього Божого обявлення, науки та духа навчання св. Отців Церкви, науки вселенських Соборів і всієї католицької традиції, словом, тих усіх найважніших жерел, звідки повинен черпати сю вічно живу воду для обнови людського серця, для скріплення людських душ. Далі мусить проповідник придбати собі також докладне знання людського серця і душі, тої релі, в яку має сіяти Боже слово; мусить пізнати також духа часу, суспільний лад і всі інші сучасні відносини та обставини, та до того всего примінитись, те все використати в своїх проповідях, через що проповіді будуть завсіди актуальні; незнанняж того всього є жерелом усяких блудів.

Далі, проповідник мусить мати духа молитви, розважання і покори. Мусить проповідник часто молитись, як молиться господар-сіяч о Боже благословенство для своєї сійби, бо й ми лиш сіємо, „а Бог дає зріст“ — І. Кор. 3, 6. Мусить розважати на самоті над тим, що має прилюдно сказати, бо слово непередумане, мов зерно неперечищене. Так чинили всі Божі святі проповід-

ники, благовістники Божого слова. Св. Августин сказав: „*Verbi Domini inanis est praedicator, qui non est intus auditor*“, себто: даремно проповідує, хто в серці не розважає. Проповідник мусить мати й духа покори, щоб не забував, що проповідати має на славу Божу, не свою, має приподобатись Богові, не людям, по словам Спасителя: »Бо зійшов я з неба, не щоб чинити волю мою, а волю того що післав мене« — Іо. 6, 38., та: »Отче, я прославив тебе на землі; що ти мені дав довершити, я довершив« — Іо. 17, 4.

Далі, проповідник мусить мати ще й духа самопосвяти, значить, не зважати на ніякі труднощі, перепони й недогідности, з посвятою своїх сил, свого здоровля, а то й свого життя проповідувати неустрашимо Божу правду, згідно з словами Спасителя: „І за них я посвячую себе, щоб і вони посвячувалися за правду“ — Іо. 17, 19.

Проповідник мусить далі відзначуватись бездоганним, святим життям, щоб прикладом свого грішного життя не бурив того, що збудував своїм словом. У проповідника уста, дух, життя повинні бути в як найкращій гармонії. »Ви сіль землі; колиж сіль звітріє, то чим осолити?« — сказав сам Спаситель у Мат. 5, 13.

Нарешті повинен проповідник вложити в проповідь свій розум і своє серце; розум, щоб розумну річ розумно, себто найпрístupніше і найпростійше вилжити; за прикладом Божественного Учителя оживлювати проповідь приповідями з життя, з природи, та гарними потягаючими прикладами, бо те все дуже зацікавлює та причиняється до запам'ятання голошених правд; серце, щоб наперед самому аж до самопосвяти Божу правду полюбити, а опісля, щоб отим жаром свого серця — серця вірних загріти до любови та до виконання Божого закону; одним словом, щоб серцем в серця промовляти. Так, як повідає св. Ап. Павло, самому Богові подобалось не премудрістю сього світу, а простотою, значить, сердечністю проповіді спасати людей!

А з того всього виходить, що проповідник повинен перед кожною проповіддю добре приготувити, відповідно приспособити свого духа і своє серце, та так достроїти себе до високих Божих правд; словом, старанно приготувитись і то не в останній хвилі, а вже заздалегідь.

II. Далі є приписи що до самої проповіді, а відносяться вони до її форми, змісту і виголошення.

Форма проповіді повинна бути ясно і проглядно уложена згідно з вимогами гомілетики. Добрий розклад проповіді влекшує виголошення проповідникові, пособляє ї слухачам до зорієнтовання в предметі проповіді. Колиж хто не зробить собі розподілу проповіді, той буде плутатись у предметі, сам нічого ясного не скаже, ніякої правди систематично не вияснить, а ї нарід не винесе з такої недбалої проповіді ніякої користі. Зразком гарно уложеної проповіді є перша проповідь св. верховного Апостола, Петра, в день зіслання св. Духа.

Зміст проповіді: в першій мірі треба виложити вірним головні правди віри чи то в проповідях догматичних, чи в науках катехитичних; побіч них непохитні основи християнської моралі — етики; далі, з історії Христової Церкви взагалі, та з історії Хр. Церкви в нашій народі зокрема; про лад і устрій Христової Церкви, про Її всевітнє посланництво, безшибочність Її науки і Її незнишимість; про боговгодне життя Святих, про початок, розвій, красу, значіння та вплив усіх церковних богослужень, взагалі про все те, що відноситься до прославлення Бога та до спасіння душ. Св. Отець, Папа Венедикт XV. в промові до проповідників, що мали проповідати в Римі в часі вел. посту 1916. р., сказав: „Нічого іншого не жадаємо від вас, тільки щоб ви проповідали народові Христа і то Розпятого“ — отже всі Його правди віри, всі Його заповіді й заповіги, Його євангельські ради, Його жертвенну любов до неб. Отця й до нас, прославлення неб. Отця, Його пожертвовання за нас, відкуплення людського роду дорогоцінною ціною Свого життя; проповідайтеж не словами людської мудрости, а словами св. Письма, св. Отців церкви та св. катол. богословії. Ніколи не вільно покликуватись на повагу живучих людей, бо Христова віра і християнська мораль обійдуться без таких покровителів. Тойсам св. Отець строго заборонює до вічних правд Божих домішувати хиткі справи політичні.

Виголошення. Від нього в великій мірі зависить успіх проповіді. Проповідник мусить пам'ятати, що „*Sancta sancte sunt tractanda!*“ — Невмістні отже булиб проповіді з смішним виголосом, як: крикливим, пискливим, плакси-

вим і т. п. Повинен також вистерігатись надзвичайного стилю, вишуканої вимови, щоб не вийшла з проповіді Божого слова лишень купа слів і ніщо більше, або, щоб не стати по словам св. Ап. Павла: „як мідь дзвеняча і тарабан гудячий“ — I. Кор. 13, 1. — Боже слово має людей просвітити світлом Божої правди та порушити, побудити волю до надприродного життя. Щобиж то слово мало дійсно таку силу, треба його проголошувати добре, виразно, поважно та все природно! Кожде речення, кожда частина проповіді повинні бути так виголошені, щоб тон бесіди відповідав своєму змістові — це одинокий припис для проповідуючого виголосу.

Тут належить згадати ще й про час, як довго проповідати. Правилom є — проповідь не за довга, хоч властива довгота проповіді залежить від її заінтересовання. Часом і довша проповідь не втомить людей, а це тоді, коли буде займаюча, цікава та жива.

III. Нарешті є приписи і що до слухачів, що до їхнього серця, ума, душі — тої рілі, в яку Боже слово засівається.

Сам Ісус Христос вказав у Своїй прегарній приповіді про сіяча, що та ріля є неоднакова. Одно серце подібне до тої дороги, по котрій кожний ходить і топче в ньому все найсвятійше, а всякі злі духи виривають з нього і найкрасше зерно Божих правд, основ християнського життя. Друге серце затвердло мов камінь, не закоріниться там ніяке зерно Божої науки. Інше знов заглушується земними турботами і також марнується. І що лиш серце добре підготовлене до слухання Божого слова видає стокротний плід. Треба тому часто звертати увагу вірним, щоб до слухання проповіді приготувались уже йдучи до церкви, тай у церкві нехай просять Г. Бога о ласку, Боже слово уважно вислухати, його радо приймати та до нього примінити своє життя. Від дитинства треба людські серця виховати, плекати, щоб вони стались і були доброю Божою рілею.

Та між слухаючими є нелиш неоднакові успособлення серця, але й неоднакові уздібнення ума, є люде неоднакового образования. І їх треба мати на увазі, та одних кормити по словам св. Ап. Павла молоком, а других твердшою поживою. Треба вміти до всіх примінитись і до понятливих і до менше спосібних, до добрих і до грішників,

до молодших і до старших, взагалі до всякого віку, стану і роду людей, щоб усіх до Божої правди потягнути, до Бога зблизити.

Практичні вказівки: До проповіді заздалегідь приготуйтеся, розважаючи неперід зміст припадаючої евангелії, чи апостола, чи взагалі чергової теми, беручи притім під увагу потреби вірних, добро парохії та вимоги св. Церкви взагалі. Таксамо вчасно приготувати й добре обдумати катехитичні виклади в церкві чи в школі. А тоді буде плід стократний!

На закінчення ще одна заввага: ніколи і нічим не зневірюватись! Нехай собі плиткі люде говорять: »даремно, отченьку, мучитеся, нашому християнинові ніяка проповідь не поможе!« — ми такою зневірою не зражаймось! — а невтомно проповідуймо з тою кріпкою вірою, що »наш труд не даремний у Господа« — як каже св. Ап. Павло. Не забуваймо, що це наш найсвятійший обовязок і найперший. Св. Ап. Павло каже: »Не послав мене Христос хрестити, а благовістити!« — I. Кор. 1, 17. — Таксамо говорять другі Апостоли: »Не годиться, щоб ми покинули Боже слово та услужували при столах« — Діян. 6, 2. Бо Божим словом маємо бурити царство темряви, царство зла, а натомість поширити і скріпити в людських серцях і душах Царство Боже, царство Божої правди і справедливости, та так покласти в них здорові основи, міцні підвалини під будову кращого суспільного ладу — гаразду нашого народу і всього людства.

Пригадаю на кінець, що писав св. Ап. Павло до Тимотея: „Заклинаю тебе перед Богом і Христом Ісусом, що має судити живих і мертвих, на його прихід і на його Царство: проповідуй, слово, наставляй в пору і не в пору, картай, наминай, грози з усякою терпеливістю і навчанням. Бо прийде час, коли здорової науки не послухають... і від правди відвертатися будуть... Тиж сторожи у всьому, будь терпеливий, твори діло благовістника та сповняй свою службу!“ — II. Тим. 4, 1—5.

О. ГОЛИНСЬКИЙ ПЕТРО.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ.

2.

(Роля мірян у первісній Церкві, суспільна структура старинної христ. громади, її надприродна основа, К. А. завертає до давних традицій).

Участь світських в апостольстві має бути офіційна, значить світські католики зорганізовані після певних вимог піддаються під провід церковної ерархії, яка уділює їм до певної міри апостольську місію. Є це поворот до світських традицій первісної Церкви, до того духа любови, посвяти і праці для Божої справи, що його вичуваємо читаючи Діяння Апостольські, листи св. Павла, соборні послання та письма найстарших Отців Церкви і церковних письменників. Вже Апостоли поширюють ерархію через утворення діаконату, поручають світським навчання і харитативну працю, покликають до помочі жінки. Ця первісна християнська громада прегарно зорганізована, прямо зразкова. Любов до ідеалу, запал для святої справи, поділ праці, підпорядкованне всього одній високій цілі, карність і послух — ось чесноти-прикмети її членів. Апостоли а відтак їхні в уряді наслідники дають зверхний провід і виконують те, в чому не можуть бути ніким заступлені як »слуги Христові і завідателі Тайн Божих« (I. Кор. 4). Їм помагають пресвитери, діакони і світські після стисло означеного порядку, в залежності й у гармонії з ерархами як настоятелями. Не є се послух вимушений, невільничий, бо вони не раби а свобідні горожани одного Христового Царства. Їх лучить одно серце й одна душа, вони творять один живий організм, в якому всі члени однаково важні, хоч не однаково сповняють ролю так, що св. Павло міг сміло писати: »Коли терпить один член, терплять разом усі члени, коли славиться один член, радуються разом усі члени. Виж є тілом Христовим і членами кождий з окрема« (I. Кор. 12).

Не до всіх сказав Спаситель: »Як післав мене Отець і я посилаю вас... Прийміть Духа святого; кому відпустите

гріхи відпускаються їм...¹⁾ Се чинить на мій спомин«²⁾, тому не всі можуть звершати св. Тайни, правити Церквою, учити. Тільки ерархія установлена Христом одиноко й непомильно зберігає Його науку, розділює св. Тайни і посідає повноту управляючої власти в Церкві. Св. Павло пише: »А Бог установив в Церкві передовсім апостолів, відтак пророків, опісля учителів, пізнійше сили, потім ласки уздоровлень, підпомагання, правлення, ріжні мови. Чи всі є апостолами? чи всі учителями?... Чи всі викладають«? (I. Кор. 12, 28—30). — Ми є членами Тіла Христового — пише єпископ Кубіна Члени тіла, якщо мають бути живі, живуть зі сил душі і крові серця. Серцем Церкви є св. Евхаристія. Перша наша чинність лежить у припинанню сил Христових, щоби оставати з Ним у лучности як живі члени Його Тіла; а друга на роздаванню тих сил иншим, щоби вони також стали членами Христа. Перша на здобуванні Христа для себе, друга на здобуванні инших для Христа. Перша на вдержанні себе при Христовому Царстві, друга на поширюванні того Царства в світі³⁾.

Зрозуміти суть цієї злуки з Христом нашим учителем і Царем, відчутти її необхідність, й у тім напрямі працювати значить тільки, що утревалити єдність і взаїмну залежність членів того самого містичного тіла — ось світ ідей і головне завдання Католицької Акції. Тільки Церков понята в той спосіб як живий організм, в якому всі члени працюють не одинцем але суспільно і зорганізовано, може переімінити наше суспільне життя і розв'язати так пекуче нині суспільне питання.

Тут знова старинна громада християнська стає перед нами як зразковий суспільний організм. Економічна структура чудово налагоджена, розподіл дочасних дібр переведений так геніяльно, що ріжниць з титулу посідання чи уживання не лиш не є актуальні але вони не існують зовсім. До того зважити треба, що християнські громади в другім і третім віку були не які там малочисельні гуртки але числили десятки а то й сотки тисяч душ. Дослідники церковної старини ствердили, що бюджет римської, християнської громади в половині третього століття виносив около мільона сестерцій та що тоді в Римі була сотка самих ду-

¹⁾ Іо. 20, 21. — ²⁾ Лук. 22, 19. — ³⁾ Ks. Dr. Bross Pius XI. о Акції католицькій стор. 19.

ховних. Одиноке жерело доходу становили добродійні жертви, що їх складали правильно всі члени громади. Прибували часами і більші суми, складані багатими але се траплялося виїмково.

Спитаємо: Що давало тодішнім ісповідникам Христа зрозумінне ідеї християнської суспільности і спромогу здійснити її в цілій повноті? Де ділася ця ідея в пізніших часах?

Розв'язку того питання подають нам Діяння Апостольські, листи св. Павла, соборні послання і історія. Надприродні джерела як Пресв, Евхаристія, молитва, богослуження і тільки вони давали тоді вірним розумінне обов'язків горожан Христового Царства і силу їх виконання. В містичному тілі, якого членами вони себе почували, ділала передовсім Божа ласка. Підряд із нею в повній залежности від неї, як логічна консеквенція відвічної Божої економіки, слідувала повнота людського генія. Чисто природні, людські засоби як гріш, проворність, хитрість, насилле ніколи не створили так величного діла і тоді не могли його створити. Впрочім вірні тих часів не посідали ні влади, ні гроша, ні не руководилися хитрістю чи підступом, бо всі ці середники були в руках їхніх противників. Вони жили надприродним життєм і з надприроди черпали усю свою міць і силу. В світлі науки про містичне тіло Христове старинні християни сповняли всі обов'язки сірого будня індивідуальні, родинні і суспільні. Свідомість того, що всяке по людськи судячи навіть безвартне діло не кінчається з його фізичним викінченням а сягає ген далеко в надприроду, постійна лучність з тою надприродою, надавали їхній праці окремішну ціху радості і вдоволення, так чужу їй незнану тодішнім поганам. — Хто не працює з радістю, той не осягне нічого; тільки там, де є радість життя, можлива успішна праця; »радуйтеся завсіді в Господі, ще раз кажу радуйтеся«¹⁾ — ось нова засада, чисто християнська, без котрої при розв'язці суспільного питання не обійтися. Цю засаду зрозуміли старинні християни як слід, знали що в надприроді єї одиноке жерело і відтам її черпали. Вони працювали з радістю в Господі й тому ворожнеча на тлі суспільних ріжниць була їм чужа. Коли відтак з бігом

¹⁾ Фил. 4, 4.

століть христіяни почали затрачувати живу лучність з надприродою, коли в наслідок перецінювання дочасних річей і світських моментів почав піднепадати дух побожности, а міряни відчужилися від ерархії затрачуючи поволи змисл для слів „sentire cum ecclesia“, грізною хоч повільною ходою почав наближатись ляїцизм, цей найбільший ворог надприродного життя і чистого Христового світогляду. Разом з тим затратились і ті надприродні суспільні звязки, які колись так тісно споювали поодиноких членів Церкви в одну, ціпку внутрі й могутню на зовні організаційну цілість. Прийшло те, що прийти мусіло, бо не може не висохти ріка, позбавлена допливу води з жерела. Природні звязки, які сильні вони не булиб, не заступлять ніколи надприродних. Правдивість того доказує історія усіх, виключно природними середниками будованих організацій, товариств, установ, держав. Тільки людина оживлена Христовим духом є в силі поняти наказ любови ближнього і його в життю примінити. Любов ближнього се одинокє чудодійне звено, яке лучить і споює те, чого не може злучити ніяка сила людського генія.

Нав'язуючи до світглих традицій старинних християнських громад Католицька Акція бажає знова все в Христі обновити, схристиянізувати весь світ, скатолицизувати назад усіх католиків, поглибити в них надприродне життє і розбудити духа активности в службі Христового Царства. Завдання Церкви сьогодні так вевикі, що самі священики без співпраці світських не можуть їм подолати. »Католицька Акція хоче злучити діяльність мірян з діяльністю духовенства і зі своїх справних рядів створити могутню оружну силу, оту *acies bene ordinata* в руках єпископів і намісників Христа на землі«¹⁾.

д. б.

¹⁾ Слова нунція Пачеллі гл. X. Dr. Bross я. в. стор. 9.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

Розвязка случаю: „Шеста заповідь церковна“ Е. В. №. 1. 1930.

У відповідь на случай поміщений в І ч. Епарх. Відомостей з р. 1930 ст. 9 належить в першій мірі поставити перед очі закони Церкви, що дотичать заборони книжок.

В супереч твердженню о. Харламція з натиском мусимо зазначити, що в сій матерії і нас обовязують постанови Нового Кодексу канонічного права, як се пояснила св. Конгрегація для Східної Церкви в декреті з дня 26. мая 1928 (A. A. S. 1928 ст. 195).

Ось її рішення в перекладі:

„Пояснення. З огляду на се, що дехто запитував Нас, чи Орієнтали є вязані, так як і прочі, рішеннями осуджуючими книжки і часописи, що їх видала Найвища св. Конгрегація св. Уряду (S. Officii) св. Конгрегація для Східної Церкви пояснює, що названі декрети дотичать або в той сам спосіб обовязують всіх вірних якогонебудь обряду, так як они радше чим до дисципліни Церкви, прямо відносяться до науки Церкви. Бо св. Мати Церков хоче сего рода декретами заховати і оборонювати віру й обичаї, а до сего кодекс права в каноні 1396 виразно постановляє і розпоряжає, що книжки осуджені Апостольським Престолом уважає за заборонені в кождім місці і в кождім переводі“. (Por. Noldin: Summa theologiae moralis I⁴ n. 147 adnot. 3). По гадці кан. 1384 §. 2. нового кодексу під назвою книжки розуміє сей закон всі книжки, брошури, часописи і які небудь письма видані друком.

Канон 1399 проголошує як заказані слідуючі книжки (згл. часописи, чи видавництва):

1. Видання тексту оригінального і старих католицьких переводів св. Письма, навіть Східної Церкви, що їх видали якінебудь акатолики, а також переводи св. Письма на якунебудь мову, зладжені або видані акатоликами;

2. книжки якихнебудь авторів, які оборонюють ересь або схизму, або що в якийнебудь спосіб намагаються підкопати основи релігії (існування Бога, свободу волі, безсмертність душі, силу доказу чудес, мотиви віри);

3. книжки, які нарочно нападають на релігію або добрі обичаї:

4. книжки якихнебудь акатоликів (і жидів і невірних), які нарочно (ex professo) трактують о релігії, хиба яким є, що в них нічо не міститься проти католицької релігії;

5. неапробовані книги св. Письма або їх коментарі або пояснення або переклади. — Книжки, які розповідають про нові обявлення, візії, пророцтва, чуда, що запроваджують нові богослуження, навіть під позором, що вони є приватні, якщо були видані без заховання канонічних приписів;

6. книжки, що в якийнебудь спосіб поборюють або висмівають католицькі догми, що боронять блудів опрокинутих Апост. Престолом, що понижують Божий культ, що змагають до вивернення церковної карности, що пляново висмівають церковну єрархію або стан духовний чи монаший;

7. книжки, що вчать або поручають забобони усякого рода, ворожбицтво, магію, викликування духів і інші річи сего рода;

8. книжки, що. уважають за дозволені двобій або самогубство, або подружі розводи, що трактуючи о масонських сектах або о иньших сего рода товариствах обстоюють, що они є пожиточні, а не шкідливі для Церкви або цивільної суспільности;

9. книжки, що нарочно говорять, оповідають або вчать о безстидних річах;

10. видання літургічних книжок, апробованих Апост. Престолом, в котрих дещо змінено так, що вони вже не є згідні з автентичними св. Ап. Престолом апробованими книгами;

11. книжки, що поширюють відпусти апокрифічні або заказані Апост. Престолом;

12. образи Іс. Христа, Прч. Д. Марії, Ангелів і Святих або иньших слуг Божих, що не є згідні з духом Церкви згл. з її рішеннями.

О скільки якась книжка згл. часопис є небезпечні для спасення душі читача, то хотяйби і не були вичислені поміж вище наведеними, є заборонені законом природним, але з другої сторони церковний закон вяже і сих, що для них читання заказаних книжок не булоби небезпечне.

Церковну кару за переступленне закону дотично заборони книжок накладає Церков:

А) Виключення з Церкви (*excommunicatio*) в особливий спосіб задержане Папі накладає на сих, що неправно, (без дозволу Апостольського Престола) тяжко провинено і зі свідомістю zagrożеної кари читають, передержують, друкують і боронять книжки, написані апостатами або еретиками, що оборонюють і поширюють ересь; а також книжки, які виразно і поіменно (з наведенням автора і титулу книжки) були під клятвою заказані Апостольським письмом (буллею, через бреве) (Гл. конституцію *Apostolicae Sedis moderationi* з р. 1869 — Львівський пров. Синод з р. 1891 — Тит. I гл. 5. О цензурі книг ч. 2. ст. 81 і 82).

Новий кодекс (*cap. 2318 § 1*) в дечім змінює старе право і так, що після него в екскомуніку в спеціальний спосіб задержану Папі *ipso facto* впадають по появі заказаного діла для продажі в (книгарнях), (*opere publici juris facto*), видавці книжок апостатів, еретиків і схизматиків, що поширюють апостазію, ересь і схизму, рівнож і сі, що названі книжки або і иньші заборонені поіменно Апостольським Письмом оборонюють, або свідомо без належного дозволу читають або передержують“.

Замітка. Книжки поміщені на індексі є заборонені під клятвою лиш тоді, коли відповідають висше поданим умовам.

Клятву нікому не задержану стягають на себе ті „що без апробати Ординарія друкують або кажуть друкувати книги св. Письма або пояснення чи коментарі до них“ Після нового кодексу (*cap. 2318 §. 2*) сі, що друкують названі книжки св. Письма або коментарі чи пояснення до них, в клятву не впадають.

Часописи, що їх читає о. Харалампій і записує для місцевої читальні, є заборонені правом природним і церковним, бо на многих місцях захвалюють схизму чи так зване православє, накликають до переходу на схизму, вказують радість з причини масових переходів Лемків на схизму, та виступають проти св. Священомученика Йосафата, великого Подвижника св. З'єдинення і на многих місцях його зневажають та висмівають. Таксамо зневажливо висловлюються о Христовім Наміснику, св. Отці Папі Римським.

Поведення о. Харалампія є під многими зглядами тяжко грішне і заслугує на тяжку догану та кару.

Грішить тяжко о. Х. участю в тяжкім грісі, яким є поширення і поширювання злої преси, підчас коли як католицький душпастир є обов'язаний позитивно підпирати добру пресу. Синод Львівський у вище наведенім місци (ч. 4. ст. 82) виразно упоминає священників, щоби своїм приміром присвічували світським людям і не читали злих, ворожих віри і католицькій Церкві часописів, і всіми силами старалися від їх читання відводити вірних, поручених своїй пастирській опіці.

Тяжко грішить о. Х. і непослухом для приказів св. Церкви і згрішенням, яке дає пренумеруючи і поширюючи злу пресу, а також дозволяючи вивісити в читальні портрет звісного відступника Наумовича, бо в сім посліднім случаю апробує злий і згрішаючий вчинок апостата.

Грішить вкінци проти віри, бо через читання часописів ворожих св. віри і Церкві наражує себе на утрату св. віри.

В клятву за читання заказаних часописів о. Х. не впадає, бо клятву стягають на себе лиш сі, що читають заборонені книжки у властивім сего слова значінню, як се пояснила св. Конгрегація Уряду 21. квітня 1880. Стягнувби клятву тоді, як що свідомо читавби книжки і періодичні видавництва оправлені в книжку, які би мали за автора еретика і ширили ересь. (Св. Офіціум 13. січня 1892).

Але у о. Х. заходить небезпека, що через довголітне читання часописів ворожих Церкві виробив собі схизматичький світогляд, з яким нераз зраджуєся перед другими священниками і перед вірними як се можна вносити з предложеного случаю. В такім разі стягнувби на себе о. Х. клятву як еретик і схизматик і то в особливий спосіб задержану Папі. Незнання о. Х. не оправдує, бо у него могло бути лише грубе незнання, яке не оправдує ані від вини, ані від кари, так як обов'язком кожного священника є добре пізнати правди католицької віри і церковні закони. Від кари оправдує грубе незнання лиш тоді, коли карний закон містить в собі слова: якби хто важився, свідомо зробив і рівнозначні иньші слова, як се прим. річмаєся при читанню заказаних під клятвою книжок.

І становища о. декана не можна похвалити, бо ж його тяжким обов'язком є відвертати і від священників і від вірних всілякі небезпеки утрати віри і колиб сам своїм впливом не міг справи поправити, удатись до єпископа, щоби лиху зарадив. За се похвальним є становиско о. Андроніка і кождей священник повинен іти його слідами, якщо не хоче бути зрадником справи, яку заступає.

Так в проповідях як і промовах обережно повинен священник виступати проти злих книжок і часописів і часто вказувати на страшний гріх, який потягає за собою читання злих часописів і книжок.

З другої сторони всіми можливими способами повинен попірати добру пресу. — В тій цілі є обов'язаний і сам пренумерувати добрі часописи і ширити тіж поміж народом.

Дуже бажаною річю є, щоби парох вибрав собі з поміж своїх парохіян свідомих, католицьким духом перенятих людей, котрі би при всяких нагодах в оглядний спосіб агітували за доброю пресою і занималися її розпродажю. Священник повинен, о скільки може, дописувати до доброї преси, але все, що подасть повинно бути взірцеве, оперте на любови ближнього і згідне з правдою.

Вкінці повинен священник попірати добру пресу і матеріально через записи і жертви на видавання доброї преси. Лишень через рішуче, живе і послідовне співділання всего духовенства можна зломити могучість злої, а піднести вплив доброї преси так дуже потрібної в нинішних часах.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Марійська Конгрегація і Католицька Акція. (К. А. Р.)
 Делегації 40-а Марійських Конгрегації в Римі а з ними Prima Primaria були прийняті на окремій авдієнції Святійшим Вітцем, якому зложили бажання з нагоди ювілею від імени 1.222 конгрегацій розкинутих по цілім світі. Привігну грамоту, яка мала 118.000 підписів, відчитав директор конгрегації Prima Primaria єзуїт о. Августин Garagnani.

При тій нагоді Св. Отець виголосив довшу бесіду, в якій підчеркнув значінне Марійських Конгрегацій для поглиблення католицької свідомости і вияснив їх роль в Католицькій Акції. Св. Отець завсіди і всюди інтересувався особливо Марійськими Конгрегаціями також тому, що має спеціальне признание і привязанне до ордена, в якому конгрегації знайшли опіку для себе. Він думав про них тоді, коли підніс свій голос, взиваючий по батьківськи до взаємної помочі й співпраці.

Щоби бути зєдиненим з Католицькою Акцією, вистане творити добро в якійнебудь формі. Папа може в тій хвилі сказати з Божественним Учителем: »Хто не є проти Мене той є зі мною«. Є отже з Ним усі ті, що не виступають ні не працюють проти Него, а тим більше всі ті, котрі працюють в тім самім напрямі, в тім самім дусі правдиво апостольським для ширення добра. Всі можуть і повинні співпрацювати і помагати, бо в кождому є та спромога тай форми добра є ріжні; до святої будови причинюється кождий, хто чинить добре, в якійнебудь мірі і формі, якщо співпрацює з тим апостольством, яке стремить до поширення Христового Царства; величні діла перших Апостолів і завсіди незмінні діла всіх християнських століть, діла місіонарів на далекім фтонті віри і цивілізації, нових апостолів внутрі держав, діла, які будуть тревати аж до часу отворення Вічноко Царства.

Кождий винен дати свою поміч в якійнебудь формі добра, кождий може і повинен взяти в тім участь на свій спосіб, по своїм силам і підготованню. Не треба при тому визбуватися своїх окремишних форм, які в тих ініціятивах добра повинні завсіди і всі існувати. Не значить се, щоби вони всі мали змінити свої організаційні форми і перестати бути собою, не значить се, висловлюючись урядово, щоби з того приводу мали вони буквально і формально стати Католицькою Акцією. Сказано тільки, що всі ці форми добра можуть і повинні підпомагати центральну ініціятиву Католицької Акції.

Папа надієсь, що серед усіх рядів так добре приготованих до праці як ті, що їх має перед собою зродяться найліпші стовпи тих святих діл, найліпші помічники і співробітники. Остаючи на своїому власному місні, на якому сейчас стоять, зберігаючи непорушно свою давну форму,

яка заксіди повинна бути для них дорога а котра є і буде для них охороною і джерелом їх християнської і католицької формації, остаючи дальше навколішках перед своєю Небесною Матірю, знайдуть однак час, спосіб і енергію, щоби устійниги своє становиско на загальному терені, в тій акції, яка з Провидіння стремить зо загального добра, коли церковна ерархія саме тепер потребує видатної зовнішньої помочі від вірних.

Світ стає справді в деяких напрямх чим раз більше поганським або споганеним. З другої сторони сили святої ерархії зменшилися значно в многих місцях, в наслідок страшних катастроф, які перейшли через світ. Відси іде особливіша потреба для вірних прийти з поміччю ерархії так як за часів перших Апостолів. Що зробилаб була бідна дванайцятка апостолів без тієї надзвичайної помочі? Вони, що посідали такі марні середники ділання, а перед собою мали простори землі, моря, таке множество народів, якщо Провидінне не відалоб їм до розпорядимости співпраці вірних з усіх кляс, віку, умов і суспільних становищ, як про се читаємо в першій історії Церкви, як се виходить з перших натхнених апостольских листів?

Св. Отець покладає велике довіре в бажання і заяви тих дорогих Йому синів, які того дня самі занесли їх до Його стіп. Деякі твердили, що недасться погодити зі собою приналежність до Католицької Акції з одночасною співпрацею зі стоваришеннями иншого рода, які стремлять рівнож до загального добра але під проводом та почином державного уряду. Папі ці голоси не подобаються і болять Його діймаючо. Оголошений саме тепер лист усуває цей контраст, який в сути річи не існує і ніколи не повинен існувати, бо не може бути взаїмного виключання між обовязками діяльного католика, що працює в акції співділаючій з апостольством епархії так зрозумілій, потрібній й освяченій традицією століть, а приналежністю до всего того, що стремить до залального добра і належить до обовязків доброго горожанини краю.

Коди вже не можна говорити про взаїмну суперечність, остає твердження противне про обопільне узгіднення. Св. Отець бачить великі можливости у співпраці і ревнованню для добра, у поширюванню Христового Царства, в здійснюванню всего того, що є добром і до добра стре-

мить, а що якраз Йому сказали й ствердили дорогі члени Марійських Конгрегацій, про що свідчить все, чого на протязі довгих століть своєї історії їхні Дружини на тім полі, на тих просторах теренах добра, співпрацюючи з добром всюди, де зайшла того потреба або можливість, усякими способами найпростійшими і найбільш помисловими, в покорі й шляхотности, так як могла їх навчити їхня Мати, Цариця, й Опікунка про високу цінність душ, відкуплених Кровю Христа.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Загальні Збори Товариства П. Е. П. відбудуться дня 17. VI. 1930. о год. 10. перед пол. в салі Духовної Семінарії зі слідуєчим дневним порядком:

1. Отворення Загальних Зборів;
2. Відчитання протоколу;
3. Звіт з діяльності Виділу і Секцій;
4. Звіт скарбника;
5. Звіт Контрольної Комісії;
6. Вибір нового Виділу;
7. Реферат і корреферат про Кат. Акцію (ОО. Голинський і Орський);
8. Внески і запити членів.

Перед Зборами відправиться в катедр. церкві о год. 9-ій Служба Божа за розвій Товариства.

Членам Товариства пригадуєсь обовязок відправлення двох Служб Божих: одної за живих а другої за померших членів Товариства.

Перемишль, дня 8. V. 1930.

ВИДІЛ.

ОПОВІСТКА.

У прив. дівочій учит. Семінарії СС. Василянок в Яворові відбудуться вступні іспити на I, II, III і IV курси в днях 28, 29 і 30 червня б. р. Вступні іспити на I. курс відбуваються способом клясовим. До подання належить долучити: 1) метрику, 2) останнє свідоцтво шкільне, 3) лікарське свідоцтво від фізика або шкільного лікаря, 4) свідоцтво моральности, якщо була перерва в науці.

Завважається, що Семінарія СС. Василянок в Яворові посідає повні права публичних заведень а під оглядом науково виховуючим належить у нас до зразкових. СС. Василянки як рівнож Управа заведення числить передовсім на попере з боку Всч. Духовенства.

Р. П. Ч. Е. В.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 165/Орд. — Подяка за Петрів гріш 1929 р.

Секретаріят Стану Його Святости надіслав на руки Їх Преосвященства Єпископа Ординарія письмо з дати 21. травня 1930 Ч. 91.039 слідуєчого змісту:

»Ваше Преосвященство!

Не новий а практикований уже доказ віри й віддання зложили Ви знова, коли ведені побожним наміром у своїй дбайливости надіслали Святійшому Вітцеві Петрів гріш, 4.300 золотих. Не сумніваюсь, що знаєте добре, як багато потреб має Апостольський Престол у своїй праці над скріпленням католицької справи в світі. Всі ці датки, що їх добрі люди складають Христовому Намісникови, йдуть на цілі віроісповідання і зросту християнського культу.

Його Святість складаючи Вам і Вашим вірним за цю жертву подяку, благає у Бога преобильної нагороди, якої порукою нехай буде Апостольське Благословлення, що його Вашому Преосвященству й усім жертводавцям зокрема отсим вселаскавійше в Господі уділює.

Передаючи повисше шлю Вам вислови моєї пошани й остаю Вашому Преосвященству відданий

Е. Кардинал ПАЧЕЛЛІ«.

Оголошуючи сю подяку подаємо до відома Всеч. Духовенства, що причиною, що ся подяка так пізно надійшла, була зміна особи Його Ем. Кардинала Секретара Свят. Вітця.

При наближаючимся празнику Верховних Апостолів Петра і Павла, Еписк. Ординаріят заряджує на сей день збірку по всіх церквах нашої Епархії на „Петрів гріш“ так як попередніми літами. В церквах, в котрих в день в. зг. празника нема богослужень, таку збірку належить урядити в найблизшу неділю по празнику.

Збірку належить заповісти в попередні неділі і свята і заохотити вірних до найщедрійших датків. Якраз тепер будується для нашого народу в Римі Духовний Семинар для приміщення питомців всіх наших епархій, тому хоч маленьку частину тих великих коштів, які Свят. Отець ложить для нас, покриймо й ми нашими лептами.

Зібрані гроші перешле опісля кождей Уряд парохіяльний до Канцелярії Еписк. Консисторії найдальше до кінця липня. Всі жертви будуть оголошені в Епарх. Відомостях.

Ч. 4052.— Духовні вправи для священиків.

Сего року обовязані відбути духовні вправи всі священики, що їх відбули останній раз в 1927 р., а також і сі, що з якоїнебудь причини не могли в означенім реченці сего обовязку сповнити. Дотичні списи священиків вислала Канцелярія Еп. Консисторії до Деканальних Урядів.

З огляду на репарації й адаптації, які кожного року переводиться в будинку Духовного Семинара, визначається на духовні вправи другу половину липня, а саме:

I. серія відбудеться в часі від понеділка 21. липня вечером до п'ятниці 25 липня рано, в якій возьмуть участь Впр. і Всеч. Отці отсих Деканатів: Балигородський, Бірчанський, Бориславський, Буківський, Височанський, Горлицький, Грибівський, Динівський, Добромильський, Дуклянський, Жукотинський, Ліський, Лупківський, Лучанський, Лютовиський, Мединицький, Мушинський, Нижанківський, Риманівський, Розлуцький, Самбірський, Старосамбірський, Старосільський, Сяніцький, Тіснянський, Турчанський, Устрицький і Ярославський.

II. серія буде від понеділка 28. липня вечером до п'ятниці 1. серпня рано, в якій возьмуть участь священики всіх прочих деканатів.

Всеч. ОО. Катехити обов'язані взяти участь в реколекціях разом зі священиками свого Деканату.

Впр. і Всеч. ОО. з Перемишля порозуміються щодо серії з Управою Дух. Семинара.

Всеч. ОО. Декани зволють всіх учасників духовних вправ зголосити тут найдалше до 10. липня.

В день початку реколекцій зголосяться Впр. і Всеч. ОО. Учасники духовних вправ в будинку Духовного Семинара в часі від 4—6 год. вечером, та зложать з гори означену оплату. Також належить привезти свою постіль.

Впр. і Всеч. ОО., необов'язані еше до відбуття духовних вправ, можуть їх відправити зі священиками до сего зобов'язаними.

Рівночасно подається до відома, що кождий священик може відбути духовні справи в однім з наших монастирів без особливого на се дозволу зі сторони Еписк. Ординаріяту, лиш обов'язаний тут прислати посвідчення від Наставника дотичного монастиря.

Ч. 4099. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до дня 31. липня 1930, під услів'ями заподаними в ч. 3335/930 (гл. Епарх. Від. ч. V. за травень 1930 р. стор. 75), виставляється на конкурс опорожнена парохія Добрачин, дек. Сокальського.

Ч. 4053. — Складання службової присяги духовними учителями.

Міністерство В. і П. О. рескриптом з дня 19. лютого 1930 р. Ч. през. 1088/30 навязуючи до розпорядку з дня 22. грудня 1929 Ч. II—32116/29 (Дн. Ур. Мін. В. і П. О. з 1930 р. Нр. 1. поз. 2) вияснює, що духовні учителі всіх віроісповідань можуть складати приписану присягу службову на руки духовної особи дотичного віроісповідання у прияві представника своєї зверхної влади. На случай потреби можна в тій цілі делегувати властивого

візитатора релігії, евентуально особу, визначену в порозумінні з духовною владою даного учителя.

Повище подається до відома ОО. Ординаріятським шкільним Комісарям, ОО. Катихитам та Священикам вступаючим у правне-службове відношення до шкільної влади, з титулу якого є вимагана присяга.

Ч. 4054. — Зачислення літ служби ОО. Катихитам.

Секретаріят Епископату Польщі одержав від Міністерства Р. В. і П. О. під датою 20. березня 1930 Ч. II—29506/29 слідуєче письмо:

»Міністерство Віроісповідань і Прилюдної Освіти вияснює, що є схильне інтерпретувати арт. 107. закона з дня 9. жовтня 1923 р. (Дн. З. Р. П. Нр. 116. поз. 924), який говорить о зложенню декларації в справі відданняся учителів до диспозиції Міністра В. і П. О. в реченці після 1. січня 1931 р., ліберально у відношенні до ОО. Катихитів по причині важних обставин, які унеможливили їм зложення цієї декларації в приписанім реченці.

Супроти того Міністерство В. і П. О. подає до відома, що індивідуально вношені прохання ОО. Катихитів-учителів релігії о зачислення часу їх попередньої учительської служби в займанщині та праці в польській школі приватній на основі цитованого арт. 107. до виміру поборів будуть зичливо розглядані та в міру фактичних обставин прихильно полагоджувані«.

Повисше уділюється до відома ОО. Катихитам.

Ч. 3821. — Поручається книжку: Розважання на всі дні цілого року.

В останніх днях вийшла у Видавництві ОО. Василян нова книжка: „Розважання на всі дні цілого року“ написана о. Б. Веркріісом Т. І., переведена з осьмого німецького видання о. І. Хр. Льогманна Т. І. через о. Петра Котовича, Ч. св. В. В. Перша часть від 1. січня до 30. червня.

Ся книжка містить в собі практичні розважання для кожного, хто бажає основнійше пізнати життя Г. Н. Ісуса Христа, що становить наш перший і головний обовязок.

Уклад сеї книжки в українськiм переводi є примiнений до нашого церковного круга.

Тому горячо поручаємо Всч. Духовенству, щоби i само для себе замовляло сю цiнну книжку i вiрних до сего заохотило.

Цiна I. частини сего твору, яка обнимає 638 сторiн вiносить 7 зл., оправлена в пiвпол. 8 зл. 50 гр.

Ч. 3764. — Поручається брошуру Всч. о. Петра Дзедзика.

Всч. о. Петро Дзедзик, душпастир у Львовi, видав брошуру »Стигматизована наших днiв: *Тереса Найман з Коннерс-райт*«. З огляду на особливу актуальнiсть змiсту сеї брошури поручаємо її Всч. Духовенству.

Цiна одної брошури (о 3 аркушах друку) враз з поштовою пересилкою вiносить 1 зл.

Ч. 4100. — Належнiсть за Шематизм на р. 1930.

Канцелярiя Еп. Консистерiї розiслала парохiяльним урядам шематизм на р. 1930. Належитiсть в квотi 8 зл. стягнула Канцелярiя Еп. Консистерiї з платнi за червень отцям, що її побирають. Прочi отцi надiшлють сю квоту.

Повисшу належитiсть дозволяється побрати з церковної скарбони.

Ч. 4101. — Вакацiйний час в Епископськiй Консистерiї.

Повiдомляється Всч. Духовенство, що як минувших лiт так i цього року, вакацiйний час в Еп. Консистерiї i Ординарiятi треватиме вiд 15. липня до 31. серпня.

Х Р О Н І Қ А.

Канонiчну iнституцiю одержали:

Ч. 3279. о. Жеплинськiй Михайло — Завадка риман.

Ч. 3322. о. Гриневецькiй Денис — Любеля.

Ч. 3323. о. Білевич Теодор — Нисмичі.

Ч. 4032. о. Гузіль Михайло — Хлиплі.

Завідательства одержали.

Ч. 2973. о. Брицький Василь — Домашів.

Ч. 3555. о. Головей Михайло — Лопушанка хомина.

Померли :

о. Ісайчик Роман, парох в Монастирці 14/6 1930.

Душу его поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 16. червня 1930.

о. *Микола Грицеляк*
канцлер.

† **ЙОСАФАТ**
Епп.

II. ЧАСТЬ.

О. ГОЛИНСЬКИЙ ПЕТРО.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ.

3.

(Апостольство К. А. Е.: організоване, плянове. Прикмети світ. апостола: віра, життя ласки, етичний рівень, катол. свідомість).

Католицька Акція впроваджує офіційно апостольство світських людей, в наслідок чого світські католики одержують від Церкви не лиш право але обовязок співпрацювати з ерархією. Важкі часи переживає Церква сьогодні. На всіх фронтах приневолена вона зводити затяжну борбу проти зорганізованих сил ворога. Родина, школа, мистецтво, література, уряди, торговля, фабрики, бібліотеки, вистави, преса словом усі царини, в яких лиш має змогу виявити себе людський дух, становлять окремі поля бою за Христові засади. Загрожені не які там маловажні позиції але найбільші цінності, бо добро душ наших родин, дітей, народу й усього людства. Сили самого духовенства та його хочби як скріплена душпастирська праця нині за слабкі, аби подолати завданням хвилі. Тут обовязані дати поміч свідоміщі зпоміж мірян уже з титулу самої приналежности до містичного Тіла Христа, до Його св. Церкви, яка уділюючи їм Тайну Миропомазання вже тимсамим покликала їх у ряди активних борців. Кидаючи клич Католицької Акції Христові Намісники не впроваджують нічого нового по сути, лиш пригадують мірянам, що нестерте знамя Христового воїна як дійство Тайни Миропомазання не сміє бути сухим памятевим словом, записаним у піручниках катихизму для навчання дітвори, що це знамя вкладає на них обовязок активної праці в службі Церкви. Новиною в цьому кличі є не зміст тільки форма. В К. А. належить відрізнити суть від зверхної форми, яка може бути змінна, коли зважити індивідуальні окремішности розвояного стану поодиноких католицьких народів, дієцезій ба навіть парохій. Натомість єї зміст се є притягненне світських до співпраці з ерархією, щоб усе в Христі обнови, не є нічим новим. Ця співпраця має бути сьогодні

по волі Св. Вігця унята на вні в рами організації, значить ревні одиниці мають працювати над здійсненням Христових засад в приватнім і публичнім життю.

Бувало і дотепер, що ревні душі будь у брацтвах будь поза ними словом, приміром та активною працею сповняли ролю апостолів, але це їхнє апостольство мало характер приватний, і рідко коли було плянове. Натомість у Католицькій Акції впроваджує ерархія ревних мірян до офіційальної співпраці в ділах апостоловання, при чому єднає розпорошені католицькі сили в цпкі організації. Тільки організована і плянова праця може числити на тревалий успіх. Надто плянова акція світських може сягнути в найдальші закутини туди, куди не доходить вплив священика. З помічю ідейних, відданих святій справі одиниць бажає К. А. не лиш здобути на ново для Христа хитких католиків але й доказати, що світ щойно тоді осягне правдиве щастє, коли верне до його джерела се є до Христа. Світські апостоли мають служити як живий примір того, що Христова наука се не якась утопійна теорія, якої викладів слухається в нецілі й празники по церквах, але що вона може бути здійснювана в реальнім життю, бо вона по словам Спасителя є дорогою, правдою і життям, що людина, яка живе по засадам Церкви, представляє собою висшу моральну вартість як ті, що живуть поза нею. Завданнем мірян-апостолів є поставити перед очі загалу живий доказ, що можна бути людиною будня рухливою і енергійною, зразковим громадянином, діяльним патріотом а при тім вірним і активним католиком. Католицька Акція стремить до того, щоби маси віруючих і практикуючих людей перетворити у зорганізовані ряди свідомих борців за католицькі ідеали, побожних і тихих християн від неділі і празника у діяльних і свідомих католиків будня, якіб на все гляділи з точки погляду Церкви й у світлі єї науки вміли оцінювати всі прояви життя, якіб дорожили тим, що їй дороге а ненавиділи те, що їй немиле.

Годиться зазначити, що праця Католицької Акції є наскрізь позитивна і творча, не так оборонна як радше наступаюча а разом з тим боева й імперіялістична, в шляхотному розумінні слова, якій ходить о здобутте нових теренів і рекрутацію та школенне свіжих борців. Безпосередне поборюванне ворога лежить на другому пляні; К. А.

цінуть висше посередній спосіб боротьби шляхом плекання добра, радісної та творчої праці, до якої може бути спосібною людина з почуттям великої моральної сили, настроєна на можливо найвисший тон ідейного пориву.

Взнеслі але рівночасно дуже трудні до сповнення обовязки вкладає Католицька Акція на світських апостолів і тому ставить до них дуже високі вимоги. Пересічний віруючий і практикуючий християнин не все надається до діла апостоловання. Нинішня хвиля вимагає для сеї ціли людей високих надприродних прикмет душі і спеціальних природних даровань. Побіч віри й високого рівня надприродного життя світський апостол мусить бути людиною свідомою і активною, яка здає собі ясно справу з того, до чого стремить і з повною посвятою служить ідеї.

Розгляньмо основнійше усі ці чесноти і прикмети, які повинні ціхувати мірянина-апостола, що віддав себе в службу Католицької Акції. Перше місце займатиме:

1. Кріпка віра надприродна.

Основним завданням К. А. є розбудити і поглибити серед мас, які ще зовуть себе християнами, глибоку і чисту віру надприродну. Ця віра має бути не сліпа а розумна, не забобонна а чиста, не мертва а діяльна, обнимаюча всі без виімку правди, що їх навчає Католицька Церква, тверда і недопускаюча сумнівів ні хитань, пересякаюча людину наскрізь, оперта прямо на дитинячім довірю до авторитету св. Церкви, яку Спаситель поставив на сторожі Своїх Правд. Віра нинішнього християнина-католика, якщо бажаємо на ній будувати велике діло обнови світа, мусить посідати усі вимоги надприродної, божої чесноти, мусить бути постійною та готовою на все аж до мучеництва.

Папа Пій X. пише в енцикліці „*Vehementer nos esse*“ з 11. лютого 1906 р.: »Аби належно й з успіхом перевести оборону релігії важним услівем є те, щоб ви були до тої степені проникнуті християнською наукою, щоби з ваших обичаїв і цілого вашого життя промінювала чинна віра католицька...« Зноваж у промові до товариств св. Внкентія а Пауло дня 16. IV. 1909 сказав тойже св. Отець: »Поручаємо вам націвсе, щоби ваші діла милосердя впливали з віри. В усіх ваших добродійних працях глядайте натхнення перед престолом Якщо ваші руки будуть кожного дня підноситись до Бога, щоби віддати йому поклін

в молитві, то коли відтак знижаться до людських нужд, щоби їм принести пільгу і потіху, будуть мати силу зповоротом привести до Бога ті душі, які вже зовсім забули про Його істнованне. Милосерде ваше хай пливе не з людських понук тільки з християнських, а тоді побачите в біднім щось святого, нелиш подібність але саму особу Ісуса Христа».

Вимога кріпкої і непохитної віри відноситься передовсім до світського апостола, який будучи в службі К. А. бажає других здобувати для Христа. Тільки сильна віра зможе зродити ентузіазм для святої справи і дати силу до виконання найтяжших завдань. Віра дає певність побіди, неустрашимість у борбі, віра робить пересічного чоловіка героєм.

Обовязком світського апостола є здобути собі по змозі розвинене знання правд віри і науки Церкви та її історії, щоби серед даних обставин потрафив опрокинути гадку противника та розяснити сумніви другим. Праця К. А. не є обчислена на диспути і книжкову аргументацію, всеж таки без основного знання і розуміння засад вона булаб значно утруднена. Діло апостольства ведуть вправді не раз люде прості з великим успіхом, але й у них подибуємо доволі широке знання релігійних правд а надівсе подиву гідне, глибоке їх розуміння.

До праці в К. А. є вправді покликані всі без виїмку й без огляду на суспільне становиско однак нинішні обставини домагаються тут передовсім інтелігентних сил і до них в першій мірі звертають свої зазиви Христові Намісники. Кріпка й розумна се є оперта на основнім знанню релігійно-церковних справ віра образованої людини може віддати Кат. Акції неоцінену прислугу.

2. *Надприродне життя ласки.*

Церква провадить людей до надприродної ціли. Надприродна ціль це перше й найважніше, «єдино на потребу», все проче мусить підпорядкуватися надприроді. Очевидно й орудники, що ведуть до надприродної ціли, мусять бути надприродні: молитва, св. Тайни, постійна лучність з Христом через освячуючу ласку. Рівнож в осяганні близших, підпорядкованих першій, дочасних цілей необхідні надприродні середники й вони повинні завсігди стояти на першому місці. Слова Спасителя: »Без мене не мо-

жете нічого робити» (Йо. 15, 5) в праці над здійсненням ідей К. А. це вимога першорядної ваги. Бо християнство це релігія наприродного життя, Церква це школа святости для нас а стан ласки це нормальний стан християнина-католика. Тільки постійна лучність з Богом через ласку зможе переіменити людство наче біблійний квас. Тільки праведні спасуть людство від загибелі: праведні батьки, матері, діти, провідники народів і держав, селяни, ремісники, робітники. Природні засоби як талан, підприємчивість, наукові здобутки, техніка і т. п. не вистарчають до направи людства. Вони хоч як високо нині розвинені однак щастя людині не приспорили ні крихітки. І неущасливлять її ніколи, бо це переходить їх спроможність. Тільки в Христі оновлений світ зможе вчинити людей щасливими вже тут на землі.

Католицька Акція черпає в першій мірі з надприродних джерел. Молитва, св. Тайни, богослуження, особливож Пресв. Евхаристія це наші неоцінені скарби, супроти котрих усі природні засоби і богацтва є нічим. Вони впрочім так як у первовіку християнства знаходяться переважно в руках противників Христа, які будучи людьми світа того красше ними орудують як сини світла. Католич. Акція не погорджує середниками природними тільки ставить їх на другоряднім місці.

Щоби однак других для Христа здобути, щоби в них зогріти любов до надприродних річей, перетворити других у живих членів містичного тіла Христа, треба самому жити повнотою надприродного життя. Ніхто не дасть другому, чого сам не посідає. Не розогнигь ласки до надприродних джерел ласки св. Тайн, молитви, хто сам рідко з них користає, у кого цей дух ледви тліє. Тому річ зрозуміла, що апостол в розумінні К. А. має бути наскрізь пересякнутий духом побожності, відбувати часто релігійні практики, брати участь у богослуженнях, приступати часто до св. Тайн, одним словом жити чистою атмосферою надприродного життя. »Пресвята Евхаристія вливає Божественну кров Христову у ваші жили. Ви не могли знайти більш успішного середника, щоби станути на висоті ваших шляхотних стремлень. Через неї станете Апостолами: апостолами серед ваших родин, у ваших парохіях, у научних та виховних гуртках, у ваших варстатах, апос-

толами в університетах і католицьких школах, у ваших процвітаючих ділах милосердя...¹⁾

Чи не надприродне життя ласки давало першим християнам силу непереможних борців, жажду подвигів у службі Христа, радість побіди? А нині, чи не обсервуємо того самого по наших брацтвах, третих чинах тай поза ними? О скільки нині рідкі вибранці ревнують деннебудь для Божої справи й повнять тихе апостольське діло, чи не постійна лучність з Богом через освячуючу ласку додає їм сили? Чи молитва й св. Тайни не є одинокі джерела їхньої апостольської праці?

3. Високий етичний рівень.

Великою є сила приміру в життю людей. Хочемо других потягнути за собою, переконати в правдивості нашого світогляду, одушевити для наших ідей, осягнемо це щойно тоді, коли докажемо ширість наших слів передовсім приміром власного життя. Ні заохота, ні обітниця, ні лектура ані навіть так всемогучий сьогодні гріш не заступить того, що зовемо приміром чесного життя, се є згідности власних діл з голошеними засадами. Найбільшу роль відіграє примір там, де ходить о справу виховання публичного й приватного, родинного й шкільного, духовного й світського й тому педагогія ставить дуже високі етичні вимоги до виховників а примір ставить на чоловім місци.

К. А. це акція наскрізь виховна, бо ходить їй о перевиховання широких мас віруючих на свідомих, стійких та активних горожан Христового Царства на землі. До своїх перших педагогів у школі Католицької Акції сказав Спаситель: „Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоб бачили ваші добрі діла“ (Мат. 5, 16). Ті слова відносяться не лиш до священників, які вже з титулу свого уряду мають служити вірним добрим приміром але також до світських апостолів. В поняттю апостола міститься побіч активності примір як основна нота-вимога. Обовязком його є солідно сповняти Божі й церковні заповіді, брати участь у богослуженнях, часто приступати до св. Тайн, бути зразковим батьком, сином, матір'ю, дочкою, солідним урядовцем, ремісником, робітником, примірним громадяни-

¹⁾ Лист Кард. Merry del Val до Стів. кат. франц. мол. 24. IX. 1913.

ном, все і всюди сміло обстоювати права Церкви, хочби прийшлося не раз наразитися на прикрі дотинки більшості. Св. Апостол Павло взиває Тита Тит. 2, 8): »Подавай сам себе взором добрих діл, непідкупним і достойним у навчанню, здоровим і непоборним у слові, щоби противник застидався не маючи нічого про нас сказати«. Кожний примір ділає, добрий примір потягає, відважний примір імпонує, усі разом розбуджують приспану католицьку совість у незрячих але доброї волі людей. Не розбудить у других замилювання до надприродного життя ласки той, хто сам рідко в нім смакує, не заохотить інших до відважного виступу в обороні католицьких засад такий, який в рішачу хвилю сей тягар на других звалює або іде на компроміси з противником намагаючись погодити огонь з водою. Не надається до активного апостоловання в службі К. А. людина, яка безнастанно попадає в конфлікт з Божими і церковними заповідями, хочби в неї не знати який жар слова та енергія чину. »Не вистане вказувати на добро але треба його переводити в діло« — каже Пій Х в енцикліці *Il fermo proposito* з 1905 р. а в *Motu proprio* з дня 18. XII. 1903. пише: »На ніщо здадуться слова й енергія чину, якщо їх не випереджує, не товаришить і не іде в слід за ними примір. Треба щоби перворядною ціхю всіх учасників католицьких діл був безнастанний вияв віри через святе життя, непорочні обичаї і точне береження Божих та церковних прав“.

4. Католицька свідомість.

Католицька свідомість виростає з віри і супонує її опираючись на розвиненім знанню і розумінню релігійних правд та на умілім перекидуванню їх у сферу життєвих прояв. Свідомий католик глядить на все з релігійного становища, з точки погляду католицької етики оцінює людей і події, католицькі ідеали радби бачити здійсненими всюди наперед у себе опісля у других, в родині, школі й суспільности, в приватнім і публичнім життю.

Подати масам вірних ясний католицький світогляд це серед інших, завдання К. Акції. Такий світогляд, викінчений до подробиць має ціхувати передовсім світських апостолів. Ясно висказує це Св. Отець Пій XI. у своїй промові до римської молоді дня 21. жовтня 1923. р.: »Якщо бажаємо розв'язати всі питання життя так цивільного як

політичного, треба щоби душі були підготовані й вироблені в католицькій науці, в науці тої Церкви, яку Ісус Христос зійшовши на землю вчинив своєю улюбленою Обручницею і який буде давати силу та Свою Божу поміч аж до кінця світа. Подумайте, що аби дійти до розвязки життєвих проблемів в католицькій душі, потрібне є підготованне, яке обіймалоб усю програму католицького навчання, яке розяснилоб своїм світлом усі сторони життя, яке давалоб відчути свою успішність в усіх напрямках. Коли будете так підготовлені, зумієте відповісти на кожне питання, що його в життю стрінете і побачите обильність проблемів, які зрозумієте, як рівнож велике значіння їх вислідів. Саме ізза цієї причини ваша нинішня праця повинна бути виключно працею образования вас самих». (д. б.)

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Важна енуціяція в справі Кат. Акції. — Й. Е. Кравківський Архиепископ видав недавно брошуру під заг. »Про Католицьку Акцію«, в якій висказався дуже влучно про ідейні основи, практичну ціль та організацію К. А. Хід думок згаданої брошури такий:

— Кат. Акція це велика річ, а великі річі повстають поволи й поступенно. Тому не треба дивуватися, що організація К. Акції у нас у Польщі не є ще й не може бути уважана за повні викінчену. З того однак не виходить, начеб не було ясне єї поняття. Св. Отець означив її виразно як співпрацю світських католиків в апостольстві церковної єрархії або в апостольській праці Папи, Єпископів і клира. Як така є вона релігійною справою відмінною від чисто земських людських діл і від тих релігійних праць, яких ціллю є внутрішнє досконаленне своїх членів. Відтак К. А. це праця збірна й зорганізована, посідає універсальний характер і вимагає самовідречення.

Внутрішнє виробленне повинно випереджувати Католицьку Акцію а в парі з ним має іти життя з віри. Діланне на вні, щоби християнське моральне право було в суспільности шановане й виконуване, буде одним із головних завдань Кат. Акції. З окрема завдання К. Акції дотичать родини, школи, католицької преси, вистав, католицьких домів, союзів молоді.

У відношенні К. А. до інших католицьких організацій Преосв. А. Єпископ відріжнює справи загальної ваги для релігії та Церкви від випадків, що догичать внутрішніх справ цих товариств і у першій згледі всі організації, які бажають уходити за католицькі, обов'язані солідарно примінитися до вказівок К. Акції, в другій має їм бути полишена повна свобода.

В розділі про організацію К. Акції сказано, що не належить організувати її за всяку ціну по зразкам заграниці а треба її примінити до традиції суспільности, навіть до її характеру й культурного рівня а що инакше треба трактувати в тім згледі міські инакше сільські парохії. По селах К. А. може спочивати головно на організації »Живого Рожанця«, котрого чотири головні ревнителі (мужчин, жінок, молодців і дівчат) будуть делегатами парохії до деканальної ради. По містах організація К. Акції буде спочивати з одної сторони на Лігах парохіяльних, з другої на інших активних, католицьких стоваришеннях. Подрібні організаційні вказівки будуть подані в окремій Статуті К. Акції А-диєцезії Краківської.

Під кінець читаємо в брошурі: »Католицизм держався у нас дотепер виключно традицією та вродженим нам привязанням до віри; противна сторона зміла присипляти нашу чуйність та гальмувати всі живійші пориви, а ми самі не люблячи зусиль закривали очі на те що робиться та вмовляли в себе, що як довго ще є в суспільности стільки побожности, то ніяка не грозить небезпека. Чим раз яркіші ворожі виступи знатної частини нашого католицького суспільства виявили однак дійсне положення та розбудили бажання зарадити лиху«.

Новий большевицький винахід. — Коли в західній Європі багато говориться про розпорядок ради комісарів, який наказує спинити колективізацію і переслідування релігії, большевики стараються провадити иншу, більше легальну але в своїх наслідках страшнішу борбу. Щоби остаточно здеморалізувати молодь, большевики оснували в Петрограді »перший університет для дітей«. Заведення було основане при великій співпраці й попертю »центральної ради союзу воюючих безбожників«. Студентами цього ніби університету можуть бути лиш особи ввіші від 12—16

літ. Тут утворено три виділи: виділ «антирелігійного й міжнародного виховання», виділ «нового буття» та виділ індустріалізації й колективізації». По скінчених «студіях» в тому університеті абсолювенти будуть заангажовані до викладів у виховних заведеннях, які провадить союз бових безбожників.

Таким чином большевики зискують те, що їм найбільше потрібне, а для європейської культури найбільш грізне — загальну деморалізацію і це є якраз спроба створення нових людей, що визбулися почуття моральних засад.

Католицький робітник і соціалізм. — (КАР) — Дня 24 і 25 травня ц. р. радив у Гельзенкірхен п'ятий конгрес делегатів союзів католицьких робітників і робітниць у Німеччині. Союзи ці посідають около 350.000 членів а їхні секції молоді приблизно 50.000. Окрім кількохсот делегатів провідників християнських професійних союзів взяли участь у зїзді численні послы до парламенту. Прислали своїх представників також великі католицькі організації в Німеччині. Другого дня нарад Зїзд займався важним питанням відношення католицького робітництва до соціалізму. Посол Леттергавс з Кельн виголосив реферат, в якому начеркнув виразну лінію граничну між католицьким робітничим рухом і соціалізмом головно в ділянці суспільній, культурній і релігійній. Якщо католицькі робітники не моглиби протиставитись наповори соціалізму, тоді хаос бувби неминучий. Ділом соціалізму є руйнувати. Так чи инакше є він чинником, який приготовлює дорогу большевизмови. Вправді політичні конечности приневолюють до творення коаліцій, однак треба зазначити, що католицьких робітників в обсягу релігійно-культурних явищ ділить від соціалізму цілий світ. Приняті зїздом резолюції підчеркують, що ціле нинішнє політичне й культурне положення вимагає злуки всіх політичних сил німецьких католиків.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Друки до візитацій деканальних можна набути в друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі, Ринок 2.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 4832. — Зарядження в звязку зі змістом Енцикліки про христ. виховання молоді.

Подаючи в перекладі залучений тут повний текст Енцикліки про християнське виховання молоді, Епп. Ординаріят поручає всім Всеч. Отцям точно запізнатися з її змістом а опісля пляново обробити вибрані питання в церкві на проповідях, на сходах церковних брацтв та ев. світських організацій, щоби в цих засадничих виховних справах, що їх порушує Енцикліка, освідомити широкий загал вірних.

Права Церкви, родини й держави на виховання, ціль християнського виховання молоді, відношення Церкви до педагогічного натуралізму, коедукції, т. зв. сексуального виховання, світської неутральної чи мішаної школи, в Енцикліці очеркнені так точно і ясно, що вже нема ніякого навіть найменшого сумніву, яке становиско в тих справах може й повинен мати священик.

Для ОО. Катихитів, Ординаріятських Шкільних Комісарів та Орд. Відпоручників до повітових шкільних Рад, Енцикліка має бути виховним кодексом, який вкаже їм ясно, яке повинні зайняти становиско до поодиноких виховних питань, чито безпосередно в школі, чи на педагогічних конференціях, анкетах, нарадах, звідомленнях і т. п.

ОО. Парохи доложать особливих старань, щоби християнські родини живо інтересувалися виховними і шкільними справами та щоби точно пізнали свої права і обовязки дотично виховання дітвори в школі.

Крім цього заряджуєся, що зміст Енцикліки про христ. виховання молоді, входитьиме в склад питань конкурсних, — тому всі священники обовязані добре її перестудіювати і знати.

Ч. 4833. — В справі прийняття кандидатів до Духовної Семинарії.

Кандидати, що хочуть бути прийнятими до тутешньої Духовної Семинарії, мають внести прохання до Еписк. Ординаріату до кінця серпня ц. р.

До прохання належить долучити:

- 1) метрику хрещення і миропомазання,
- 2) свідоцтво зрілості wraz з усіма іншими свідоцтвами,
- 3) опис життя (*curriculum vitae*).

Всч. ОО. Душпастирі дотичних петентів є обовязані прислати тут впрост свідоцтва моральности петентів і їх родичів.

Петенти, що відбували гімназійні науки в гімназіях лежачих поза обрубом тутешньої Епархії, упросять дотичних Всч. ОО. Катехитів, щоби надіслали тут впрост свідоцтва їх поведення.

Про стан здоровля прийнятих видасть свідоцтво семинарицький лікар.

Всч. ОО. Душпастирям поручаємо повідомити про повисший розпорядок перебуваючих в їх парохіях абітурієнтів, а вірних заохотити до щирих молитов о добрі покликання на священників.

Маємо надію, що Всч. ОО. Душпастирі з усею ревністю займуться цею справою і в цей спосіб добрим і чесним кандидатам промостять дорогу до священничого стану.

Про речинець елекції повідомиться кожного з петентів через його дотичний уряд парохіяльний.

Ч. 4834. — В справі обовязків ОО. Душпастирів дотично кандидатів духовного стану.

Звертаємо увагу всіх Всч. ОО. Душпастирів на їх обовязки дотично кандидатів дух. стану перебуваючих в їх

парохіях чи в часі фєрій чи при інших нагодах, — і в тій цілі пригадуємо Наш розпорядок в тій справі виданий в р. 1920 Ч. 3256 (Епарх. Відомости Ч. IV. ст. 37.). Кождий о. Душпастир є обовязаний в особливий спосіб зайнятись кандидатами духовного стану, що перебувають в его парохії, та заохочувати їх, щоби:

1) по можности кождого дня слухали Служби Божої і служили до неї;

2) як найчастійше — найменше що 2 тижні — сповідалися і по можности як найчастійше причащалися;

3) щоби приставали з особами, що визначаються релігійним життєм;

4) щоби в часі фєрій не брали участі в прилюдних зборах і забавах, та взагалі так поводитись, як цього від них домагається повага священничого стану, до котрого пригтовляються.

Кандидатам духовного стану часто подається і пригадується їх обовязки, але це не багато поможе, як що в часі свого побуту поза Семинарем вони не будуть старатися їх заховувати і як не найдуть у місцевих ОО. Душпастирів заохоти і опіки над собою.

Особливо щоденно відправляювана Служба Божа місцевого Душпастиря в точно означенім часі і часті розмови з кандидатами духовного стану на тему душпастировання, аскези, ввічливого поведення, а здержування їх від непотрібного обговорювання справ, котрі до них не належать а можуть їм радше нанести шкоду, будуть для них великою помічю в утвердженню їх в покликанню до священничого стану.

Звертаючи Всч. ОО. Душпастирям увагу на їх велику відвічальність перед Богом за сповнювання цього обовязку помочи душам вибраним до духовного стану, маємо надію, що всі ОО. Душпастирі приміняться точно до висше сказаного.

Х Р О Н І К А.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 4235. о. Гайдукевич Володимир — Крива.

- Ч. 3941. о. Трешневський Андрій — Тисова.
 Ч. 3942. о. Лучечко Петро — Красне.
 Ч. 4519. о. Метелля Степан — Крупець.

Завідательства одержали.

- Ч. 4258. о. Новосільський Олекса — Монастирець.
 Ч. 4325. о. Дороцький Йосиф доїздж. — Сурахів.

Померли :

- о. Дуб Володимир, парох в Сурахові 22/6 1930.
 о. Гичко Михайло, парох в Прислопі 27/6 1930.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консистерії.

Перемишль, дня 14. липня 1930.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Епп.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 6092. В справі щоденного відправлювання Служби Божої.

Нинішні тяжкі часи вимагають від священика, щоби пильно використав усі середники потрібні до цього, аби і себе вдержати на висоті священичого покликання і вірних заховати від загально зростаючого зіпсуття.

Безперечно одним з найуспішніших середників до сего є щоденне відправлювання Служби Божої, о якій каже Тридентійський Собор: „Мусимо визнати, що нема другого так святого і Божого діла, як Служба Божа“, а св. Франц Салезий у своїй Фільотеї: »Служба Божа є сонцем духовних вправ, осередком і огнищем християнської віри, серцем набоженства, душею побожності, тайною непонятою, зберігаючою в собі доказ незглубимої любови. У Службі Божій, душа находить усі небесні дари«.

Тож я хотівби кількома словами заохотити всіх Всч. Отців до цього, щоби щоденно черпали з сего жерела ласк і для себе і для вірних.

Вправді нема виразного тяжкого припису, якийби впрост накладав на священиків обовязок що дня відправляти Службу Божу, але св. Церков дуже собі сего бажає, щоби священики що дня приносили Богу Безкровну Жертву і кріпилися Евхаристійним Хлібом.

Коли св. Церков накладає на священика обовязок

часто наставляли на вірних, щоби вони часто а навіть щоденно принимали св. Причастя, то чи в сей спосіб не домагаєся від нас, щоби ми щоденно відправляли Службу Божу?

Львівський Синод з р. 1891 (Титул IV, гл. I. О жертві Літургії ч. 2) виразно каже: »Желає собі і упоминає Синод, щоби священики, також в будні, відправляли св. Літургію (Службу Божу), хотяйби і не мали ніякої стипендії; бо »в кожній Службі Божій знаходиться весь овоч, що його заслужив Ісус Христос на хресті; які плоди Господних Страстей, такі плоди сеї Жертви;«
дальше »кожда Літургія значить стілько, скілько значить смерть Христова на хресті, через котруто Літургію стоїть вселенна. І тому священик, що хоч законно не перешкоджений залишає відправляти літургію, уймає — оскільки се від него залежить — Пресв. Тройці славу, Ангелам радість, грішникам прощення, праведним поміч, душам в чистилищи охолоду, Церкві добродійство, а собі лік, як каже Прп. Беда у своїй книжці о жертві літургії«.

Папа Александер II каже так: »Не мала се річ відправити Службу Божу і дуже щасливий сей, що може її відправити«.

Тож нехай не буде дня, в котрім ми не відправилиби Служби Божої, через якої достойну відправу можемо відвернути много лиха а приспорити много добра.

Кілько то потреб мають наші парохії, наша дієцезія, наша церковна провінція, наш цілий нарід, ціла св. Церков!

Якщо схочемо упросити Бога, щоби відвернув Свій гнів від світа, від нашого народу, від нашої парохії, від наших інституцій, якщо хочемо навернути нерозкаяних грішників, відправляймо щоденно Службу Божу, а при сім заохочуймо вірних, щоби і вони, оскільки це для них можливе, що дня на ній були і що дня причащалися.

Знаємо з життя св. Франца Салезія, що він і серед найбільших трудностей відправляв щоденно Службу Божу. Відбуваючи подорожі серед кальвіністів в ціли їх навертання, мусів що дня переходити через ріку Дуренс, щоби могли щоденно відправляти Службу Божу. З жахом приходилось нераз глядіти, як в зимі, в часі острих морозів, цей Святий священик перебирався через ту ріку на другий бік рачкуючи по обмерзлій ледом лавочці, яка там по зава-

ленню моста одинока ще лишилася, щоби лишень не втратити нагоди відправити Службу Божу!

Ось як цинили собі Святі кожду Службу Божу!

Дай і нам Боже таку любов до Евхаристійного Ісуса, а тоді і ми двигнемо наш нарід до ліпшої долі!

ЙОСАФАТ

Епп.

Ч. 216/орд. — Про примінювання судово-карних постанов з Кодексу канонічного права.

Еп. Ординаріят подає до прилюдного відома і отсим оголошує, що в ціли уодностайнення й улєкшення урядових поступовань, тутешний Єпископський Суд Церковний і другі тут приналежні єпископські уряди, при полагоджуванню спірних і карних справ, як в судовім так і поза-судовім поступованню, будуть на будуче придержуватися правних постанов, що містяться в IV і V кн. Кодексу канонічного права, проголошеного ПП. Венедиктом XV.

Ходить тут о практичне примінювання постанов, що відносяться до судової компетенції, судової організації, судової дисципліни, судового поступовання та правних засобів при спірних (особливо подружних процесах) і карних справах, а також о постанови про проступки та карні засоби, за виїмком нових цензур *ipso facto* задержаних новим правом.

Від Єписк. Ординаріату.

Перемишль, 10. серпня 1930 р.

† ЙОСАФАТ Епп.

Ч. 5806. — В справі молитов о навернення відступників від католицької Церкви і о відвернення переслідувань зі сторони большевиків в совітській республіці.

Поручаємо Всч. Духовенству і на дальше долучувати кождої неділі і свята Службу »о умирєніи Церкви« в наміренню навернення відступників від катол. Церкви і відвернення переслідувань зі сторони большевиків, а також заохочувати вірних, щоби молилися і жертвували свої добрі діла й умертвлення в тій самій ціли.

Так само поручаємо Всч. Духовенству вкладати все більше ревности у душпастирські свої праці, бо іде загальний наступ на скарби Христової віри, — а для утвердження вірних в католицькій вірі, звертати особливу вагу на систематичне голошення катехитичних проповідій і систематичне катехизування молоді.

Ч. 6093. В справі полевой Служби Божої з нагоди світських торжеств.

Лучається, що деякі оо. Душпастирі вносять тут прохання о дозвіл на відправу Служби Божої поза церквою, особливо при нагоді світських торжеств.

Властивим місцем до відправи Служби Божої є Божий дім, котрий є на се побудований і тому св. Церков уділяє позволення на відправу Служби Божої поза церквою лишень у виїмкових случаях, спонукана до цього конечною потребою і мотивами виключно релігійними. Для того впрост противиться духови церковних заряджень нарушувати церковні приписи дотично місця відправи Служби Божої для світських торжеств, а тим більше для світських маніфестацій. В сумнівних случаях Еписк. Ординаріат є обовязаний просити Апостольський Престол о відповідні власти (свщ. Конгрегація Тайн, 26 липня, 1924 р.)

Приписи що до місця відправи Служби Божої не дотичать в такій самій мірі других відправ чи богослужень.

Ч. 6094. — В справі кандидування священників на послів і сенаторів.

Пригадується Всч. Духовенству, що священники не можуть кандидувати на послів чи сенаторів без позволення свого Епископа і Епископа місця, в котрім лежить виборчий округ кандидата.

Перемишль, 8. вересня 1930 р.

† ЙОСАФАТ, Епп.

Ч. 6095. В справі надіслання виказів перебуваючих на еміграції греко-католиків.

Поручається Всч. ОО. Парохам, Завідателям і самостійним Сотрудникам, котрі ще цього не зробили, надіслати

Еп. Ординаріятови точний виказ осіб нашого обряду, які в біжучім році перебувають на зарібковій згл. иншій еміграції з поданням імени й назвиска, назви держави, міста, фабрики, по змозі також вулиці й числа дому дотичної особи в теперішнім місци перебування.

При родинах емігруючих належить зазначити число, дітей їх вік та імена.

Адреси потрібні для влекшення душпастирської праці над емігрантами на їх новім місци перебування.

Ті ОО. які залягають з виказами емігрантів за минулі роки зволють їх надіслати чимскорше через дотичні деканальні Уряди.

Всч. ОО. Декани допильнують зі свого боку, аби такі виказы з кожної парохії були в час вислані.

Пригадуєсь рівночасно, що обовязком душпастиря є інтересуватись особливо своїми парохіянами, які часово перебувають на чужині, в яким середовищі перебувають, чи мають запевнену душпастирську опіку, чи не підпадають погубним впливам.

Ч. 5872. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 31. жовтня 1930 виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії:

Деканат Балигородський: 1. Горянка, 2. Рябе. — Дек. Белзький: 1. Будинин. — Дек. Бірчанський: 1. Грозьова. — Дек. Бориславський: 1. Рибник. — Дек. Буківський: 1. Морохів. — Дек. Горлицький: 1. Боднарка, 2. Гладишів, 3. Долини, 4. Ліщини, 5. Новиця, 6. Рихвалд, 7. Смерековець. — Дек. Грибівський: 1. Баниця, 2. Ізби, 3. Королева руська, 4. Фльоринка. — Дек. Динівський: 1. Павлокома. — Дек. Добромільський: 1. Макова. — Дек. Дуклянський: 1. Воля цекл., 2. Гирова, 3. Дошниця, 4. Крампна, 5. Поляни, 6. Радоцина, 7. Ростайне, 8. Святкова, 9. Тихання, 10. Чорне. — Дек. Жукотинський: 1. Галівка, 2. Дністрик дуб., 3. Липє. — Дек. Комарнянський: 1. Горбачі, 2. Монастирець, Дек. Короснянський: 1. Близянка, 2. Ванівка, 3. Чорноріки. — Дек. Куликівський: 1. Нагірці. — Дек. Лежайський: 1. Дубрівка. — Дек. Ліський: 1. Монастирець. — Дек. Лупківський: 1. Воля мігова, 2. Солинка, 3. Явірник. — Дек. Любачівський: 1. Милків, 2. Синявка. — Дек. Люто-

виський: 1. Береги гор., 2. Поляни, 3. Хміль. — Дек. Медицький: 1. Барич. — Дек. Мушинський: 1. Матієва, 2. Ростока вел., 3. Явірки. — Дек. Немирівський: 1. Улицко. — Дек. Порохницький: 1. Крамарівка. — Дек. Равський: 1. Белзень, 2. Голе. — Дек. Риманівський: 1. Ясель. — Дек. Розлуцький: 1. Свидник. — Дек. Сінявський: 1. Майдан. — Дек. Сокальський: 1. Рожджалів. — Дек. Старосамбірський: 1. Білич гор., 2. Лінина мала. — Дек. Старосільський: 1. Стара сіль. — Дек. Тіснянський: 1. Ветлина, 2. Криве ад Тісна, 3. Лопінка, 4. Терка, 5. Тісна, 6. Яблінка, 7. Яворець. — Дек. Турчанський: 1. Прислоп. — Дек. Чесанівський: 1. Плазів. — Дек. Ярославський: 1. Сурахів.

Прошення внесені не по формі і не заосмотренені потрібними залучниками, а особливо без свідoctва з конкурсового іспиту як і ті, котрі вплинулиби по дни 31. жовтня 1930, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО., що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кождім часі на жадання перемиського Еписк. Ординаріату згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о прийяття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату.

Х Р О Н І Қ А.

Іменовання:

Ч. 209/орд. о. Іван Зятюк просинодальним іспитовником.

Ч. 209/орд. о. Николай Грицеляк, просинодальним іспитовником.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 4518. о. Юзвяк Михайло — Сілець.

Ч. 5200. о. Павлюк Матвій — Боянець.

- Ч. 5270. о. Павліш Павло — Підгайчики.
 Ч. 5480. о. Кузик Корнило — Чирна.
 Ч. 5747. о. Малярчик Олексій — Карликів.
 Ч. 5749. о. Олексин Василь Тартаків.
 Ч. 5748. о. Гумовський Василь — Криниця.
 Ч. 5750. о. Тимчишин Євген — Конюшки королівські.
 Ч. 5788. о. Трешневський Александер — Угнів.

Завідательства одержали:

- Ч. 4475. о. Височанський Іван — Присліп.
 Ч. 5750. о. Крайчик Омелян — Сурахів.
 Ч. 5747. о. Мікула Василь — Ванівка.
 Ч. 5748. о. Метелля Степан, доїздж. — Белзець.
 Ч. 5749. о. Бортник Тома — Старасіль.

Померли:

- о. Небожук Андрій, парох в Маковій 17/7 1930.
 о. Крайчик Ілля, парох в Будинині 25/8 1930.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 15. вересня 1930.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Еп.

II. Ч А С Т Ь.

Загальні Збори То-ва „Епархіяльна Поміч“.

Звичайні Загальні Збори То-ва »Епархіяльна Поміч« відбулися дня 17. червня 1930. р. в будинку Духовної Семинарії в Перемишлі. Перед зборами відправлено в катедральній Церкві св. Службу Божу на інтенцію То-ва.

Присутних на зборах 67 священників й оба Преосвящені Владики. Збори отворили Їх Преосвященство Кир Йосафат згадуючи померших в біжучім році членів. Зборам проводив о. Декан Андрій Борисевич, секретарювали оо. Черкавський і Підгарбій. Після відчитання протоколу зложив звіт з діяльності уступаючий виділ і контрольна комісія відтак приступлено до вибору нового виділу. До Виділу увійшли: оо. Борисевич, Грицеляк, Василькевич, Мягкий, Голинський як члени, і оо. Зятник і Лопчак як заступники. До контрольної комісії вибрано: оо. Несторovichа, Гоцького і Войтовича. О. Крил. Др. Решетило входить до Виділу як голова VII Секції підмоги Церков.

По дискусії над справами То-ва відчитав о. Голинський реферат на тему »Католицька Акція — єї суть, завдання й організація«, після чого слідував реферат о. Орського п. з. »Як підготовляти ґрунт для Католицької Акції в парохії?« В дискусії над рефератами забирали голос Їх Преосвященство Кир Йосафат, оо. Борисевич, Маринович, Венгринович, Шпиталь, й оба оо. референти. Католицька Акція це найважніше завдання Церкви під нинішну хвилю. В католицькім світі йде горячкова праця коло здійснення цієї високої ідеї, що залежить в першій мірі від духовенства. Необхідна річ, аби наше духовенство засвоїло собі конечне знання предмету К. А. єї організації і методів праці та взялося заздалегідь за підготовчу працю.

Зібрані під проводом Їх Преосвященства Єпископа Ординарія рішили однодушно висказати Й. Е. Митрополитови Кир Андрееви сивівські побажання з нагоди тридцятьлітнього ювілею на митрополичім престолі.

Звіт з діяльності Виділу Е. П.

за час від 2. липня 1929. до 16. червня 1930.

Виділ відбув дев'ять звичайних засідань, на яких полагджувало біжучі справи. Товариство числить 497 членів, в біжучім році прибуло нових 37. Згідно з ухвалою останніх Заг. зборів Виділ вислав до священників заклик, щоби вступали в члени.

Друга секція То-ва удержувала захист для хлопців в Новосілках дидинських і підпомагала захисти для дівчат в Дрогобичі і Яворові. Крім сего користали зі сталих і часових підмог хлопці-термінатори і кількох гімназійних учнів. В останньому часі Виділ поробив заходи в ціли приміщення п'ятох хлопців сиріт зі захисту в Новосілках в бурсі св. О. Николая в Ярославі тому, що в захисті держиться хлопців тільки до десятого року життя. Надто удержує То-во троє дівчат в інтернаті СС. Василянок в Перемишлі. Дітвора в захистах учащає до місцевих шкіл а старші дівчата в Дрогобичі до прив. учит. семинара СС. Василянок. Для захисту в Новосілках випрацьовано окремий правильник по вимогам Міністерства сусп. опіки. В ціли пізнання світських законів і розпорядків дотично опіки над захистами, Виділ вислав своїх делегатів до Львова на відчити п. посла Целевича.

Товариство підпомагало матеріально приватну учительську семинарію дівочу СС. Василянок в Дрогобичі, яка міститься в будинку То-ва. Таксамо підпомагало захоронку СС. Йосифіток в Яворові, яка здобула собі повне признання серед місцевого й дооколичного населення.

Зі зворотних підмог користало в біжучім році дванадцятьох священників, в тім двох з огляду на невідрадний матеріальний стан одержало беззворотні підмоги.

Заходом п'ятої секції скликано було в біжучім році дві конференції священників. Перша відбулася дня 10. січня 1930 з двома рефератами: о. Ваня Льва катихита в Самборі на тему «Навчання релігії у вселюдних школах» і о. Голинського Петра катихита в Перемишлі н. т. «Методичні замітки до навчання Біблійної Історії». На другій конференції дня 25. лютого 1930. реферував о. Декан Йосиф Маринович організаційні справи То-ва, потребу й значіння

фондів позичкового, похоронного й підмоги церквам. Ви-несено відповідні резолюції.

Заходом Виділу випечатано новий статут То-ва з узгляд-ненням змін ухвалених Загальними Зборами дня 27. червня 1918, 17. червня 1924. і 23. червня 1926. Статут затвер-джений Воевідством у Львові рескриптом з дня 6. грудня 1929. Ч. Б. П. 341/стов./29, розіслано всім священикам епархії.

Заходом шостої секції То-ва появлялася кожного мі-сяця друга, неофіційна частина Епархіяльних Відомостей з актуальними рефератами і статтями. На цілковитім удер-жапні То-ва остає часопис «Бескид», який з огляду на важну роль і вельми хосенний вплив перемінено в травні біжучого року з двотижневника на тижнівку.

VIII. Секція (місійна) помагала оо. парохам в уряджу-ванні місій виеднуванням проповідників у оо. Василіян та Редемптористів. Обом Чинам зобовязаний Виділ до вдяч-ности за вельми хосенну працю біля обнови душ тисячів вірних нашої дієцезії.

К а с о в и й с т а н

А) Приходи

Готівка з р. 1928/9	2,206·26	зол.
вкладки членів	5,959·35	»
позичковий фонд	2,899·—	»
зворот підмог	4,862·90	»
сироти	9,738·94	»
Їх Цреосвященство для сем. і учеників	1,200·—	»
переслані гроші за посередн. То-ва	703·—	»
чинш зі Сколошева	244·—	»
Впр. Капітула для учеників	741·88	»
з продажі долярів	890·—	»
з чиншу за дім на Владичу	852·80	»
за пресу і книжки	31·55	»

Разом 30,329·68 зол.

Б) Витрати

Захист у Новосілках	8,446·40	зол.
зворотні підмоги	4,207·75	»
СС. Василянки, Служебниці й Йосифітки	3,717·35	»
підмоги ученикам	1,292·70	»
» ремісникам	1,090·—	»
католицька преса	4,103·90	»
переслані фонди (чужі)	678·—	»
новий статут То-ва Е. П.	270·—	»
духовний семінар	950·—	»
податки за реальність у Сколошеві	243·—	»
опаркнення реальности	318·70	»
контракти	1,540·—	»
сплата довгу в Банку гіпот.	457·52	»
адаптації в домі на Владичу	405·67	»
інші видатки	236·35	»
сальдо	2,371·35	»

Разом . 30·329·68 зол.

Долляри: Прихід 260 дол.

Розхід 100 дол.

Готівка 160 дол.

Каса V. секції:

Прихід: 12,050·82 зол. + 1230 дол.

Розхід: 10,901·56 зол. — 1000 дол.

Готівка = 1,149·26 зол. + 230 дол.

Католицька Акція

(Прикмети світського апостола: кат. свідомість, активність, карність і послух єрархії.)

4.

Значне є нині число віруючих, багато між ними людей побожних, що живуть надприродним життям, та на жаль мало серед них свідомих католиків, які все і всюди вмiлиб виявити себе такими. Можна се обсервувати головно в рiжних видах збiрного життя, в організаціях, в освітних, економічних, політичних установах. Віруючі й практикуючі становлять нераз подавляючу більшість членів якоїсь установи однак обличча цієї установи на зверх буває часто безфарбне, нейтральне а нераз навіть вороже католицькій Церкві і вірі. Виходить, що католики одинцем радо спішають до Церкви, беруть участь у богослуженнях складають датки на релігійні цілі, а як зорганізована збірня поза нею ті самі люди Церкву поборюють. Нерідко приходить ся нам на власні очі оглядати се невідрадне явище на зборах читалень, кооператив, та всяких інших установ а передовсім в часі виборів. Причина цього не лежить у злій волі тільки в недостатчі католицької свідомости. Завданням Католицької Акції між іншим розбудити католицьку совість і католицьку свідомість серед широких мас вірних. В тім напрямі піде праця в поодиноких організаціях К. Акції а середниками до того будуть курси, відчити, гутірки, маніфестації, література, преса та реколекції.

5. Активність.

»Нехай прозрять усі, кому католицька справа лежить на серці, що надійшов вже час до виступу та що не вільно під ніякою умовою оставати довше пасивним, бо хто відається нерозумній безчинности, буде дуже скоро завойований« (Лев XIII, Енцикл. „Etsi nos“ з 15. II. 1882) „Необхідна річ, щоби вірні католики не були безчинні але щоби зєдинені з церковною єрархією, підчинені єї наказам, взяли чинну участь у святій борні і з повним відданням себе, молитвою та радим співділанням причинилися до розквіту віри й зреформовання обичаїв (Пій XI. до о. кард. Сегура).

Християнство по своїй суті се релігія життя, чину й безнастанного поступу; воно не вдоволяється осягненням певного стану, де можнаб собі дозволити на спочинок, але вимагає від усіх постійної праці і стремління вперед. Застій і безчинність спроваджують мертвеччину а вона противиться духови Христової науки. Жажда чину, успішне бажання чимнебудь прислужитися Божій справі належать до повноти католицького життя. Метою К. Акції є перетворити всіх вірних у свідомих і діяльних членів Церкви. Душею апостольської праці є любов а правдива любов мусить бути діяльна. Любов Бога велить нам дбати о поширення Божої Слави, любов до ближнього зобов'язує нас до старання о добро його душі і цю дбайливість виявити всюди, де лиш лучиться нагода, любов до Церкви каже нам спочувати єї судьбі й у небезпеці стати в єї обороні. Кождий без виїмку може проявити на зверх свою апостольську діяльність, молитвою, добрим приміром, щирою радою, ділом, кождий на становиску, на яким поставило його Провидіння. Свідомий і активний католик буде докладати всіх зусиль, щоби справа, яку заступає, зискала якнайбільше приклонників. У ворожих таборах не раз стрічаємо рухливі одиниці, які в імя партійних інтересів з великим запалом кидаються до праці і виконують її з посвятою гідною красшої справи. О скільки більше повиннаб одушевити мірянина — католика Христова наука своєю взнеслістю і красою та пірвати його до благородного апостольського чину! Так було колись у первісних християнських громадах. Тоді усі були діяльні, навіть малі діти християнських родич в були апостолами в правдивім значінню слова. Таксамо й нині буває там, де цвисте католицьке життя, бо правдивий католицизм по своїй природі є діяльний.

Прикметами апостольської діяльності є витривалість і радісний настрій. Не вільно апостолови зражуватись тягарем праці, перепонами чи невдачами, які головно в початках діяльності будуть численні. Хочби вони незнали які були, побіда й успіх апостольської праці певні. Світляні слова „Тим знаком побідиш“ ніколи не дадуться стерти зпід знамени хреста. Не ільно зражуватись нагальністю противника ані людською злобою. Апостольська служба гидиться трусами. Вона вимагає людей готових на все, навіть на мучеництво.

Ревности й витревалости в службі Христа домагається від нас також згляд на добро народу. В теперішних часах тяжкого досвіду одинока Церква може вратувати найвисші цінности нації. Коли Боже Провидіння поставило нас уважке положення нікому не можна безкарно уступати з поля. Неустрашимої відваги і ревности треба нині в поборюванні невірства, розпаношеної деморалізації, безхарактерности і дволичности на всіх ділянках громадського життя. Ревність і неустрашимість як прикмети світського апостоляту треба буде головню в нас плекати та часто їх підчеркувати, бо людей повних шляхотного запалу й охотних до апостольського діла знайдемо, але цей запал в обличчю перешкод і при невдачах скоро гасне. Брак прилюдної відваги, нахил до зневіри це традиційні хиби нашої вдачі. Їх мусимо собі усвідомити, числитись з ними в нашій праці у церковних брацтвах та католицьких організаціях, обміркувати успішні середники, щоби їх викоринити.

Радісний настрій це рівнож конечна умова успіху апостольській діяльності, обчисленої на дальшу мету. Сумна і пригноблена людина не надається ніяк до апостольського діла бо сам єї настрій буде ділати відпихаючо на скруження. Правдиву внутрішню радість життя і праці треба протиставити цинізови і злобі нинішного часу. Ця радість повинна впливати з почуття сповненого обовязку в службі найвисшого добра, з безкорисної, святої любови до душ ближніх.

6. Карність і слухняність супроти ерархії.

Світський апостол повинен визначатися духом здорової карности й підчинення супроти церковних настоятелів. Ця вимога є самозрозумілою і вона заключається в попередних прикметах, однак нині, в часах загального упадку авторитету слід про неї згадати окремо. »Церква — пише Св. Отець Лев XIII. в енцикліці „*Quod auctoritate apost.*“ з дня 22. грудня 1885 — це не лише досконала суспільність, яка виріжнюється зпоміж інших, але внутрішня єї ціха, надана їй Творцем се та, що вона мусить боротись за спасення людського роду »наче добре впоряджений військовий відділ« (Пісня пісней 6, 9.) Той дух і те уформовання християнства не можуть бути змінені ніяким чином.

І ніхто не може жити по своєму власному уподобанню ані вибирати для себе вигідного способу борби, бо розкидає а не збирає той, хто збирає без Церкви або без Ісуса Христа а проти Бога боряться ті, що не йдуть разом з Ним і з Церквою. »Хто не є зі мною, той проти мене; а хто не збирає зі мною, розкидає« (Лук. 11, 23.). Зноваж Св. Отець Пій Х. в енцикл. „*Communium rerum*“ з 21. квітня 1909 р. відзиваєся до єпископів такими словами: »Всіх зусиль належить доложити — Всечесні Браття — щоби лучність членів з головою ставала з кожним днем сильніша і більше видна, маючи на оці справи Божі не земські, так аби ми всі були одно в Христі«. Ця лучність, якої так горячо бажає Св. Отець, побудована на привязанні до авторитету єрархії, на радім виконуванні єї заряджень, на карности й послусі. Це підчинення настоятелям не є сліпим, рабським послухом але чеснотою, яка впливає зі засадничої чесноти християнства — покори. Послух церковному настоятелеви це природний вислід духа любови, який надприродними узлами лучить усіх членів містичного тіла Христа в один живий організм. Можливе се тільки тоді, коли членів буде оживляти одно серце й одна душа, як колись первісних християн. „Де є єдність і згода — пише кард. Бертрам*) — там високі цінности християнської культури проникають одноціло всі ділянки духового і суспільного життя. Ось ціль Кат. Акції“.

Ідеалом К. А. є такі члени, котрі вміють радо з повним запереченням себе підчинити свої думки слова і діла намірам св. Церкви та єї єрархії. Розбіжність гадок у поодиноких справах не є нічим злим, може навіть тут і там причинитись до красшого їх висвітлення але не повинна ніколи переходити у пристрасне, самолюбне обстоювання власного становиска, бо таким чином легко доводить до шкідливих, згіршаючих спорів. Апостольська праця мірян, яких св. Петро зове царським священством, родом вибраним, участь мірян у єрархічнім апостольстві знайде свій найкрасший і властивий вияв якраз в підчиненні й радім виконуванні бажань церковних настоятелів. Свігський апостол має вчутися в духа потреб Церкви, має думати як вона думає і ділати те, чого вона бажає а засада „*sentire cum Ecclesia*“ має бути провідною лінією йога поступовання. д. б.

*) Кард. Бертрам „*Im Geiste und Dienste der Katholischen Aktion*“.

Як підготовляти ґрунт для Католицької Акції в парохії.

I.

Приготування ґрунту під А. К. ми священники маємо почати від себе самих. А перший шлях до того, це пізнання ідеології К. А. і студійованне літератури К. А. Не місце тут підносити потребу продовжування поза семинарем богословських студій. Церков завжди з натиском цю потребу підносила. Тому й не диво, що поручення кінцевого продовжування студій знайшло належне місце й у канонічнім праві. Поминувши тут ясні рішення нашого Львівського Собору¹⁾ в тій справі, наведу дотичний канон з Нового кодексу, який *ex ipsa rei natura* і нас обов'язує. Він звучить²⁾: „*Clerici studia, praesertim sacra, recepto sacerdotio, ne intermittant*“. Як все, так передовсім в нинішніх часах студії для священника необхідні. Живемо в часах дійсно переломових. Є ми всі свідками великих змін. Днесь на наших очах повстають цілком нові обставини: суспільні, економічні, релігійні і моральні. Нині живе нарід вже іншим життям, іншим духом. Нині вже цілком відмінні проблеми душпастикування. Вже нині можна говорити о цілком новочаснім душпастирстві. Душпастикування це не теорія, яка дадеко стоїть від людей і людських вимог, але чиста практика, все примінена до актуальних вимог людськості. Хочемо як душпастирі мати вплив на нарід, не можемо не знати і не можемо собі легковажити тих нових проблем, до яких, хочби деякі з них навести, належать: проблем наочування дітей, проблем повоєнної деморалізації, спроби розв'язання все пекучого суспільного питання і т. п.³⁾ Якраз ті всі проблеми бажає Апост. Столиця тепер роз-

¹⁾ Тит. IX. гл. III.

²⁾ с. 129.

³⁾ Поп. ks. Dr. Gerstmann „Duszpasterstwo doby obecnej“ в книжці „Sprawy duszpasterskie“, Lwów 1929. стр. 11—21; ks. Rankowski: „Typ współczesnego duszpasterza“ в кн. „Organizacja parafji w Polsce, Poznań 1928.

взяти при помочі К. А., а то тому, бо К. А. обіймає якраз всі ділянки людського життя. »Незмірним є поле діяльності католицької акції; не виключає она нічого, що в якийнебудь спосіб, безпосередній чи посередний, належить до Божого цілаництва церкви“ — так сказав вже Пій Х.¹⁾ Що більше — днесь належить вже сама А. К. до головних обовязків душпастирського уряду, як то виразно підчеркнули папи Венедикт XV. і Пій XI.²⁾ А далше, А. К. є не тільки обовязком душпастирського уряду, але є і самим душпастируванням³⁾ А. К. має бути від тепер для священика „*tamquam brachium*“, »наче рамя«, при помочі якого душпастир тепер має працювати. А. К. то середник дійсно Божого Провидіння в нашій душпастирській праці⁴⁾.

1. Зі сказаного ясно впливає, що нашим першим обовязком є, зазнайомитись з літературою А. К., щоби пізнати саму ідеологію. Вже до нині повстала так велика література в тій області, як майже в жадній іншій. Кожний день приносить якийсь новий твір⁵⁾.

2. З ідеологією А. К. будемо мали нагоду ми священики ознайомитись і на деканальних конференціях, але до-

¹⁾ Енцикл. „*Il fermo proposito*“ з дн. 11. VI. 1905. Цит. за: ks. Bross: Акція katolicka według orzeczeń Stolicy apostolskiej I. стор. 167.

²⁾ Венедикт XV. Лист „*Soliti nos*“ до Еп. з Бергаму з дн. 11. III. 1920 р. „Нехай ніхто з духовних не думає, що та акція стоїть поза обовязками душпастирськими“ Цит. за Bross-ом op. cit. I. стор. 165. А папа Пій XI. в славній Енцикл. „*Ubi arcano Dei*“ з дн. 23. XII. 1922 р.: „А. К. належить до головних обовязків уряду пастирського“. Цит. за Bross-ом op. cit. I. стор. 15. Так само говорити Пій XI. в листі „*Abbi amo sotto*“ до кард. Gasparri з дн. 24. I. 1927, пор. Bross, *ibidem*.

³⁾ Пій XI. Лист до швайцарського Епископату з дн. 8. IX. 1929 р.: „А. К. під жадним оглядом не ріжниться від душпастирства і життя християнського, бо в своїй сути не є она нічим іншим, як тільки апостольством світських осіб, які під проводом Епископів віддаються на службу церкви і в повному значінню доповняють її місію“. Цит. за Bross.-ом. op. cit. I. стор. 19.

⁴⁾ Порів. Ks. Lewek: „А. К. w parafjach miejskich, wiejskich i mieszanych“ в кн. „*Zasady pracy*“. Акція kat. Łódź 1930. стор. 103.

⁵⁾ Для орієнтації наведу бодай найважніші твори на початок: Adamski: Акція katolicka a duchowieństwo: 2 зл.; Акція katolicka, *Zasady pracy*, Łódź, 1930, 8 зл., Bross: Акція katolicka według orzeczeń Stolicy apostolskiej I. і II. 12 зл.; Cremers: *Die katholische Aktion*, Regensburg 1929, 9-50 зл.; Guerry: *Kodeks Akcji katolickiej*, 6-50 зл. Kaller: *Unser Laienapostolat*, Leutersdorf a/Rhein 6 Rm; Mytkowicz: Акція katolicka u podstaw i w praktyce 2-50 зл. Готові реферати на різні теми з області А. К. знайдемо в таких книжках: *Organizacja parafji w Polsce*, Poznań 1928, 3-50 зл.; *Pamiętnik kursu duszpasterskiego w Krakowie* 1929, 8 зл.; *Sprawy duszpasterskie*, Lwów 1929, 8 зл. Всі ті книжки (на догідні сплати по умові) можна дістати в „*Księgarni św. Wojciecha*“ Poznań, pl. Wolności 1.

перва з хвилею, як під тим оглядом одержимо вже відповідні вказівки і поручення від нашого Преосв. Ординаріату¹⁾).

3. Як ми священники через власну літературу і через деканальні конференції вже бодай в части будемо ознайомлені з ідеологією А. К., дуже пожаданим і вельми пожиточним булоби, за благословенням нашого Преосв. Ординаріату, уладити тридневний курс душпастирський в злуці з А. К., на якому обговореноби систематично всі проблеми модерного душпастикування²⁾).

II.

Другий крок, який в приготуванню ґрунту під переведення в діло А. К. маємо зробити, це підготовча праця серед самих вірних повірених нашій опіці. Щож маємо серед вірних вже робити, щоби підготовляти ґрунт під А. К.?

Найвисша ціль А. К-ої, вже докладно спрецизована теперішнім св. Вітцем Пієм XI., якому надано вже цілком слушно почесний титул »Папи А. К-ої«, це здійснення кличу: „omnia restaurare in Christo“, це віднова одиниці, родини й цілої суспільности в Христовім дусі, це зхристиянізування зляцізованого світа — все при помочи світського апостоляту. По волі Христових намісників світські люди мають взяти уділ в єрархічному післанництві церкви, світські люди мають стати апостолами. Світські люди одержують вже правну, канонічну місію в ширенню Христового царства. І ось перед нами стоїть найголовніший але чисто практичний проблем А. К-ої., звідки взяти світських апостолів, де їх шукати, як їх вишколювати? У відповідь на то преважне питання опремось на практиці вже на поли А. К-ої! досвідчених діячів. Всі вони одногосно твердять, що вишукувати апостолів треба таки серед членів церковних брацтв, які однак з приналежности до організації А. К-ої виключено. Проте працю у вишукуванню світських апостолів

¹⁾ Від рефератів на тему А. К. на декан. конференціях треба буде поки що здержатись. Питання А. К. вельми скомпліковане і вимагає великого підготування. Реферат на тему А. К. належито неприготований мігби принести для самої справи більше шкоди чим хісна.

²⁾ Душпастирські курси конечні передовсім для священників, які богословські студії покінчили перед війною. Такі курси тепер дуже модерні Навіть у наших сусідів, щоби далеко не шукати, вже такі курси відбулись: в Познаню 1927 р., в Кракові 1928 р., у Львові 1929 р.

треба почати від оживлення церковних брацтв¹⁾). Свою особлившу увагу має душпастир звернути на вже існуючі брацтва та їх вельми високо цінити. Чому? В нинішніх часах брацтва є дуже важними чинниками в духовному життю. Они приносять великі користи не тільки для самих членів але і для цілої парохії. Брацтва є практичною школою теоретичних наук катихизмових і неоціненою школою вправ практичного життя по засадам Христової віри. Они вяжуть вірних узлом духовного братерства в тіснішу родину, яка має одного духа і одно серце, а тим самим починаються до розширення згоди й любови в парохії. Брацтва якраз розпалюють в людських серцях ревність о славу Божу і спасіння людських душ. Вже Папа Пій IX. сказав, що брацтва ведені по волі Церкви, то ряди активних борців о переведення в чин засад Христової віри і моралі. Тому то дбайлива окопа над брацтвами належить рівнож до головних обовязків душпастиря²⁾). Серед ревніших членів вже відновлених і оживлених брацтв треба буде якраз вишукувати а потім і образувати світських апостолів. В цілі виховання ревнійших членів на правдивих апостолів треба буде часто представляти в коротких але совісно приготованих науках тим членам суть, гідність і конечність апостольства³⁾). Як ми тими науками на подані теми вже розбудимо свідомість і запалимо в членах бажання апостольства, треба буде в нашій праці поступити один крок дальше, цебто вже вибраних ревніших членів в апостольстві вправляти. А треба буде їх вишколювати в трох елементах, з яких й само апостольство складаєсь: в апостольстві молитви і задоситьчинення, в апостольстві доброго

¹⁾ В який спосіб брацтво оживити, не місце тут говорити. Але ми священики маємо обовязок ознайомитись з тим всім, що до брацтв відноситься. Під тим оглядом — це мусимо щиро й отверто самі признати — у нас велике занедбаня. Для орієнтації знов подам бодай коротенку літературу: Ks. Izydor Steczko: „O bractwach i stowarzyszeniach religijnych“ в кн. Pamiętnik kursu duszp. w Krakowie, стор. 102—122; Ks. Czajkowski: „Związki religijne w pracy duszpasterskiej“ в кн. Sprawy duszpasterskie, Lwów стор. 41—49; Ks. Lewek: „A. K. w parafjach miejskich, wiejskich i mieszanych“ в кн. A. K. Zasady pracy, стор. 89. 105.

²⁾ Пор. Ks. Czajkowski: op. cit. стор. 42.

³⁾ Пор. W. Wiesen: Der Laienapostel. Freiburg in Br. 1929; стор. 1—8; Ks. Bp. T. Kubina: A. K., list pasterski, Częstochowa 1927, стор. 9—17; M. Kaller: Unser Laienapostolat, Leutersdorf 1927, стор. 41—47; Ks. Pilch: Apostolstwo świeckich“ в кн. Organ paraf. w Polsce, Poznań 1928, стор. 60—68; Ks. Adamski op. cit. стор. 30—33. Ks. Bross: op. cit. I. 163 i пр.

приміру і в апостольстві діла і чину. А тепер коротенько бодай кілька слів о кождім апостольстві з окрема.

1. Найперше треба буде усильних ужити старань до того, щоби кількома належно приготованими науками розпалити серед членів брацтва іскру любови й замилювання до самої молитви, як до найбільшої без сумніву сили тут на землі. Треба буде конче о то старатись, щоби в парохії створити хочби маленький відділ, маленьку армію людей молитви, а певно парохія відновиться. Вже Папа Пій XI. сказав ті далекошлі слова: »Дайте мені армію людей молитви а я світ знов ущасливлю». Треба отже, щоби провідники брацтв часто поручали членам свої св. молитви лучити з яким небудь наміренням апостольським, прим.: о покликання добрих і ревних священників, о навернення грішників, о захорону молодези від зіпсуття, о розвій кат. Церкви, о місії, за душі в чистилици і т. п. В той спосіб навчимо членів брацтв апостолувати молитвою. До того апостольства належить крім частого св. Причастя — апостольство покути й задоситьучинення. Треба учити членів брацтв, щоби жертвували свої журби, клопоти, труди, праці, терпіння на славу Божу і спасіння людських душ. Це апостолування найвзнесліше, бо оно найтісніше лучить людей з розп'ятим Ісусом. Якраз при помочи того рода апостолування бажає Пій XI. навернути до Бога зляцізований сьвіт¹⁾.

2. Дальше треба буде виховувати, та вишколювати членів брацтв в апостольстві доброго приміру. А оно полягає на совісному заховуванню в цілому життю у своїх відносинах до Бога, ближнього і себе самого Божих заповідий. Тим апостольством доброго приміру, по взору перших християн, можна буде певно відхристиянізований світ знов для Христа позискати²⁾.

3. Вкінци від того тихого, скромного, пасивного а однак дуже могутого апостольства треба буде знов поступити один крок дальше і вправляти членів брацтв вже в апостольстві активнім. Щож знова до того апостольства, то треба буде звернути увагу на дві річи: найперше ми самі свяценики під тим оглядом мусимо проявити рішучо

¹⁾ Wiesen: op. cit. стор. 8 і пр.; Kaller: op. cit. стор. 51—58.

²⁾ Kaller: op. cit. стор. 61—63.

більшу активність, опісля в нашій праці на тому полі мусимо собі позискати і виробити світських людей.

4. Найперше що до нас самих священників, то ми мусимо конче звернути увагу на працю суспільну, себто чисто активну в повному значінню того слова. Нужда матеріальна створює непригожі умовини для душпастирства, бо нищить релігійність і моральність. Дальше, нужлу матеріальну використовує на нашу шкоду соціалізм і комунізм. Тож очевидна річ, що ми священники повинні звернути більшу увагу на суспільну працю, яка також належить до обовязків душпастирської праці. Якіж обовязки ми маємо на полі суспільної праці? Тому що суспільна праця належить до душпастирських обовязків, і працю суспільну маємо ми священники почати таки від праці чисто церковної. Якби душпастир, хочаби працювати на суспільному поли, погордив релігійними середниками, мусівби виродитись у суспільного агітатора. Тимчасом вже історія подає нам приміри, де суспільні діячі з кругів священничих були разом і найлучшими священниками¹⁾. До середників чисто релігійних в суспільній праці належить св. Тайна сповіди і Пресв. Евхаристія та амвони. В св. Сповіди має душпастир найлучшу нагоду до розбуження суспільної совісти і у богатих і бідних. Пресв. Евхаристія може бути як у перших віках християнства жерелом, до которого може прийти і богатий і бідний, і пан і слуга, і вожд і простий жовнір. А в проповідях конче треба узгляднити більше суспільний елемент. До того маємо нагоду в обговорюваню Божих і церковних заповідий, які мають тісну звязь з суспільним життям. Нагоду до обговорення суспільного питання маємо слідуєчий ювілейний рік видання безсмертної Енцикліки „*Regim novatum*“. То середники чисто релігійні в суспільній праці. Але сама праця в церкві днесь вже не вистарчає. Нині культурно-суспільне життя, яке до недавна концентрувалось коло церкви — вже вийшло поза єї мури. Клич піднесений еще великим суспільним Папою Львом XIII.: »вийти поза мури захристії« конче треба і нам днесь зре-

¹⁾ Приміром Епп. Кеттелер, неструджений сповідник і проповідник; кард. Манніні, автор і суспільно-економічних а рівночасно і аскетичних творів.

Пор. ks. Jan Piwowarczyk: „*Spółeczna działalność duszpasterza*“ в кн. *Pamiętnik kursu duszp.* w Krakowie, стр. 195–213.

алізувати. Під тим оглядом можемо багато зділати через основування культурно-суспільних товариств, як читальні, кооперативи, каси і т. п.¹⁾.

5. В нашій суспільній праці мусимо дальше звернути увагу і на позисканне і вихованне також світських апостолів під тим оглядом. А тут мусимо узгляднити в крайному случаю дві точки активного апостольства: апостольство духовного милосердя і апостольство милосердя харитативного в тісному значінню слова.

До духовного милосердя належить в першій мірі апостольство доброї книжки і преси, якій цілком слушно надало титул першої і найбільшої могутости світа«. Того якраз апостольства ми священники не сміємо недоцінювати. Під тим оглядом мусимо зорганізувати систематичне поширення доброї книжки і преси в нашій парохії²⁾.

Обовязком нашим є дальше зайнятись акцією харитативною, яка є суттєвою частию католицького життя³⁾. Акція харитативна — це обовязок кожного католика⁴⁾ а особливий обовязок священника⁵⁾. Безперечно ми священники, при наших многих заняттях і обовязках, тої праці самі не в силі виконати. Мусимо отже і тут постаратись о світських апостолів, щоби при їхній помочи ми могли заспокоїти бодай найактуальніші вимоги й потреби матеріальні наших ближніх. Акція харитативна — поєдинча не-

¹⁾ Тут належалоби основно обговорити справу оснування т. з. церковних, парохіяльних домів. Практика виказала, що майже всі наші читальні, кооперативи, каси повстали з ініціативи і за львиною моральною і матеріальною підмогою духовенства. Однак опісля з усіх цих товариств ворожі Церкві чинники духовних усувають. Тому якраз тепер на часі виринає справа оснування чисто церковних, парохіяльних домів. Та ця справа — як згадано — заслугує на окреме обговорення. Інтересовані можуть знайти вказівки в рефераті: ks. Czesław Stańczak: „katolicki dom parafjalny“ в кн. A. K. Zasady pracy, стор. 166—189; ks. Adamski: „Domy katolickie“ в кн. Organ. paraf., стор. 74—83.

²⁾ Пор. Wiesen: op. cit. стор. 10—16; Kaller: op. cit. стор. 95—107.; ks. Ludwik Kasprzyk: „Biblioteki i czytelnie parafjalne“ в кн. Pamiętnik kursu duszp. w Krakowie, стор. 142—155.; ks. Niesiołowski: „Biblioteki i czytelnie w parafji“ в кн. Organ. paraf. w Polsce, стор. 84—90. На особлившу увагу заслугує брошура: Stańczak: Akcja katolicka prasowo kolportażowa, Łódź 1930.

³⁾ Пор. ks. Dymek: „Program akcji charytatywnej w parafji“ в кн. Org. paraf. w Polsce, стор. 68—73; ks. Gaworzewski: „Akcja charytatywna w A. K.“ в кн. A. K. Zasady pracy, стор. 190—216; Kaller: op. cit. стор. 69—93; Wiesen: op. cit. стор. 118—121.

⁴⁾ Мат. 25. 40.

⁵⁾ с. 467 § 1; 469. Они і нас ex ipsa rei natura обовязують.

скоординована є і все буде безуспішною. Тут знов спочиває велике завдання на нашій священничій організації: подбати о одноцілі для цілої єпархії статути.

Ось є ті практичні й позитивні вказівки, що маємо ми священники вже тепер робити, щоб тільки приготувляти ґрунт під переведення в діло взнеслої ідеї А. К.-ої.

Щоби знова ті практичні вказівки не лишились тільки пустими словами але дійсно перейшли в чин, згадаймо на закінчення і про труднощі, з якими в нашій праці стрінемося.

Не один з нас подумає: »То все дуже гарно« »то все і ми так розуміємо«, »легко воно говорити але перевести в житте — то річ цілком а цілком інша«. Бож практичне життя переповнене многими а многими труднощами. Де знайти відповідних людей до співпраці? До того єще і нема часу а вже що найважніше: нема грошей, яких конче потрібно, щоби собі самому купити книжку, щоби zorganizувати акцію чито прасову чи харитивну. Відповімо: Передовсім не вільно нам тих труднощій перецінювати. Перецінюванне труднощій відбирає віру у виконуванне діла, якраз того взнеслого й великого діла, до якого ми обовязані вже з титулу нашого священничого покликання, з титулу найвзнесліших мотивів праці над добром Церкви і нашого народу. Ті труднощі ніяк не можуть бути причиною нашої безчинности. Зі свідомістю труднощій робім що зможемо, не все відразу. Поволи але стало! Мало але добре.

Дальше ми священники самі стараймося все стояти на висоті нового світогляду. Запізнаваймося самі з новими засадами модерного душпастирування. Світ все йде вперед. Не жалуймо гроша, бо гріш виданий чито для власного образування, чи для других — певно вернеться нам з процентом. Не нарікаймо, що зле стоїмо матеріяльно. На все остане правдою, що священник, який не жалує гроша чи праці над другими, всегда і матеріяльно добре стоїть.

Вкінци перед очима маймо всегда старохристиянський клич: *in necessariis unitas, sed in omnibus caritas*. В нашій тяжкій праці треба нам єдности. А єдність та передовсім мусить обіймати послух й пошану для наших церковних

настоятелів¹⁾. А необхідно вже у нашій успішній праці є любов і то любов у всьому. Любови нам треба межи нами самими і більше любови в праці над вірвими. Єдність і любов — то передумови нашої позитивної праці в зреалізуванні великих ідей А. К. ої. Мимо великих труднощій будьмо все оптимістами, бо тільки до них належить будучність.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Вийшов з друку у Львові новий „Устав“ на рік церк. 1931 о. Николая Галянта, канцлера Митрополичої Консисторії.

У новім виданню узгляцнено практичну, тревалу зовнішню форму книжочки й легкий перегляд богослужень в тексті, чого бракувало в посліднім виданню.

¹⁾ Конечність єдности сильно підчеркує наш Собор Львівський: Тит. IX. гл. II. а в найновішому кодексі знайшла місце така норма: *Omnes clerici, praesertim vero presbyteri, speciali obligatione tenentur suo quisque Ordinario reverentiam et oboedientiam exhibendi*“. с. 127.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 6422. Празник Господа Нашого Ісуса Христа—Царя.

Сегорічний Празник Христа Царя відбудеся у ХХ-у неділю по Сош. св. Духа, с. є дня 26. жовтня.

Се Свято належить обходити як найторжественнійше, в попередну неділю приготувити на него вірних і заохотити їх до достойного прийняття в цей день св. Тайн.

В сам день Празника виголосять Всч. Отці Душпастирі добре обдуману проповідь оперту на Енцикліці св. Отця (Епарх. Відомости ч. XII з р. 1926, ст. 53—69), а по Службі Божій, при виставленню Найсв. Тайн, відмовлять акт посвячення Пресв. Серцю Ісуса цілого людського роду після норми поданої в р. 1928 в Епарх. Відомостях (р. 1928 ч. IX ст. 133).

Ч. 6524. — Спільна Сповідь і св. Причастя шкільної дітвори.

Звідомлення ОО. Деканів з візитації науки релігії в школах виказують, що в деяких парохіях шкільна дітвори приступала спільно до св. Тайн всего один або два рази на протязі шкільного року, підчас коли школа по обовязуючим приписам дає три рази до року до того нагоду даючи на ту ціль вільні від науки дні, учительську опіку і т. п.

Зайва річ пригадувати, що того рода практика не лише не погоджується з ціллю християнського виховання але противиться духови декретів св. Отця Пія Х. з дня 20. лютого 1905. р. і 8. липня 1910. р. про вчасне і часте св. Причастя. Пресв. Евхаристія се осередок цілого християнського виховання і тому праця душпастиря над дітворою в школі повинна обертатися біля плекання в ній надприродного життя ласки а се через обучування в релігійних правдах і заправлювання її до частого приймавання св. Тайн.

Приготовання дітей до прийняття св. Тайн це отже найважнійша частина виховної праці для душпастиря а св. Причастя найважнійша і найбільш врочиста хвиля в релігійнім життю дітвори — це повинен усвідомити душпастир собі і впоїти в серця дітей.

Важкий обовязок тяжить на душпастиреви не лише використати дану школою нагоду й урядити дітям три рази в році спільну сповідь і св. Причастя попереджуючи їх солідним приготованням але також заохотити дітей до частішого приймавання св. Тайн, особливо коли ходить о дітвору висших степенів, яка є на виході зі школи.

Пригадуючи Всеч. ОО. Душпастирям цей обовязок як один з важнійших, який належить точно берегти, Епц. Ординаріят поручає рівночасно Всеч. ОО. Деканам звернути особливу увагу на повисшу справу при нагоді візитацій й зазначувати пильно всякі недомогання в сій справі в річних звідомленнях.

Ч. 6424/30. Підручники для навчання релігії в школі.

Щойно появилися друком «Коротка Біблійна Історія Старого і Нового Завіта» та третє видання «Малий Катехизм християнсько-католицької релігії», автора о. Юстина Гірняка пароха в Ямниці п. Станиславів накладом «Священничої Помочі» в Станиславові.

Оба підручники надаються особливо до навчання релігії в народних школах і поручаються отсим Всеч. ОО. Душпастирам і Катихитам.

Рівночасно подається до відома, що о. Юстин Гірняк, який видав минулого року біблійні образки в ціли влекшення науки релігії на найнижших степенях народних шкід, бажаючи удосконалити видавництво, просить тих Отців, які

дотепер користали в практиці з бібл. образків, висказатися на його адресу так що до матеріялу образків як що до їхньої форми а саме, що належалоб ще умістити й які ев. ліпші вірші на місце дотеперішних менше вдатних.

Ч. 5354/30. Поручення підручника до навчання релігії.

Поручається Всеч. ОО. Душпастирям і Катехитам цінна книжочка *Помічні Рисунки при науці релігії в перших роках навчання* автора о. Василя Кулика, катехита в Збаражі як вельми корисний, відповідаючий вимогам найновіших метод, помічний підручник до навчання релігії на найнижшому степені шкільної науки та в дошкільнім вихованні.

Збірка на „Петрів Гріш“.

Торки 3 зл., Полкині 5'50, Жапалів 10, Квасинина 6, Годині 11, Доброміль 8'56, Биків 14'90, Трускавець 10'90, Рихвалд 13'90, Стебник 22'90, Тисовиця 1'45, Бабина 11'40, Синява 5'45, Краків 15, Пулави 8'61, Завадів 9'95, Хлівчани 9'95, Залуже 4'45, Розсохи 9'95, Тилич 9'65, Вовче гор. 3'45, Кальників 9'95, Крукеничі 3'95, Сприня 9'22, Ванькова 37'88, Чорноріки 12'77, Явірки 9'95, Двірці 4'15, Улицко сер. 4'95, Лукове 5'95, Рава руська 19'90, Голеравське 12'70, Коростно 22'90, Кристонопіль 51'27, Скло 8'15, Смолин 9'95, Угерці мінерал. 18'20, Військо сян 5'95, Одрехова 16'90, Подемщина 5'34, Радруж 4'95, Угнів 9'95, Домашів 18'90, Кропивник ст. 10'54, Фельштин 6'25, Яворів 34'80, Чернилява 2'35, Ліщовате 11'90, Ждиня 4'95, Гладишів 12'48, Арламівська воля 3'05, Речичани 9'95, Павлокома 6'95, Скородне 7'95, Бахів 3'39, Самбір 23'42, Вязівниця 4'65, Тенетиска 4'95, Наконечне 9'95, Горинець 11'90, Яблониця р. 5'05, Сушиця рикова 9'95, Стрільбичі 4'95, Крехів 9'95, Межибрід 5'94, Ялин 8'95, Жовква 51'80, Хлиплі 9'95, Дорогошів вел. 4'45, Урож 5'95, Липа 10'90, Волощинова 7'11, Піддубці 6'45, Добровляни 9'95, Воля Якубова 9'95, Ольховець 3'45, Гирова 1'95, Люблинець 10'45, Спасів 4'95, Лішня 8'65, Дорожів 19'90, Ріпник 4'70, Телешниця сян. 12'40, Болестрашичі 8'95, Яжів новий 9'95, Головсько 11'54, Мишлятичі 5, Мацина 5, о. Ляльович 2, Маластів 20, Яворів мале перед. 7'95, Підгайчики 13'90, Балигород 11'40,

Волковия 11'40, Курилівка 4'95, Магерів 4'95, Дрогомишль 5'55, Бігалі 14'19, Міротин 6'95, Папортно 10'60, Бонарівка 19'90, Жабче муров. 5'10, Постолів 6'95, Бандрів 4'95, Галівка 16'24, Дзвиняч гор. 4'95, Топільниця 4'95, Трепча 2'30, Мохначка нижна 3.75, Ганчова 9'95, Береги 8'45, Журавці 9'95, Вислок нижний 9'95, Лівчиці 9'95, Ісаї 9'95, Улюч 9'95, Сянік 21'85, Добра 31'35, Малнівська воля 2'45, Белз 7'15, Тарнавка рим. 9'95, Вороблевичі 11'90, Ясениця сільна 4'95, Сілець 3'95, Ванівка 20'90, Стібно 15. Барич 12, Новий Санч 4'95, Шутків 9'95, Королик вол. 9'95, Пруси 8, Головецко дол. 5, Лісковате 10'30, Камінка нова 4'81, Медвежа 5'25, Рипяни 9'95, Макунів 13'50, Гломча 9'95, Майдан сінявський 4'95, Мокротин 42'80, Комарники 4'55, Ясель 3'55, Вислок вижний 3'05, Рава руська 9'95, Горянка 12'90, Чертеж 14'90, Пакість 6'95, Кліцко 7'95, Баниця 7'95, Сливниця 4'95, Красна 4'95, Порудно 4'95, Ракова 6'35, Унятичі 2'05, Рогізно 13'90, Яжів старий 9'95, Теплиці 9'45, Брунари вижні 9'59, Залокоть 4'95, Липовець любач. 6'40, Желдець 7'95, Терка 3'20, Шоломиничі 8'45, Забіре 12'08, Потелич 24'90, Букова 4'95, Тісна 4'60, Нове село кул. 2, Тирява сільна 20, Монастирець 4, Опака 10, Сосниця 5, Броніця 10, Корениця 5, Мацьковичі 9'30, Нагірці 3'50, Боднарка 8'15, Рибник 6'45, Міжинець 12'76, Лівча 5'95, Черхава 6'95, Дубно 13'90, Страшевичі 12'90, Піски 14'90, Опарівка 13'05, Белзець 1'95, Мшанець 2'95, Мриглод 1'95, Порохник 9'95, Костарівці 5'80, Млини 7'65, Заліська воля 4, Корчів 16'61, Ліски 14'10, Смереків 6'94, Нагуевичі 4'95, Посада рибот. 16'24, Крупець 4'95, Тучапи 12'90, Вірхомля 33'42, Тростянець 1'95, Білич долишний 2'58, Бересть 14'90, Волосате 9'33, Явірник 5'48, Салаші 5'44, Довжнів 4'95, Монастирець 13'90, Бутини 6'95, Мости великі 4'95, Жужель 5'25, Будинин 8'45, Середне велике 8'70, Лопушниця 6'95, Биків (Медицький) 7'95, Баличі 7'15, Устрики дол. 5'95, Токарня 4'95, Вороблячин 3'90, Нагачів 11'90, Полонна 16'08, Стронятин 9'95, Райське 7'95, Олещичі 9'95, Підбуж 7'95, Гнила 11'90, Звертів 5'45, Ременів 6'45, Городище 4'95, Острів радим. 3, Команьча 7'95, Баранчичі 4'95, Тершів 4'95, Шляхтова 9'95, Маковиско 25, Брусно 9'95, Осердів 5'95, Ульгівок 4'95, Конів 9'95, Негрибка 23'80, Мігова 7, Мокряни 5, Ольховець 14'90, Куличків 1'95, Тирява вол. 12'90, Тулиголови 3'47, Дубляни 5'95,

Ольшаниця 2'75, Корналовичі 5'10, Бобятин, 4'95, Яструбичі 4'95, Татаринів 4'95, Передільниця 4'95, Ніновичі 4'35, Нисмичі 4'95, Стрілки 4'95, Полнятичі 9'95, Загочеве 9'95. Лімна бірч. 12'40, Ліско 10'90, Криве ад Тісна 9'95, Смільна 4'95, Радимно 6'95, Ясінька масьова 9'95, Бенькова вишня 2'95, Зіболки 3'95, Ліщини 4'45, Горуцко 7'95, Явора 9'95, Диниска 13'58, Сілець белзкий 9'95, Дубецко 3'45, Гординя 14'90, Горожанна вел. 24'90, Праківці 5, Руда Монастирська 4'95, Мацошин 9'95, Березка балиг. 6'30, Березець 19'30, Хміль 1'95, Добряни 9'60, Фльоринка 1'95, Ліщава гірна 22'90, Радванці 6'45, Суха воля 9'95, Прилбичі 3'35, Буців 4'50, Грозьова бір. 5, Терло 3'20, Пискоровичі 4'95, Опільсько 24'90, Клоковичі 5, Загіре руд. 8'95, Чайковичі 7'95, Телешниця ошварова 11'40, Комарно 26'80, Болозва 9'95, Волиця 9'95, Білина вел. 5'15, Солинка 5'45, Грушів 4'95, Ваневичі 9'95, Святе 7'95, Військо добр. 15, Гусне вижне 13'90, Усте руське 4'70, Гвоздець, 5'45, Трійця 19'30, Гільче 5'30, Тарнава 13'40, Ременів 5'95, Махнів 6'20, Дроздовичі 3'95.

Х Р О Н І Қ А.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 6518. о. Винницький Роман — Вороблик корол.

Завідательства одержали:

Ч. 5493. о. Кулинич Степан — Вірко.

Ч. 5690. о. Шумило Ростислав — Будинин.

Ч. 6008. о. Пащак Михайло — Баниця.

Ч. 5441. о. Клачинський Антін — Воля цеклинська.

Ч. 5562. о. Горошко Михайло — Морохів.

Сотрудництва одержали:

Ч. 5242. о. Скавинський Петро — управв. Середниця.

Ч. 5644. о. Олійник Михайло — доїздж. Боратин.

Ч. 6033. о. Худик Володимир — Лежайськ.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 10. жовтня 1930.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

II. ЧАСТЬ.

о. Голинський Петро.

Католицька Акція

(Прикмети світського апостола: карність і послух єрархії, католицька солідарність. Обовязки священика).

5.

Льояльність і карність у відношенні до єрархії, послух настоятелям і провідникам організацій, почуття солідарности членів се прикмети, без котрих ніяк не обійтися світському апостолови. Католицька Акція впроваджує систематичну, організовану працю, а в організації солідарність і послух се начальні вимоги. Ставимо їх до кожного члена з окрема а тим більше домагаємось їх від тих, що мають другим вказати дорогу та загалови служити приміром. Доведена се в практиці річ, що організації живуть і розвиваються тільки тоді, коли згуртовані в них члени поступають солідарно, точно виконують доручення управи та відносяться з повним довірям до осіб, які стоять при кермі. Розуміють це гаразд противники християнства, які у своїх гуртках заводять прямо сліпу дисципліну. Гляньмо на комуністів або хочби наших радикалів, як строго судять вони своїх членів за виступи проти партійної карности й послуху. Коли якась організація розпадається або тільки животіє, то виною в тому майже з правила брак дисципліни та підчинення проводови.

К. Акція будує величне діло обнови всього в Христі між иншим також на дисципліні і карности католиків. Св. Отець Пій XI. в листі до Кардинала Сегура пише: „Тому що К. А. має власну природу і ціль і то стану при ріжнородности дїбр, повинна теж мати власну організацію злучену, порядкуючу та удержуючу в карности всі католицькі сили так, щоби кождий зі своєї сторони зберігав ціль праці й організації а рівночасно щоби всі уважали своїм ненарушним і святим обовязком бути послушними установленій Церковною Єрархією управи“.

Дисципліна католиків одначе не взорується на дисципліні й послузі людей ворожих таборів. Вона не є сліпа ані безоглядна але свідома, розумна і що найважнійше побудована на трівкій підвалині надприродного життя, на почуттю приналежности до містичного тіла Христа, св. Церкви. *Послух католика має бути чеснотою.*

Ясна річ, що чеснота не дається впровадити з гори, на приказ, але її треба плекати мозольним трудом і довгою працею, виховувати в ній дітвору дома і в школі, опісля старших у брацтвах, організаціях та при всякій нагоді підчеркувати єї потребу. Безперечно багато може зробити зразковий душпастир але далеко не все, бо звичайні середники душпастирської праці на те нині не вистарчають. Тут необхідна поміч відповідних організацій, які саме впроваджує Католицька Акція.

Щоби серед світських розбудити католицьку солідарність і духа підпорядкування церковним настоятелям, треба передовсім, щоби самі духовні служили їм в тім згляді добрим приміром. „Ніякий стан — пише Кардинал Бертрам у цитованім висше творі — не відчуває глибше потреби єдності і солідарности як саме католицький клир“ і подає як взір одного священика своєї дієцезії, який сказав йому раз таке: „Де тільки будеш мене потребувати для добра справи, можеш на мене числити, все одно, на якім місци мене поставиш, на провіднім, чи на підчиненім. Як говорив, так постував. Оце на мою думку шляхотний і внутрішньо католицький характер! Коли всі так будуть думати, Католицька Акція стане на властивім шляху. Такі католики зі щирою радістю споглядають на єпископський жезл як на символ єднання і солідарности“.

На потребу католицької солідарности та підпорядкування єрархії буде мусіла звернути головну увагу Кат. Акція у нас. Пересадне індивідуальне самостійництво а вслід за тим дух анархії це наче рак, який безпощадно зїдає наш живий суспільний організм у кожній ділянці збірного життя. Жалуються на те провідні верхи народу, навіть верховоди протикатолицьких таборів, хоч у них в тім згляді куди красше справа стоїть, як у католицьких угрупованнях. Всюди іде нарікання на упадок авторитету і недостачу дисципліни а рівночасно ріжними дорогами підривається основу всякого авторитету і дисципліни, валиться

тараном в авторитет ерархії. Засадничі противники роблять се свідомо і пляново а віруючі без усякого пляну наче під напором налогу. На щастє наші найменші виказують більше зрозуміння і доброї волі для католицької дисципліни як многі інтелігентні верхи, які причислюють себе до віруючих католиків.

Тут слід собі усвідомити, що серед наших обставин почуття послуху і здорової дисципліни дадуться осягнути тільки шляхом виховання. Належить повести виховну працю з цілою енергією в церкві, у брацтвах, в школі, організаціях й установах, загалом'всюди, де лиш випаде священикови стрічатись з вірними. Праця мусить бути плянова і послідовна. Вірним треба впоювати суть і потребу послуху та християнської карности як чесноти. Надівсе однак священник мусить служити світським живим приміром правдивого розуміння тих чеснот у відношенні до своїх церковних настоятелів. Широке поле до того знайде він у частих зносинах зі світськими інтелігентними співпрацюючи з ними в освітних, економічних чи інших установах та організаціях. Як священник так світський апостол мусять служити загалови вірних зразковим приміром католицької солідарности і підчинення ерархії. Без того Католицька Акція не зможе успішно розвинути своєї діяльности ані тим менше осягнути своєї остаточної мети.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 7286. — Подяка Впр. ОО. Крилошанам Візитаторам, ОО. Деканам, Душпастирям і вірним.

Як кожного року, так і сего Наші Відпоручники Впр. ОО. Крилошани Візитатори, звиділи в Нашім імені велику частину Нашої Епархії, а з їх звітів Ми довідалися, як загально щиро, часом серед нечуваних противностей, працює Наше Всч. Духовенство в церкві і школі та всюди, де лиш сягає його вплив.

Ми дізналися також, як численно та з яким одушевленням спішили вірні на привітання Наших Заступників, як торжественно їх приймали при святочно прибраних брамах тріумфальних, або гарно уквітчених церковних дверях, як подекуди сердечно їх супроводжали своїми кінними бандеріями, зазначуючи при сім, що в сей спосіб хотять зложити пошану свому Епископови і виявити своє привязання і любов до него.

В церквах заносили Всч. ОО. Духовні і численно зібрані вірні разом з Впр. ОО. Візитаторами горячі молитви до Всевишнього за св. Отця Папу Римського, за Нас і за потреби нашої Епархії.

Многі вірні користали з сего благодатного часу пере-прошуючи Бога у св. сповідях і приймаючи Його у св. Причастю.

І шкільна молодь брала живу участь при привітанню разом з Вп. Учительством силючи квіти або передаючи гарні китиці при сердечних словах привітання та веселячи ОО. Візитаторів гарними відповідями підчас катехизацій.

Відомість о сім наповняє Наше серце щирою радістю, і тому сею дорогою висказуємо щирю подяку Впр. ОО. Візитаторам за їх повні посвяти труди при візитаціях, Всеч. ОО. Деканам і Всч. Духовенству за ревну працю, а всім вірним і ОО. Духовним, за щире привязанне і любов та за молитви, які заносили за Нас до Господа Бога.

І на будуче просимо всіх: І серед найтажших трудностей кріпко держіться св. католицької віри, сильно стійте при св. католицькій Церкві, що одинока може запевнити нам вічне спасення, вірно заховуйте Божі заповіді, бо лишень в сей спосіб забезпечите собі і дочасне і вічне щастє.

Не уставаймо у наших молитвах за Святійшого Вітця Папу Римського, — молимся одні за других і просім, щоби Господь милосерний кріпив нас усіх своєю ласкою і помічу у всіх потребах наших а особливо в нинішніх тяжких часах, які переживаємо.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа нехай буде зі всіми Вами.

В Перемишлі дня 8. листопада 1930.

† ЙОСАФАТ, Епп.

Зміст сего письма належить подати до відома вірних у найблизшу неділю по одержанню сего числа Епарх. Відомостей.

Ч. 7008. — В справі Празника св. Священомученика Йосафата.

Сегорічний Празник св. Священомученика Йосафата переноситься на неділю д. 30. листопада с. р.

Перед Празником належить всюди відправити тридневницю, а всюди, де лишень це можна зробити девятницю, се є: кожного дня відспівати молебен до св. Йосафата, (де би було більше число вірних, з виставленням Найсв. Тайн) виголосити коротку проповідь і відспівати суплікацію.

В сам день Празника с. є. в неділю 30. листопада належить відправити торжественну Службу Божу в честь св. Священомученика Йосафата, а в належито приготованій проповіді поставити св. Йосафата як взір привязання до св. католицької Церкви і Її Голови, Христового Намісника на землі.

По Службі Божій належить відспівати »Тебе Бога хвалим« і уділити благословення Найсв. Тайнами.

В неділю перед Празником заохотять Всч. ОО. Душпастирі вірних, щоби численно приступали до св. Тайн.

Ч. 7287. — Фонд підмоги Церквам при То-ві „Епархіяльна Поміч“.

Звертаючи увагу на випечатану в другій части нинішних «Епархіяльних Відомостей» відозву VII-ої секції (підмоги Церквам) при Товаристві »Епархіяльна Поміч« в Перемишлі, Епп. Ординаріят поручає Всеч. ОО. Парохам, Завідателям і самос. Сотрудникам доложити всіх зусиль, щоби цей поклик священничого товариства в справі утворення і постійного скріплювання під нинішну пору так необхідного фонду підмоги Церквам знайшов повну прихильність і зрозуміння серед широкого загалу вірних.

З окрема поручається на будуче два рази до року се є в день Празника Св. Отця Николая 19. грудня і Благовіщення Пресв. Богородиці 7. квітня відправити Акафіст після Служби Божої а зібрані при тій нагоді сладки відослати до Епп. Консистерії з допискою »на фонд підмоги Церквам“.

Х Р О Н І Қ А.

Іменовання.

Ч. 6633. о. Чичула Іван, парох в Буковій деканом Старосільським.

Канонічну інституцію одержали:

- Ч. 6641. о. Шпиталь Іван — Стрільбичі.
 Ч. 6642. о. Гарбовський Николай — Пруси.
 Ч. 7093. о. Мухнацький Яків — Мокротин.
 Ч. 6700. о. Ковальчик Михайло — Одрехова.

Завідательства одержали:

- Ч. 6009. о. Бень Василь — Тиханя.
 Ч. 5750. о. Горницький Володимир, доїздж. — Білич
 горішний.
 Ч. 6240. о. Сивак Григорій — Сурахів.
 Ч. 6431. о. Качмар Стефан — Воютичі.
 Ч. 6225. о. Городецький Іван — Горбачі.
 Ч. 6905. о. Кебуз Іван — Бахір.
 Ч. 5960. о. Масляник Франц — Ізби.
 Ч. 6518. о. Качмар Дмитро — Віжомля.

Сотрудництва одержали:

- Ч. 5959. о. Заяць Михайло — сотр. в Ярославі.
 Ч. 6557. о. Крайчик Омелян — сам. сотр. в Тершові.
 Ч. 6704. о. Тріска Йосиф — сам. сотр. в Сушиці риковій.

З гр. кат. Еп. Консистерії.

Перемишль, дня 10. листопада 1930.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Епп.

II. ЧАСТЬ.

СЛУЖБА БОЖА

НАЙБЛИЩЕ ПРИГОТОВАННЯ ДО ОСВЯЧЕННЯ.

Первовзором св. Служби Божої є Тайна Вечера зі своїм освяченням, якого довершиві сам Божий Архієрей, Христос. В укритій закутині сал Тайної вечері находимо жерело нашої небесної, світом потрясаючої, священничої влади, яку дав нам Христос словами „Сіє творите во мое воспоминаніє“. Там всьо боже, всьо поклоняєме. Божа всевідучість добачила світлицю а Боже Провидіння приготвило трапезу. Горяче бажання з груди Богочоловіка хвилювало таїнственно в світлиці: »желанієм возжеліх ясти с вами пасху«. Безконечна любов перебувала між першими семінаристами, які за кілька хвиль мали стати учасниками Божої любови і всемогучости.

Обставини степенували вид воплощеної Божої Любови. Зі зворушаючою короткістю малює св. Павло ситуацію: »В ноц в нюже предаєшеса«, а наша св. Літургія для яркйшого контрасту Богочоловічої любови на темнім тлі людської злости додає „паче сам себе предаяше“. Якже гарна тема до розважання!

В непонятій спосіб дав Ісус найбільший доказ своєї любови в ночі найбільше сліпої ненависти. Щож більше можна сказати про се як св. Павло? що більше додати, як се що зробила наша св. Літургія? Хиба в німій адорації і подиві перейти попри сю хвилю невимовної традиції!

Ся вічно памятна година любови Спасителя, якже прикрою, гіркою була вона Йому! Там сидить Його зрадник. Повні любови натяки, виразні вказування не можуть зворушити семінарста — зрадника. Неспокійний, сумний погляд Учителя не проникає в закаменіле, захланне, сребролюбиве серце. Жахливі слова, „Єдин от вас предасть мя“, „ти рекл еси“ не сокрушають його, не повалюють на землю. »Вниде в онь сатана«, — який жене його з кімнати. Години скорботи находять на душу Спасителя,

а скорботи »даже до смерти«. »В ноц в нюже предаеше ся — паче же сам себе предаеше за міра живот«.

Бачить Спаситель перед собою чашу — небавом поподасться йому чашу страстей таку гірку, що буде мусів кликати: »Аще возможно да мимоїдет от мене чаша сія...« Глядить на учеників, небавом вони його опустять а він буде і найубощий в любов на землі »Вси мя оставите єдиного«. Ще молиться до Отця небесного »нісм єдин, яко Отец мой со мною єсть«. Але завтра почувєся полишений і Отцем небесним. »Ілі, Ілі, ліма савахтані! Пересякла кровією земля Гетесмані, Його кровава процесія вулицями міста стоїть перед його всевідучими очима в нагій дійсности, ціла голгофтська гора давить його душу своїм тягарем. »Прискорбна душа моя даже до смерти«. Бо се ніч в якій »година і область темная« його ворогів побіджає. — »В ноц в нюже предаешєся...«

А на сім жахливо темнім тлі видніє мила поява Спасителя. Се ніч любови. Він має ще сказати слово, яке лиш він може сказати, слово всемогучої любови. Завіщання хоче Він лишити Своім питомцям — вихованкам на кінець їх семінарицького часу проби і науки. А в сім завіщанню мають вони дістати те все, чим Він був для них, його Самого, і всьо Його, Його Любов. — „Таже сам себе предаеше за міра живот«. Цілу ніч свого надлюдського страдання, жалю задля зради, сорому бичовання, тортур терневого вінця, мучеництва, Хресної Дороги, годин Великої Пятниці, ціле викровавлення Його Богочоловічого Тіла, те все збирає разом, щоби представити під заслоною Божого Таїнства під видами хліба і вина.

Всі роди найбільш кровавих примирень, які коли бачив Ізраїль, всі примирні жертви, які започаткував Мелхиседек, зникли і затопились в сій одній жертві, яку він приніс під так лагідними видами, а яка що до сути була совершенно рівною кровавій жертві слідуячого дня. »Паче себе предаеше...«

Сила сеї любови проломилла границі теперішности. »До скончанія віка« — без міри і границь — Ісус возлюбль своя суцїя в мірі до конца возлюби їх«. Сею безграничною силою Божої Любови хоче Він обняти в сій хвилі весь грядучий час, всю дочасність світа, всі грядучі покоління.

»Себе предаєше за міра животу. Він встав. У Його сіяючій руці заблестів вид Божого хліба, почулись таїнственні слова: »Сіє єсть тіло моє за ви ломимое«. Відтак піднеслась чаша перед очима зі зачудовання припавших на коліна учеників і розляглось мелянхолійною мельодією: »Сіє єсть кров моя новаго завіта...«.

Могучі слова, що продерли світ і його будучність, вийшли з Божих уст і запали глибоко в серця апостольських алюмнів. »Сіє творите в моє wspomинаніє«. В тишині великої, переломової хвилі, стрічі старого з новим Завітом, вони замкнули сі слова в своїх душах.

Вони від тепер стали священиками, бо мають жертву; небесними священиками зі земною людською природою. Дістали жертву, в якій їх розум і любов мусіли губитись. Жертву якою могли спасти світ, яка їх священодійство виносила понад власть ангелів. Жертву, що була більша як життя, як їх любов, як світ і гріх, жертву якою був їх сам Божий Учитель.

З німою вдякою, під зітхнення адоруючої любови взяли вони, убогі і простенькі духом, на себе священство з його безграничною жертвою. А від сеї години Божа любов і мудрість кличе все нові вибрані громади в святилище, які дістають ту саму власть, що перші священики в ніч зради. — »В ноц в нюже предаєшєся паче сам себе предаєше за міра живот«.

Господи, Ти і мене покликав. »Милости Твоя во вік воспую«. Мені, що так мало і так лихо вмію жертвувати, даєш Свою безмірну жертву в руки. Мойому убогому розумови повіряєш найглибшу Тайну Землі. — Мому убогому в любов серцю даєш на власність найбільшу жертву любови. — Ти не відкинув своїх убогих учеників, не відкинь і мене, що важуся перед Тобою стати і бути Твоїм жрецем — Твоєю святою жертвою хочу виповняти Твої найсвятійші наміри, жертвувати їй »за міра живот« примирювати небо з грішним людським родом, приносити їй »во оставленіє гріхов«, струї Твоєї ласки спрямовувати на голови Твого народу, здобувати світ для Твоєї любови. — Не дай Господи, щоби я з власної вини котрого дня мав занедбати принести сю жертву, не отворити так могучого жерела освячення себе, мені повірених душ і цілого світа.

— Щоденно нехай благовістить дзвін парохіянам, що »отсе Спаситель наш приноситься за міра живот« руками Свого Слуги.

Католицька Акція

(К. А. проповідує максимальний католицизм, обовязки священників, середники
образовання світських апостолів).

6.

Обнова родини і суспільности може довершитися тільки на засадах чистої і повної науки Христа. Маємо проповідати Христа розп'ятого, такого, яким Він явився в плоти, якого передали евангелія, чисту Його Правду в цілій повноті краси і строгости вимог нагорної проповіді. Не вільно нікому самовільно ослаблювати постулатів евангельських ані представляти чогось легким, що належить до важних абовязків ані штучно достроювати їх до вимог життя. Навпаки: К. А. велить нам проповідати максимальний католицизм як засаду, до котрої належить примінити практику життя, а рівночасно поборювати всякі мінімальні програми католицькі, як неясні, нежиттєві, присуджені скорше чи пізніше на загибіль. Проти нас стоїть одинокий гідний отвертої борби ворог, максималізм ложі і зла, виразний і викінчений до подробиць, це більшовицький комунізм. Кінцева борба розіграється між тими двома таборами, бо тільки вони проголосили виразні програми і виставили ясні прапори.

»Велике завдання — пише о. Адамський в книжці „Акція katolicka a duchowieństwo“ — вкладає Церква на нас священників. Бажаючи йому відповісти будемо мусіли часто застановлятися над тою великою думкою Церкви, щоби її зрозуміти в цілій повні й чистоті та до глибини нею перенятися. Коли Церква від світських вимагає, щоби вони серед своїх обовязків на першому місці поставили справу католицизму а все проче на другому місці, то тим більше має Церква право домагатись від нас, щоби ми були важливими представниками католицької справи і цю справу вважали нашим першим життєвим питанням полишаючи всі інші хочби найшляхотніші справи на другім місці.

І треба буде провирити свою душу, чи, коли ставитимемо Христові постулати безоглядно на першому місці, не

зродиться на дні душі обави, що може так понятій католицизм мігби принести шкоду нашій нації чи патріотизмови, інтересам особистим або близьких нам верств, чи не зродиться в нашій душі закид, що консеквентний католицизм є нежиттєвий і непрактичний. Такі думки свідчилиби, що в нашій душі кружляють заразки суб'єктивізму, що немає ще в ній повної і глибокої віри в те, що Христова дорога є абсолютно правдива і найлучша, що католицизм не може ніколи потягнути за собою лихих наслідків ані нанести дійсної кривди якійнебудь добрій справі.

Серед таких розважань піддамо може поважній ревізії нашу практичну душпастирську ціль, се є рівень, до якого ми бажали довести всіх наших парохіян, тип католика, до якого достроюємо наші проповіді, науки в сповідальниці, наші виклади у брацтвах і стоварищеннях і переконаємося, що дотепер за низько ставили ми ідеал католика перед очі наших вірних. Ми може помилялися у сподіваннях, що ставляючи умірковані домагання, лекше заохотимо вірних, щоби до них стреміли, ніж колиб ми їм ставили перед очі високий, недостижимий ідеал Христа. Зовсім певно дійдемо до висновку, що чим висше будемо ставити вірним перед очі ідеал католика, тим більше шляхотних душ одушевиться ним».

Католицька Акція стремить до того, щоби піднести рівень надприродного життя на можливо найвисший щабель. В нинішніх часах можливо се досягнути тільки шляхом збірної організованої праці, яку повелиби повні шляхотного запалу, високо ідейні міряни — апостоли. Життя, розвій і успіх праць організацій, установ і гуртків Кат. Акції залежатиме від повних посвяти світських одиниць. Завданням духовенства є вишукати потрібних для апостольської праці людей, вишколити їх, вляти в них духа апостольської ревности і поставити на належну висоту, щоби могли як слід відповісти вимогам хвилі.

Якже повести працю над вихованням світських апостолів, тих перших піонерів К. Акції? Чи вистане тут звичайна душпастирська праця священика? На се відповідь: Душпастирська праця має на меті виховати маси парохіян та заспокоювати їхні душевні потреби. Для вироблення активних борців в розумінні К. Акції нормальна праця хочби найревнішого душпастиря не в силі дати більше

як вселюдна школа для загального образования. Тут необхідні спеціальні методи і засоби праці. Кандидатів на будучих апостолів К. Акції належить глядати передовсім в Церковних Брацтвах і Марійських Дружинах, бо в них гуртуються найкрасші сили парохії, що ревнують о Божу славу і спасення власних душ і віддають Богу більше над те, до чого обов'язані. Серед них знайдуться одиниці, яким замало працювати надвласним досконаленням, а які радо жертвують свій труд і талан, на те щоби других позискати для Христа. Ось кандидати на будучих мірян — апостолів. Душпастир повинен звернути на них особлившу увагу, навязати з ними тіснійший контакт, давати відповідну літературу і пресу, служити радою і заохотою і так підготовляти до високого звання.

Дальше школення апостолів поведе дієцезальна управа Католицької Акції, яка буде організувати для них окремі кількодневні курси в осідку дієцезії чи в яким більшим місті, спільні зїзди, наради а наконець замкнені реколекції. На курсах заізнаються вони з теперішнім станом і потребами Церкви з методами і засобами новочасної організаційної праці, почують багато здорових рад і вказівок досвідних людей, пізнають десятки ідейних людей, увійдуть в тіснійші звязки з ними і з управою. Бзаїмна лучність людей одушевлених для спільної ідеї скріпить в них духа посвяти, додасть відваги і самопевности у прилюдних виступах, розбудить дрімучі дотепер сили, заіріє до жертвенної праці для добра справи. Такі курси повинні бути уряджуванні окремо для провідників організацій К. Акції, окремо для діячів спеціальних католицьких установ суспільно-харитативного характеру, для організацій слуг, ремісників, робітників і можуть тревати залежно від обставин і потреб кілька днів, тиждень і більше. Провідники організацій висшого степеня (центральных) та інструктори повинні відбути спеціальні висші курси суспільних наук. Такі курси уряджує одинока в Польщі „Katolicka szkoła społeczna“ в Познані, яка випускає кожного року десятки фахово вишколених в ділянці організаційної праці католицьких працівників.

Система праці новочасних організацій є так скомплікована, що без фахово вишколених робітників в ній ніяк не обійтися. Головож організації Католицької

Акції так низшого як і висшого степеня повинні бути зразково ведені під кожним зглядом, щоби не наразитися на закид відсталости, і нежиттєспосібности з боку противників і не зражувати собі прихильних людей. Наша засада повинна бути: Не розпочинати праці, якщо нема надії на успіх; не основувати організації К. Акції там, де нема виглядів на нормальний її розвій.

Згадатиб ще про одну важну річ: курси для духовенства. Річ се ясна понад усякий сумнів, що священники повинні перші зазнайомитися з цілями, методами праці й організацією Католицької Акції, бо без того справа нерушить ні кроком з місця. На курсах для дієцезальних провідників К. Акції в марті б. р. в Познані сказав був один з прелегентів, що найтяжша річ є здобути для справ К. Акції священників, але коли їх позискати, то половина праці готова. Колиб до того зважити наші обставини, то можна сказати сміло, що розвій праць К. А. у нас залежатиме в трьох четвертих від того, як займуться тим священники. Потрібні в тій ділянці відомости можуть вони присвоїти собі студіюючи уважно відповідні енцикліки, листи і вискази Св. Вітця як і цілу богату вже нині літературу про К. Акцію. Впрочім будуть для них міродайні зарядження і вказівки Єпископа-Ординарія. Однак з уваги на те, що ходить о справу скомпліковану, що дотична література, хоч богата, не всегда ясно формулує суть К. Акції, як рівнож з уваги на розбіжність у поглядах на ролю священників, заходить потреба уряджувати окремі курси для священників, бодай для вибраних з кожного деканату. Позатим окремі священники інструктори з рамени дієцезальної управи К. А. будуть виголошувати відповідні реферати на деканальних зборах, щоби так познакомити ціле духовенство з ідеєю К. Акції та устійнити поняття і погляди. Решту доповнять інструкції дієцезальної управи, зарядження, інформаційні листки, комунікати, преса і ев. особисті ради і вказівки дієцезального директора К. А.

Лишається до обговорення ще один найважнійший з усіх дотепер вичислених і найбільш могутній середник школення світських апостолів а то замкнені реколекції. Вони мають бути короною виховної праці і її завершенням. Курси, література, преса дадуть потрібне фахове знання, зате реколекції роздують вогонь

святого запалу до апостольського діла, розбудять духа по-жертви в службі високій ідеї, додадуть сил до праці і побороення труднощів. Підчас коли курси можуть бути в крайній потребі заступлені літературою і вислуханням рефератів на місцях, то реколекції не дадуться заступити нічим. К. Акція як апостольство здобуває світ для Христа без реколекційного руху є нині не до подумання. В недавно проголошений енцикліці „Mens nostra“ вказує Св. Отець Пій XI. на духовні вправи як на наймогутнійший середник образования світських апостолів і закликає духовенство до пропаговання реколекційного руху. К. Акція вважає єдино доцільними замкнені реколекції в окремих домах зі захованням відповідного порядку, бо тільки тоді можуть вони стати школою для образования духа апостольства. В практиці тішаються найбільшим успіхом реколекції станові се є уділювані окремо для молоді, старих, інтелігентів, ремісників, слуг, робітників. Справа урядження духовних вправ, приміщення учасників, особа духовного провідника і др. належать до дієцезальної управи К. Акції. В загалі належить стреміти до того, щоби якнайширші круги вірних а в першу чергу всі згуртовані в організаціях К. Акції члени користали з благодатного впливу стислих реколекцій. Нині, де звичайні засоби душпастирювання не вистарчають на те, щоби загал вірних вдержати на висоті християнського життя, духовні вправи стають потребою хвилі. Католики західних народів завдячують обнову релігійного життя, розквіт численних установ і скріплення своїх позицій одиноко реколекційному рухови, який вже обняв широкі маси робітництва. Тимто і треба пояснити, що в Голляндії на два і пів міліона католиків є аж дванайцять окремих реколекційних домів.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Римська Курія і розводіві процеси. — Відомий історик Церкви о. Yves de la Brière оголосив недавно в французькiм місячнику „Etudes“ статтю про становишко Римської Курії до супружних, розводових процесів. Автор опирається

на офіційних даних в „Acta Apostolicae Sedis“ про присуди Роти римської в подружних справах за рік 1929. Найвищий ватиканський трибунал розглядав 58 таких справ; з того числа було признаних неважними значить недійсними тільки, 20. подруж а решту признано як важні. Подібні справи розглядаються трибуналом незвичайно обережно і совісно так, що всякі закиди ворогів Церкви, начеб богачі за гроші одержували легко розводи, є безосновні і кривдячі. Більше як половина таких процесів в минулім році велася зовсім безплатно, так як незасібні люди одержавши свідоцтво убогости від свого єпископа можуть вести процес без всяких коштів і безплатно одержують адвоката в Римі. В данім випадку на 30. оплачених процесів тільки вісім покінчилося ствердженням неважності подружжа а на 28 безплатних процесів дванайцять подруж признано неважними.

Католицька Акція і досконалення священика. О. Іван Меслер, редактор часопису „Sanctificatio nostra“ доказує в одній статті (1930. Ч. X) що Католицька Акція є для священика криницею численних спонук і засобів до самоосвячення. Автор звертає особливу увагу на примір світських людей, з якими саме священик дуже часто стрічається в Католицькій Акції. Ревність для Божої справи і спасення душ, дух жертвенности в апостольській праці, щира побожність, стремління до досконалости у світських стають для священика джерелом і заохотою до тим усильнішій праці над самим собою в стремлінню до звершености. Однак тут мусить закинути всяку горду думку, начеб він як священик, що розпоряджує особливими середниками ласки і більше чим другі покликаний до звершености, не потребував вчитись від тих, над котрими працює в душпастирстві. Апостольський дух мірян, їхня посвята для Бога, героїчна чеснота, і самовідречення розбуджують з необхідністю щирий подив у священика і можуть стати вельми хосенними для його самодосконалення. Католицька Акція змінить взаїмовідношення духовенства і світських і забезпечить загальному священству (вірних) таке місце в Церкві, яке йому належится з конечности, в ціли сповнення завдань Церкви під сучасну хвилю. На тім загальнім священстві (вірних) буде опиратись єрархічне свя-

щенство і таким чином вплине нове джерело самодосконалення для священика в Католицькій Акції.

Христові Намісники і світовий мир. Після закінчення серії відчитів о. de la Brière про Папство сказав протестант, директор висших міжнародних студій в Женеві William Rappart: »Сьогодні є папський Рим в наших очах могутнім і поважаним союзником в обсягу необхідних завдань міжнародного замирення, яких осередком стала Женева«.

І справді папський Рим посідає засади, на котрих можна оперти світовий мир, бо Папа є Намісником Христа-Царя на землі. Заслуги Палів для ідеї міжнародного мира повинні бути постійно пригадувані. Лев XIII. звертався до поодиноких держав і до цілого світа та гірко жалувався на важкий стан збройного мира, який не був нічим іншим як безнастанним зазивом до війни. Він теж згадував про „горячку зброєнь“ і завзивав народи, щоби прийняли засаду посередництва й арбітражу в міжнародних спорах. Вже тоді уживав він назви „Societas Nationum“ (Ліга Націй). Пій X здоровив Карнеджія з нагоди його мирової фундації, підчеркуючи, що кождий християнин повинен завсіди тямити, що є »сином« Царя Мира, Христа. Коли вже на смертній постелі просили його, щоби благословив військо, що відходило на фронт, він сказав: »Ні! Я благословлю мирови!« Венедикт XV вистосував в серпні 1917. року славу мирову відозву до світа. Вона обнімала програму Ліги Націй.

Пій XI. пригадуючи слова Льва XIII. про »оружний мир« осуджує всякий непогамований націоналізм, що опирається на поганським поминанні любови вітчизни, і домагається від вірних, щоби в міру сил давали Лідзі Націй моральне попертя.

Чим є людська мудрість без Христа. — На вступі до другого, жовтневого числа часопису „Die Zeit“ виказує відомий педагог Ферстер, »чим є людська думка без Христа«.

На хорі катедри в Регенсбургу стоять проти себе статуї св. Магдалини, того символу людської душі, яка з нужди і бруду виривається до вічного щастя, і Христа, який вказує на рану в своїм боці. Зазначуючи, що зіставлення тих статуй усвідомлює глядачеві цілу висшість

християнства над усяку мудрість світа, автор додає, що ніякий філософ, ніякий мудрець не промовить ніколи так до душі, як промовляє Хрест. Оборонцям людської мудрости видається, що їх знання є чимсь взнеслішим як простота Хреста. Не прочувають вони, що в тій простоті живе безконечно більша сила духа як в усіх великих творах думки. В кождім слові Христа є перепрацьоване ціле життя а безмірне число явищ спроваджується до їхніх найглибших причин.

»Само життя і сама думка не дають ключа до пізнання. Тому в кождім слові Євангелія міститься без порівняння більше духового перетворення життєвої дійсности як у всіх весь світ обнимаючих системах філософії і тому теж вглиблення в Євангеліє разом з величезною послідовністю усіх його осудів і взорів є далеко ліпшою школою льогіки, як усі філософічні підручники світа. Чи могутні дедукції середньовікової схолястики не походили зі взнеслого означення життєвої дороги Христа і з вірности аж до смерти, що жевріла в Апостолах, мучениках і святих? Чим є думка без Христа, чим льогіка без Голготи? Вічним ставанням і блуканням, безнастанним збочуванням зі шляху і пригнетенням або отупілим і чужим для життя відвертанням від безвартісного плутання і ворожої людині глупоти!

Ніколи Марія Магдалина не витягне рук до філософії — життєздатна душа знає свого Спасителя; і чим більше якась душа дозріла до правдивого думання, тим більш безмилосерно проникає зором порожну зарозумілість всякої духовости, що уважає себе висшою від науки Хреста, замість їй служити і впасти перед нею навколішки«.

В І Д О З В А.

Підписана Управа VII. Секції П. Е. П. підмоги Церков, звертається отсим до Всеч. Духовенства в дуже важній, актуальній і пекучій справі, а саме створення сталого фонду для підмоги церков. Ся справа була предметом живої дискусії на конференції Всеч. Духов. 25. лютого 1930 р.,

на якій присутних 85 членів з 42 деканатів нашої Епархії узнали одногосно потребу створення такого фонду і ухвалили перевести акцію в тім напрямі по деканатах. Спосіб переведення в життє сего фонду мусить опертися на засаді самопомочи. Як Всеч. Духовенство створило фонд позичковий і похоронний, щоби нести поміч собі і своїм найблизшим, таксамо на потреби церков мусять зложити фонд підмог — самі церкви.

Потребу такого фонду бачить кождей. Майже в кождей парохії є ріжні потреби церковні нераз злучені з більшими видатками, на які саму церков не стати і конче треба їй помогти, чи то підмогою, чи зворотною позичкою. Надто є у нас місцевости, де заходить нагла потреба будови церков, які як крайно бідні не в силі спромогтися на таку будову.

Розходиться о се, щоби каждая матерна церква платила сталу вкладку на рік по 6 зол. а дочерна по 3 зол., а з сих вкладок Еписк. Ординаріят створить при П. Е. П. спеціальний сталий фонд виключно на підмогу церков. Сей фонд буде міг збільшуватися иншими добровільними датками і жертвами на сю ціль.

Щоби повести акцію підмоги церков, впроваджується в життє VII. секція, яка зачинає свою діяльність і звертається отсим закликом до всіх Вс. Отців складати вкладки добровільні і датки на фонд підмоги церков.

Щоби оминути кошта пересилки, Управа Секції за дозволеннем Преосв. Еписк. Ординаріяту просить, щоби Вс. ОО. дозволили собі стягнути висше згадану квоту з місячної дотації, котру то квоту інтересовані поберуть собі з церковної скарбони дотичної парохії.

Всякі инші датки на сю ціль, проситься пересилати на адресу Канцелярії Еписк. Консисторії.

За Управу VII. Секції П. Е. П.

о. Др. Решетило
провідник.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 7697. — В справі сегорічного Празника Непорочного Зачаття Божої Матери.

Як що року так і сего належить як найторжественнійше обходити Празник Непорочного Зачаття Божої Матери.

В сій ціли поручаємо всім Всч. ОО. Душпастирям, щоби:

1. заохотили всіх вірних до прийняття св. Тайн в день празника;

2. приготувити вірних на се торжество девятидневним або принайменше тридневним богослуженням в честь Непорочної Богоматери;

3. в сам день Празника торжественно посвятили Пренепорочній свої парохії, по низше заподаному взорі. Всч. оо. Катехити заохотять до участі в сих торжествах шкільну молодь.

А К Т

посвяти Непорочному Зачаттю Божої Матери.

»Я хоч недостойний називатися Твоїм слугою, бажаючи однак по можности віддати Тобі, Пресвята, Пренепорочно Зачата Діво, як найбільшу честь і славу, вибираю Тебе за особливійшу Покровительку парохію (епархії) мені повіреної, і всіх моїх вірних. В присутности Твого Обручника святого Йосифа і Ангелів

хоронителів сеї парохії (епархії), (посвячую Тобі всі міста і села нашого краю і всіх людей, що в них живуть,) посвячую Тобі всі родини, їх хати і доміства з добутком і майном, і через найсв. Кров Твого Сина, котру за нас проляв, благаю Тебе Пресвятая, прийми нас за Твої діти, будь нам Матірю, Заступницею, Покровителькою, Владичицею, і уприси Всемилюстива, всім нам ласку у Бога, щоби ми в ділах, словах і гадках стереглися всього, що може не подобатися Богу і Тобі, наша Мати; благослови наш нарід, виеднай йому у Твого Сина, щоби завсіди кріпко держався св. католицької віри, заховував Божий закон та вірно і витревало величав Твоє Пренепорочне Зачаття. Амінь.

За всіх молиш ся Предобра, що прибігають з вірою під могучий Твій покров; бо ми грішні не маємо перед Богом иншого спасення в бідах і безнастаннім горю. Тяжке носимо бремя гріхів, Мати Вишнього Бога, тому до Тебе припадаємо, спасай від всякого нещастя Твоїх слуг.

Не маємо иншої помочи, не маємо иншої надії крім Тебе, Пречиста Діво! Ти нам поможи, на Тебе надіємося і Тобою хвалимося, бо ми Твої слуги, не відкидай нас! Амінь«.

Ч. 7696. — Вказівки для ОО. Душпастирів на випадок редукції нормального числа годин релігії в школі.

В останніх часах приходять до Еп. Ординаріату масові жалоби від парохіяльних урядів на зменшування Радами шкільними повітовими числа годин науки релігії в поодиноких школах в супереч розпорядкови Міністра В. і О. з дня 9. грудня 1926 (гл. Епарх. Відом. Ч. II за рік 1927. стор. 32. Епп. Ординаріат інтервенював у відомих йому випадках будь посередно через своїх ОО. Відпоручників в Радах шкільних повітових, будь безпосередно в Кураторії.

В ціли управильнення того рода справ на будуче зволять Всеч. Огні придержуватись оцих норм:

1) У кождім випадку зменшення числа годин науки релігії в школі всупереч обовязуючим приписам мають ОО. Душпастирі віднести безпосередно до дотичного Ордин. Відпоручника до Ради шкільної повітової, подаючи

йому рівночасно точні дати що до числа годин, скількості дівтори, характеру школи і т. п. Щойно колиб інтервенція Орд. Відпоручника в Раді шкільній згл. в Інспектораті не віднесла бажаного успіху, треба предложити справу негайно Епп. Ординаріятови. (Гл. тут. розпорядок Ч. 3923/28 випечат. в Епарх. Відомостях за липень 1928).

2) Дбаючи передовсім про релігійно-моральне виховання дівтори, повинні ОО. Душпастирі — як що на це дозволяють шкільні відносини — уділяти дальше науку релігії в нормальнім вимірі годин, хочби не всі години були ремунеровані, а в справі евент. перешкоди в тім згляді удаватися до дотичних Орд. Відпоручників до Рад шкільних як під точкою 1.)

3) Всякі претенсії що до винагороди за науку релігії в нормальнім вимірі годин винні інтересовані Отці звертати безпосередно до Рад шкільних повітових згл. також за посередництвом Орд. Відпоручників, які опісля на випадок неуспіху власних заходів і тільки в оправданих випадках передадуть справу Епп. Ординаріятови.

Ч. 6971. — Провірення вартости вінкульованих книжок вкладкових.

Передвоєнні капітали призначені на ціли церков, парох. ерекцій, богослужбових фундацій і т. п., наміщені з застереженням Еп. Консисторією на щадничі книжочки в короновій і марковій валютах, представляють тепер змінену і дуже дрібну вартість в валюті золотого.

Заходить длятого потреба провирити дійсний стан вартости вінкульованих щадничих книжочок, спростувати записники в інвентарях парохіяльних та евентуально предприняти відповідні розпорядки щодо управильнення цілий, для яких поодинокі книжочки вкладкові мали служити.

Для переведення тої чинности Еписк. Консисторія поручає:

1) Кождий Всеч. о. парох, завідатель та самостійний сотрудник має через свій Уряд деканальний предложити тут чимскорше всі в своїй парохії чи експозитурі находячіся вінкульовані книжочки вкладкові в валютах короновій і марковій враз з виказом книжочок, окремим для кожної віддільної Щадниці. Виказ має обнимати рубрики: Число порядкове, число книжочки вкладкової,

назву на яку є виставлена книжочка, квоту наміщену і дату та число вінкуляції.

Це візвання не дотичить книжочок вкладкових о валютах золотій і долярівій.

Якщо книжочки вкладкові Української Щадниці суть віддані до єї депозиту, належить тут предложити квіт депозитовий.

Як парохія зовсім не посідає ніякої такої вінкульованої книжочки вкладкової, належить о тім рівнож тут повідомити.

У случаї як яка книжочка вінкульована затратилася, належить окремим письмом тут донести.

2) Всеч. Отці Декани припилюють чимскорійше виконанне цього поручення і надісланні з деканату книжочки вкладкові враз з їх виказами предложать Еписк. Консистерії до кінця грудня ц. р. — Справа пильна.

Х Р О Н І Қ А.

Іменовання.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 5913. о. Колтонюк Мирон, парох в Жукові.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 7435. о. Фок Ізидор — Волоща.

Завідательства одержали:

Ч. 5788. о. Бобровський Николай — Розджалів.

Ч. 6642. о. Яремко Іван — Старасіль.

Ч. 7379. о. Градюк Віталій ЧСВВ. — Жовква.

Ч. 5441. о. Горошко Михайло — Морохів.

Сотрудництва одержали:

Ч. 7425. о. Кузьмінський Дмитро — сам. Межибрід.

З гр. кат. Еп. Консистерії.

Перемишль, дня 6. грудня 1930.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

II. ЧАСТЬ.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Конституційний статут Католицької Акції в Польщі.
 — Після довгої підготовчої праці Комісія Єпископату для справ К. А. в Польщі випустила основний статут Католицької Акції затверджений щойно в 17-ій редакції. З огляду на те, що на основі цього статута буде розвивати свою діяльність К. Акція латинських дієцезій на нашій території та що наша К. А. буде мусіла його узгляднити подаємо його в цілості в перекладі.

1. Завданням Католицької Акції в Польщі є лучити, організувати і виробляти католицькі організації (гуртки) для цілий світського апостольства, або для поглиблювання і поширювання, впровадження в діло та оборони католицьких засад в життю одиниці, родини й суспільности згідно з наукою Католицької Церкви і вказівками Апостольського Престола.

2. Патроном Католицької Акції в Польщі є св. Войтїх; головним святом празник Христа-Царя.

3. Католицька Акція стоїть поза і понад політичними партіями.

4. Католицька Акція в Польщі позістає в залежности від Єпископату, який править нею через »Комісію Єпископату для справ Католицької Акції«.

5. Краєвою централею для справ Католицької Акції є утворений Єпископатом „Начальний Інститут Католицької Акції“ в Познані, який має характер церковної правної особи по думці Кан. 1489 і арт. XVI. Конкордату і править собою на основі правильника затвердженого Комісією Єпископату для справ Католицької Акції.

6. Завданням Начального Інституту Католицької Акції є:

а) провірювати потреби католицького життя;

б) студіювати теорію і практику Католицької Акції, ширити єї духа і зрозуміння;

в) будити католицьку ініціативу та виробляти католицький погляд на питання, які входять в обсяг Католицької Акції;

г) підготовляти до католицького організаційного життя та до католицького апостольства через курси, зізди, маніфестації і т. д.

г) уділяти фахової поради й помочі в організованні Католицької Акції та католицьких установ;

д) попірати католицький рух видавничий і пропагувати видавництва з обсягу Католицької Акції;

е) видавати місячник для справ Католицької Акції та книжок, брошур, летючок і т. п. з її обсягу.

7. Комісія Єпископату для справ Католицької Акції іменує на три роки голову Начального Інституту для Католицької Акції та Начального Церковного Асистента, який з правом успішного спротиву дбає проте, щоби діяльність Начального Інституту Католицької Акції була згідна з духом Церкви та з дорученнями Комісії Єпископату для справ Католицької Акції.

8. Голова Начального Інституту Католицької Акції скликує на случай потреби Начальну Раду Католицької Акції складену з Голови Начального Інституту Католицької Акції, Начального Асистента Церковного, одного відпоручника поодиноких Дієцезальних Інститутів Католицької Акції, одного відпоручника затверджених Єпископатом краєвих католицьких союзів та з інших світських католицьких одиниць, покликаних через Начальний Інститут Католицької Акції.

9. Завданням Начальної Ради Католицької Акції є слідити стан і потреби католицької справи в краю.

10. Начальний Інститут Католицької Акції комунікує свої внесення, ініціативи, спостереження і публікації Дієцезальним Інститутам Католицької Акції.

11. Дієцезальний Інститут Католицької Акції є створеною Ординарієм централею Католицької Акції в Дієцезії. Має церковний характер правної особи по думці канонічного права і Конкордату.

12. Дієцезальний Інститут Католицької Акції остає в залежності від Ординарія і рядиться правильником через Ординарія затвердженим і узгідненим з директивами Комісії Єпископату для Католицької Акції.

13. Ординарій іменує на три роки Голову Дієцезального Інституту Католицької Акції, Секретара й Церковного Асистента, який з правом успішного спротиву дбає про те,

щоби діяльність Дієцезального Інституту Католицької Акції і праця Католицької Акції в Дієцезії були згідні з духом Церкви та зарядженнями Ординарія.

14. Завданням Дієцезального Інституту Католицької Акції є:

а) творити по (Деканатах і) Парохіях Католицьку Акцію покликуючи до неї організації неполітичні а Ординарієм признані як католицькі;

б) розбудовувати Католицьку Акцію в Дієцезії і правити нею;

в) помагати в організованні католицьких товариств, які малаб увійти до Католицької Акції;

г) пропагувати католицького духа серед згуртованих в Католицькій Акції організацій та координувати їхню діяльність для цілей і в рамках Католицької Акції;

д) слідити потреби католицької справи та завдання Католицької Акції в Дієцезії;

е) глядати способів успішного реалізовання ініціативи і внесків, які пливуть з Начального Інституту Католицької Акції.

15. Голова Дієцезального Інституту Католицької Акції скликає після потреби Дієцезальну Раду Католицької Акції, в якій склад входять Голова і Секретар Дієцезального Інституту Католицької Акції, Дієцезальний Церковний Асистент, відпоручник кожного Дієцезального Союзу Католицьких Організацій, затвердженого Ординарієм та інші особи покликані Ординарієм.

16. Завданням Дієцезальної Ради Католицької Акції є слідити потреби католицької справи в Дієцезії та обговорювати питання і завдання Католицької Акції та її території.

17. Головою (Деканальної або) Парохіяльної Католицької Акції є предложений (Деканом або) Парохом знатний католик, вибраний звичайно зпоміж керовників католицьких організацій а затверджений на три роки через Дієцезальний Інститут Католицької Акції. Церковним Асистентом (Деканальної або) Парохіяльної Католицької Акції є (Декан або) Парох.

18. (Деканальні і) Парохіяльні Католицькі Акції:

а) виконують завдання доручені їм Дієцезальним Інститутом Католицької Акції;

б) попирають розвій католицьких організацій на своїм терені;

в) розбуджують апостольського духа і свідомість обовязку співпраці світських з єрархією для Христового Царства;

г) виробляють католицьку опінію;

г) поширюють видавництва з области Католицької Акції;

19. (Деканальні і) Парохіяльні Католицькі Акції правлять собою на основі правильника затвердженого через Диецезальний Інститут Католицької Акції;

20. Злучені в (Деканальній і) Парохіяльній Католицькій Акції католицькі організації є обовязані виховувати своїх членів до світського апостольства, виконувати доручені їм Католицькою Акцією завдання в обсягу тогож апостольства і брати чинну участь в працях і католицьких мавіфестаціях, заряджених через Католицьку Акцію. Впрочім католицькі організації зберігають свою авгономію та розвивають свобідно свою діяльність під управою своїх влад на основі власних статутів.

